

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

ΕΤΟΣ 11ον ΤΕΥΧΟΣ 43ον

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1966

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΠΩΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ (Δραγατσανίου 6)

		Δρχ.
H. P. Blavatsky	Τὸ Κλειδὶ τῆς Θεοσοφίας ἅδ. 50 δεμ.	60
»	Στὴ χώρα τῶν Γαλάζιων Βουνῶν	20
Annie Besant	Μελέτη ἐπὶ τῆς Συνειδήσεως ἅδ. 50 δεμ.	60
»	Προς την Μύησιν	20
»	Μετενσάρκωση	10
»	Κάρμα	10
C. Leadbeater	Οἱ Διδάσκαλοι καὶ ἡ Ἀτραπὸς δεμ.	90
»	Ἡ Κεκρυμμένη ζωὴ ἐν τῷ Τεκτονισμῷ »	90
»	Σ' ἐκείνους ποὺ πενθοῦν	10
Besant-Leadbeater	Ὁ Ἀστρικὸς Κοσμος	10
Ed. Arnold	Τὸ Φῶς τῆς Ἀσίας	30
J. Van der Leeuw	Θεοὶ ἐν ἐξορίᾳ	10
»	Φῶς στην Ἀτραπὸ	10
J. Krishnamurti	Στὰ πόδια τοῦ Διδασκάλου	10
»	Το Βασίλειον τῆς Εὐδαιμονίας	20
»	Ἡ Πηγὴ τῆς Σοφίας	20
»	«Δελτίον Ἀστέρος» Τομ. 1931-1933 ἕκ.	30
»	12 Ὁμιλίαι εἰς Ὀχάι 1934	30
»	10 Ὁμιλίαι εἰς Ὀχάι 1944	25
»	Στοχασμοὶ πάνω στὴ ζωή μας	50
»	Ἐλευθερία, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τελος ἅδ.60 δεμ.	75
Ἰωάν. Βυσιλῆς	Τὸ σημειωματάριο ἑνὸς Μύστου	50
Γεώργ. Μαλτέζος	Τα Ἐλευσίνια Μυστήρια	50
Κ. Μελισσαρόπουλος	Μῆτις (Τὸ βιβλίον τῆς σοφίας) δεμ.	50
»	Ἀποκρυφισμὸς καὶ Μυστικισμὸς ἅδ.25 δ.	40
»	Μ ε λ ε τ ή μ α τ α ἅδ. 40 δεμ.	60
»	Ὁ Ἰησοῦς	30
»	Ὁ Κομήτης (Θέατρο ἰδεῶν)	20
»	«Ἀγνώστῳ Θεῷ»	10
»	Περικλέους Ἐπιτάφιος-Διακήρυξη ΟΗΕ	10
»	Εἰσαγωγὴ στὴ Θεοσοφία (Β΄ ἔκδοση ἀναθεωρημένη) ἅδ. 50 δεμ.	70
Ἰφιγ. Φράγκου	Τὸ συναίσθημα τῆς μειονεκτικότητος τοῦ φύλου	20

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΙΛΙΣΟΣ» Τομοι 1956 - 1965, ἕκαστος χαρτοδ. 50

Ὅταν πρόκειται δι' ἀποστολὰς εἰς το ἐξωτερικόν, τα ἀπὸ δραχ. 50 καὶ ἄνω ἐπιβαρύνονται μὲ δραχ. 10.

Ἀποστείλατε τὸ ἀντίτιμον, δια ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς, εἰς την διεύθυνσιν: Κ. Μελισσαρόπουλον, Δραγατσανίου 6, Ἀθήνας (122), ἀναγράφοντες ὄπισθεν τοῦ ἀποκόμματος τῆς ἐπιταγῆς τοὺς τίτλους τῶν βιβλίων που θέλετε. Θα τὰ λάβετε εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀποστολέως τῆς ἐπιταγῆς.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΙΛΙΣΟΥ ΔΡΑΧ. 10

ΙΛΙΣΟΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ

*

1966
ΕΤΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ

*

ΕΝ ΤΟ ΠΑΝ * ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ ΑΝΕΥ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΦΥΛΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΤΑΞΕΩΣ ΓΕΝΟΥΣ ΧΡΩΜΑΤΟΣ * ΟΥΔΕΜΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΥΠΕΡΤΕΡΑ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ * ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΚΕΨΕΩΣ ΑΝΤΙ ΦΑΝΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΒΙΑΣ

*

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΥΛΗΣ
ΧΡΙΣΤΟΣ ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΥΔΕΜΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΥΠΕΡΤΕΡΑ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

ΙΛΙΣΟΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ
Δραγατσανίου 6 (Πλ. Κλαυθμῶνος), ὄροφος 6ος, ΑΘΗΝΑΙ - 122

Διευθυντὴς ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ
Ἐπιμελητὴς ὕλης ΧΡΙΣΤΟΣ ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ 11ον ✱ Ἰανουάριος - Φεβρουάριος 1966 ✱ ΤΕΥΧΟΣ 43

Πρόγραμμα Νέου Ἔτους

Γίνε ἰσχυρός, ὥστε τίποτε νὰ μὴ μπορεῖ νὰ ταράξη τοῦ πνεύματός σου τὴν εἰρήνη.

Κύτταζε τὴ φωτεινὴ πλευρὰ τῆς ζωῆς σὲ κάθε θέμα, καὶ θὰ ἐπαληθεύη ἡ αἰσιοδοξία σου.

Νά σκέπτεσαι μονάχα τὸ ἄριστον, νὰ ἐργάζεσαι μόνον γιὰ τὸ ἄριστον καὶ μόνον τὸ ἄριστον νὰ προσδοκᾶς.

Ξέχνα τὰ λάθη τοῦ παρελθόντος καὶ προχώρει στὸ μέλλον γιὰ καλύτερα ἐπιτεύγματα.

Νὰ εἶσαι τόσο πλατὺς στὴ σκέψη σου ὥστε νὰ μὴν ἀνησυχῆς, τόσον εὐγενὴς ὥστε νὰ μὴ θυμώνης, τόσο δυνατὸς ὥστε νὰ μὴ φοβᾶσαι, καὶ τόσον εὐτυχὴς ὥστε νὰ μὴν ἐπιτρέπης τῆς ταραχῆς τὴν παρουσία.

Νὰ σκέπτεσαι καλὰ γιὰ σένα, μὰ νὰ μὴ τὸ ἐκφράζης μὲ λόγια φωναχτά, ἀλλὰ μὲ μεγάλα ἔργα.

Νὰ ζῆς μὲ τὴν πίστη ὅτι ἡ Ζωὴ εἶναι στὸ πλευρό σου, ὅσο θὰ φέρεσαι εἰλικρινὰ στὸν καλύτερον ἑαυτό σου.

«INDIAN THEOSOPHIST»

Ἐλέχθη - Ἐγράφη τὸ 1965

Ἡ ἀπόδειξις τοῦ ἀληθινὰ μορφωμένου ἀνθρώπου, ἀσχέτως τοῦ πόσον εἶναι πεπεισμένος περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς ἀπόψεώς του, ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι οὐδέποτε χάνει ἔστω καὶ ἕναν σπόρο σκεπτικισμοῦ, ἕναν κόκκο δυσπιστίας ἢ ἕνα μόριο ἀμφιβολίας.—Νικ. Κατζεμπαχ, Γεν. Εἰσαγγελεὺς Η.Π.Α.

Δὲν ὑπολογίζω τὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου μου. — Μπέρτραντ Ρώσσελ.

Ὁ καθένας θὰ μᾶς ὑποστηρίξη ὅταν ἔχωμε δίκιο. Ἀλλὰ ἐμεῖς ζητᾶμε ὑποστήριξη καὶ ὅταν ἔχωμε ἄδικο. — Γούντρω Βαυατ, βουλευτὴς Ἐργ. Κόμματος.

Μισθοδοτοῦμαι ἐν μέρει γιὰ νὰ δέχωμαι χαρωπὰ τὶς ἐπικρίσεις. —Σὲρ Χιοῦ Γκρήν, διευθυντὴς Μπὶ-Μπι-Σί.

Φρονῶ ὅτι τὰ κηρύγματα θὰ ἐγίνοντο καλύτερα ἂν ἦσαν ἀραιότερα.—Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Καντέρμπουρυ.

Οὐδέποτε ἐπίστεψα στὸ ἀλάθητο τῶν κυβερνήσεων. Νομίζω ὅτι ἀποτελεῖ ἀξιόλογον ἐπίτευγμα γιὰ ἕναν ὑπουργό, ἁπλῶς νὰ σφάλλεται λιγώτερες φορὲς ἀπὸ ὅσες ἔχει δίκιο. —Σέλγουιν Λούδ.

Δὲν αὐταπατῶμαι ὅτι ἡ εἰρήνη θὰ ἐπιτευχθῆ ταχέως, ἀλλὰ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι θὰ μπορέσωμε νὰ τὴν πλησιάσωμε, ἀνὰ μία ἴντσα γιὰ κάθε ἴντσα ἀγωνίας. — Ἄρθουρ Γκόλτμπεργκ, ἀντιπρόσωπος Η.Π.Α. εἰς Ο.Η.Ε.

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΣΜΗΜΑ

Φαντάζεσθε τί λαμπρὸ θὰ ἦταν ἕνα Εὐρωπαικὸ κόσμημα
κατεργασμένο ἀπὸ τὴν καλύτερη ἰδιότητα τῶν λαῶν ἑνωμένων
σὲ μιὰ μεγάλη εἰρηνικὴ καὶ προοδευτικὴ πολιτεία; Ἕνα κόσμημα
μὲ πολλὲς γωνιές, ποὺ καθεμιά τους θὰ σκορπᾶ φῶς ἀστραφτερό...
Ἡ εἰκόνα του ἂς ἐμπνεύση τον κόσμο τῆς σκέψεως, γιὰ νὰ
προσεγγίση τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ὅπου θὰ ἑνωθοῦν σ' ἕνα σῶμα:
Ἡ ἐξυπνάδα τοῦ Ὁλλανδοῦ
Ἡ καλλιτεχνικὴ ψυχολογία τοῦ Αὐστριακοῦ
Ἡ τάσις συνεργασίας τοῦ Βέλγου
Ἡ φιλοφροσύνη τοῦ Δανοῦ
Ὁ σεβασμὸς στὴν τάξη τοῦ Ἄγγλου
Ὁ μυστικισμὸς καὶ ἡ ἀφοσίωσις τοῦ Φινλανδοῦ
Ἡ καθάρια σκέψις τοῦ Γάλλου
Ἡ ἐπιμονὴ ὑπερπηδήσεως τῶν δυσκολιῶν τοῦ Γερμανοῦ
Ἡ ἀγάπη στὸ ὡραῖον τοῦ Ἰταλοῦ
Ἡ πορεία πρὸς τὴν ἀδελφότητα, διὰ τοῦ κάλλους, τοῦ Ἕλληνος
Τὸ αἴσθημα εὐθύνης τοῦ Νορβηγοῦ
Ἡ συσχέτισις τῶν βασιλείων ἀνθρώπων καὶ ἀγγέλων τοῦ Ἰρλανδοῦ
Ἡ ἐλευθερία σκέψεως τοῦ Ἰσλανδοῦ
Ἡ ἱπποτικότης τοῦ Οὔγγρου
Ἡ βαθειὰ σιγαλιὰ τῆς καρδιᾶς τοῦ Πολωνοῦ
Ἡ ζεστὴ καρδιὰ καὶ ἡ ἁπλότης τοῦ Πορτογάλου
Ἡ φρονιμάδα, τὸ θάρρος καὶ ἡ ἀντοχὴ τοῦ Σκωτσέζου
Ὁ θαυμάσιος ρυθμὸς τοῦ Ἱσπανοῦ
Ἡ ἐντιμότης καὶ ἡ ἱκανότης ἐπικοινωνίας μὲ τὴ Φύση τοῦ Ἑλβετοῦ
Ἡ προθυμία βοηθείας τοῦ Σουηδοῦ
Ἡ ἔμπνευσις τοῦ Γαλάτου
Ὁ ἡρωισμὸς τοῦ Γιουγκοσλάβου
Καὶ οἱ μοναδικὲς ἀρετὲς τῶν Ρώσων, τῶν Τσεχοσλοβάκων, τῶν
Ἀλβανῶν, τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Ρουμάνων...

«St. Michael's News»

ΤΑ ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ὁ ΙΛΙΣΟΣ εἰσέρχεται μὲ τὸ ἀνὰ χεῖρας τεῦχος στὸ 11ον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Στα δέκα χρόνια ποὺ πέρασαν, ἀπὸ τὸν Μάρτιο τοῦ 1956, ὅταν ἐκυκλοφόρησε τὸ πρῶτο τεῦχος του, ἐχρειάσθηκε πολλὴ ΠΙΣΤΙΣ καὶ ΕΡΓΑΣΙΑ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν ὑπευθύνων τῆς ἐκδόσεως, ἀλλὰ ἐπίσης προσεφέρθη — καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερο— πολλὴ ΑΓΑΠΗ καὶ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΙΣ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν φίλων του.

Ἐλέχθη κατ' ἐπανάληψιν ὅτι ὁ ΙΛΙΣΟΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ. Πράγματι, τὸ περιοδικὸ ἐξεδόθη ἀπὸ τὴν Θεοσοφικὴν Ἑταιρίαν ἐν Ἑλλάδι, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἀνήκει, ἀποκλειστικὰ γιὰ σκοποὺς πνευματικῆς καλλιεργείας. Οὐσιώδης βασικὴ ἐπιδίωξις εἶναι νὰ προωθηθῆ ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψεως. Ἄλλως τε καὶ ἀπὸ ὁλόκληρη τὴν λεγομένην «θεοσοφικὴν διδασκαλίαν» ΤΙΠΟΤΕ ἀπολύτως ΔΕΝ ΥΠΟΧΡΕΩΝΕΙ τὰ μέλη, ποὺ εἶναι ἐλεύθερα νὰ τὴν δεχθοῦν ἢ καὶ νὰ τὴν ἀπορρίψουν ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ, φθάνει νὰ δέχωνται τὴν ἀρχὴν τῆς παγκοσμίου ἀδελφότητος καὶ νὰ ἀναγνωρίζουν στοὺς ἄλλους τὴν ἴδια ἐλευθερία, ποὺ διεκδικοῦν γιὰ τὸν ἑαυτό τους, φυσικὰ μέσα σὲ πλαίσια ἀμοιβαίου σεβασμοῦ καὶ ἁβρότητος. Ἄρα, ὁ διευθυντὴς καὶ ὁ ἐπιμελητὴς τοῦ περιοδικοῦ, καθὼς καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ συνεργάται, εἶναι ἐθελονταὶ ἐργάται τῶν ἀνωτέρων, νομίζομε, σκοπῶν τοῦ ΙΛΙΣΟΥ.

Ἐλέχθη ἐπίσης, ὅτι ὅσα εἰσπράττει ὁ ΙΛΙΣΟΣ τὰ διαθέτει πάλι γιὰ τὴν ἀνάπτυξι τοῦ περιοδικοῦ. Αὐτὸ εἶναι περισσότερο ἀπὸ ἀληθινό, διότι στὰ δέκα χρόνια ποὺ ἐκδίδεται τίποτα δὲν ἐδαπανήθη δι' ἀμοιβὴν τινὰ τῶν συντακτῶν του, αἱ δὲ συνολικαὶ εἰσπράξεις του ὑπελείφθησαν τῶν συνολικῶν δαπανῶν του, ἰδίως κατὰ τὸ 1965, λόγῳ τῆς μετατροπῆς τοῦ ΙΛΙΣΟΥ σὲ διμηνιαῖον καὶ αὔξησιν τῶν σελίδων ἀπὸ 304 τῶν ἐτῶν 1963—'64 σὲ 400 σελίδες, χωρὶς νὰ αὐξηθοῦν ἀναλόγως αἱ εἰσπράξεις ἀπὸ τοὺς συνδρομητάς. Διατηρήσαμε, ὡς γνωστὸν —καὶ διατηροῦμε— τὴν ἴδια παλαιὰ συνδρομὴ τῶν 50 δραχ. παρα τὴν αὔξησιν ὅλων τῶν δαπανῶν καὶ τὸ μεγάλωμα τοῦ περιοδικοῦ.

Ἀλλὰ τρέφομε πάντοτε τὴν ἐλπίδα, ὅτι οἱ ἴδιοι οἱ φίλοι μας, χάρις εἰς την ἀφοσίωσιν τῶν ὁποίων συνεπλήρωσε ὁ ΙΛΙΣΟΣ τὴν δεκαετία, θα τοῦ δώσουν τὴν δύναμι νὰ προχωρήσῃ καὶ στὸ μέλλον.

Στα δέκα χρόνια ειδαμε τὸν «μικρὸ κόσμο» τῶν συνδρομητῶν νὰ αὐξάνεται καὶ νὰ ἐπεκτείνεται. Ἀπὸ 650 συνδρομητὰς τοῦ ἔτους 1956, μὲ συνεχῆ ἄνοδο κάθε χρόνο, φθάσαμε τοὺς 1.400 τὸ 1964. Καὶ τὸ 1965 οἱ συνδρομηταὶ ἀνέβηκαν σὲ 1.700. Ἐλπίζαμε περισσότερους — ἀλλὰ μεταθέτομε τὴν ἐλπίδα μας στὸ 1966.

Ὅσο για τὴν πνευματικὴ προσφορὰ τοῦ ΙΛΙΣΟΥ, ἡ ἐπιλογὴ τῶν περιεχομένων τῆς δεκαετίας 1956—'65, ποὺ δημοσιεύομε, μιλάει μόνη της.

Εὐχαριστοῦμε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ὅλους τοὺς καλοὺς φίλους τοῦ ΙΛΙΣΟΥ καὶ τοὺς προσκαλοῦμε σὲ μιὰ ἅμιλλα. Εἶναι ΑΝΑΓΚΗ, ἄλλως τε. Γιὰ νὰ σταθεροποιηθῆ ἡ ΔΙΜΗΝΗ ἔκδοσις καὶ νὰ συνεχισθῆ ὁμαλά, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ αὐξηθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδρομητῶν.

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ 1956-1965*

Α' ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

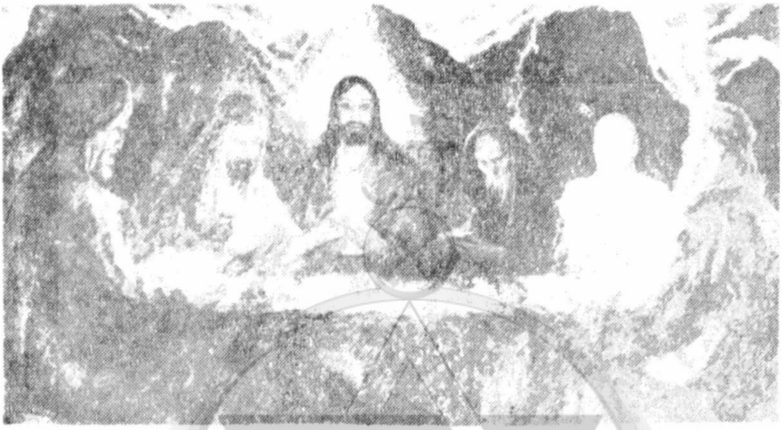
* Ὁ πρῶτος ἀριθμὸς δηλοῖ τὸ ἔτος, ὁ δεύτερος τὴν σελίδα.

Β' ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΑΞΙΝ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ὁ Αἰώνιος Δεῖπνος τῶν Ἱδρυτῶν Θρησκειῶν

ΖΩΡΟΑΣΤΡΗΣ—ΚΟΜΦΟΥΚΙΟΣ—ΙΗΣΟΥΣ—ΛΑΟ ΤΣΕ—ΒΟΥΔΑΣ—ΜΩΫΣΗΣ

Ὁ ΙΛΙΣΟΣ διαθέτει ἀκόμη ἕναν μικρὸν ἀριθμὸν ἀντιτύπων τοῦ πίνακος (0,22Χ0,125) τοῦ Ἀμερικανοῦ ζωγράφου Φ. Λούις Μόρα, ποὺ εἰκονίζει τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν μεγάλων θρησκειῶν τοῦ κόσμου καὶ συμβολίζει τὴν βαθύτερη ἑνότητα τῆς πνευματοδοξίας, ἀσχέτως τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς της.

Ὁ πίναξ αὐτός, ἐκτυπωμένος καλλιτεχνικά, γίνεται ἕνα πολὺ ὡραῖο καὶ ἐντυπωσιακὸ κάδρο.

Στοὺς φίλους τοῦ ΙΛΙΣΟΥ ταχυδρομεῖται ἀντὶ 10 δραχμῶν.

Ὅσοι δὲν τὸν πῆραν, μποροῦν νὰ προσθέσουν 10 δραχ. στὴν ἐτησία συνδρομὴ 1966, ἤτοι νὰ στείλουν 60 δραχ. καὶ θὰ τὸν λάβουν μὲ ἰδιαίτερη ταχυδρομικὴ ἀποστολή.

Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτή, ἐπαναλαμβάνομε τὴν παράκλησί μας: Στεῖλτε χωρὶς ἀναβολὴ τὴν συνδρομή σας.

Συστήσατε τὸν ΙΛΙΣΟ στοὺς φίλους σας. Ἐγγράψετε νέους συνδρομητάς. Δώσατέ μας ὀνόματα καὶ διευθύνσεις πιθανῶν συνδρομητῶν διὰ νὰ τοὺς ταχυδρομήσωμε ΔΩΡΕΑΝ ἕνα τεῦχος ὡς δεῖγμα. Στεῖλτε τὴ δική σας τὴ συνδρομή.

Ν. Καζαντζάκη: «ΠΙΣΤΕΥΩ»

Ὁ τελευταῖος ἀπολογισμὸς τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου του

ΣΤΗΝ Εἰσαγωγη τῆς ἀμερικανικῆς μεταφρασεως τῆς Ὀδυσσείας τοῦ Νίκου Καζαντζακη περιεληφθη ἕνα «Πιστεύω» τοῦ μεγαλου συγγραφεως, που τὸ εἶχε γραψει τὸ 1953, γιὰ νὰ περιληφθῆ σε εἰδικὸ τομο των «Ὁμολογιῶν πίστεων» διαφορων διασημοτητων. Τὸ κείμενον αὐτο δεν εὑρεθη στὰ καταλοιπα τοῦ συγγραφεως, ἔτσι μετεφράσθη στα ἑλληνικὰ ἀπὸ τὸ «Βημα», που τὸ παρουσίασε για πρωτη φορα στὸν τόπο μας. Εἴμεθα βεβαιοι, ὅτι οἱ φίλοι τοῦ ΙΛΙΣΟΥ θα ἐκτιμησουν τὴν ἰδιαίτερη ἀξία τοῦ κειμενου τούτου.

...Τότε ξαφνικά, ἔγινε μέσα μου ἕνα μεγάλο φῶς: ἡ μετουσίωση τῆς ὕλης σὲ πνεῦμα. Αὐτὸ ἦταν τὸ μεγάλο μυστικό, τὸ κόκκινο νῆμα ποὺ ἀκολουθοῦσε ὁ Πολεμιστής. Παρ' ὅλο ποὺ εἶχε ἐλευθερώσει τὸν ἑαυτό του ἀπὸ τὴν ἀνόργανην ὕλη καὶ εἶχε πηδήξει στὸν ζωντανὸ ὀργανισμὸ τῶν φυτῶν, ἔνιωθε νὰ πνίγεται καὶ γι' αὐτὸ πήδηξε στὴ ζωὴ τῶν ζώων, μετουσιώνοντας ὁλοένα καὶ περισσότερον ὕλη σὲ πνεῦμα. Ἀλλὰ καὶ πάλι ἀσφυκτιοῦσε καὶ ἔτσι πήδηξε στὸν σύγχρονο Πι-

θηκάνθρωπο, πού βιαστήκαμε νά τόν όνομάσουμε Ἄνθρωπο, καί πού τώρα ἀγωνίζεται νά γλυτώση ἀπό τόν Πιθηκάνθρωπο καί νά μετουσιωθῆ πραγματικά σέ Ἄνθρωπο. Τώρα ἔβλεπα καθαρά τήν πορεία τοῦ Ἀόρατου καί ξαφνικά ἤξερα ποιό ἦταν τό χρέος μου: νά δουλεύω ἁρμονικά μαζί μέ αὐτόν τόν Πολεμιστή—νά μετουσιώνω, ἀκόμα καί ἐγώ, μέ τίς μικρές μου δυνάμεις, τήν ὕλη σέ πνεῦμα, γιατί μονάχα ἔτσι θά μποροῦσα νά προσπαθήσω νά φθάσω στόν ἀνώτατο σκοπό τοῦ ἀνθρώπου—τήν ἐναρμόνιση μέ τό Σύμπαν.

Τὄνιωσα κατάβαθα καί ἤμουν ἐλεύθερος. Δέν ἄλλαξα τόν Κόσμο—αὐτό δέν μποροῦσα νά τό κάνω—ἀλλά ἄλλαξα τή σκοπιά ἀπό τήν ὁποία ἐκύτταζα τόν Κόσμο. Καί ἀπό τότε ἀγωνίσθηκα—πρῶτα συνειδητά καί ἐναγώνια, ὕστερα σιγά - σιγά ἀσύνειδα καί ἀβίαστα—νά μή κάνω τίποτα πού θά μποροῦσε νά βρεθῆ σέ δυσαρμονία μέ τόν ρυθμό τοῦ μεγάλου Πολεμιστῆ. Ἀπό τότε νιώθω ντροπή νά πράξω κάτι τό ποταπό, νά πῶ ψέματα, νά παραδοθῶ στόν φόβο, γιατί γνωρίζω πώς καί ἐγώ ἔχω μεγάλη εὐθύνη γιά τήν πρόοδο τοῦ Κόσμου. Τώρα δουλεύω καί στοχάζομαι μέ σιγουριά, γιατί ξέρω πώς ἡ συμβολή μου, ἐπειδή ἀκολουθεῖ τά βάθη τοῦ Σύμπαντος, δέν θά πάη χαμένη. Ἀκόμα καί ἐγώ, ἕνας θνητός, μπορῶ νά δουλέψω μαζί μέ Κάποιον πού εἶναι ἀθάνατος, καί τό πνεῦμα μου—ὅσο αὐτό εἶναι δυνατό—μπορεῖ νά γίνη ὅλο καί πιό πολύ ἀθάνατο. Τούτη ἡ ἁρμονία, πού δέν εἶναι διόλου παθητική, ἀλλά μιά ἀδιάκοπα ἀνανεωμένη συμφιλίωση καί συνεργασία μέ ἀντιμαχόμενες δυνάμεις, στάθηκε γιά μένα ἡ ἐλευθερία μου καί ἡ σωτηρία μου.

Ἀπό τά πρῶτα νεανικά μου χρόνια, βασικός μου ἀγώνας καί πηγή κάθε μου χαρᾶς καί κάθε μου λύπης στάθηκε ἡ ἀδιάκοπη καί ἀνελέητη μάχη πού γινόταν μέσα μου ἀνάμεσα στή σάρκα καί στό πνεῦμα. Μέσα μου ὑπάρχουν οἱ πιό ἀρχαῖες, προανθρώπινες, σκοτεινές καί φωτεινές δυνάμεις, καί τό πνεῦμα μου εἶναι τό πεδίο ὅπου συγκρούονται καί μάχονται οἱ δύο αὐτές στρατιές. Ἔνιωθα πώς, ἄν μία μονάχα ἀπό τίς δύο ἐνικοῦσε καί ἐξολόθρευε τήν ἄλλη, θά ἤμουν χαμένος—γιατί ἀγαποῦσα τό σῶμα μου καί δέν ἤθελα νά ἀφανισθῆ, ἀλλά ἀγαποῦσα καί τήν ψυχή μου καί δέν ἤθελα νά χαθῆ. Ἀγωνίστηκα, γι' αὐτό, νά συμφιλιώσω τίς δύο αὐτές ἀντιμαχόμενες καί οἰκουμενικές δυνάμεις, ὥσπου νά καταλάβουν πώς δέν εἶναι ἐχθροί, ἀλλά συνεργάτες, ὥσπου νά χαροῦν καί νά χαρῶ καί ἐγώ τήν ἁρμονία τους.

Ὁ ἀγῶνας αὐτός ἐβάστηξε πολλά χρόνια. Δοκίμασα πολλούς διαφορετικούς δρόμους. γιά νά φθάσω στήν λύτρωσή μου: τόν δρόμο τῆς ἀγάπης, τῆς ἐπιστημονικῆς περιέργειας, τῆς φιλοσοφικῆς ἔρευνας, τῆς κοινωνικῆς ἀναγέννησης, καί τελικά τό δύσκολο καί μοναχικό μονοπάτι τῆς ποίησης. Μά κάθε φορά ἔβλεπα πώς ὁ δρόμος πού εἶχα πάρει ὁδηγοῦσε στήν Ἄβυσσο: ἐτρόμαζα καί γύριζα πίσω, νά πάρω ἄλλο δρόμο. Αὐτή ἡ περιπλάνηση καί τό μαρτύριο ἐκράτησε

πολλὰ χρονια. Τέλος, στὴν ἀπελπισία μου, ζήτησα καταφύγιο στὸ Ἅγιον Ὄρος, ἐκεῖ όπου χίλια χρόνια τώρα χιλιάδες μοναχοὶ ἀφιερώνουν την ζωη τους στὴν προσευχὴ και στὴν αγνότητα.

Ἐκεῖ, στην μοναξιὰ τοῦ Ἄθω, στὴν σκήτη ἑνὸς γερου ἐρημίτη, αρχισα ἐναν νέον αγῶνα. Πρῶτα ἀπ' ολα ἄσκησα τὸ σῶμα μου να ὑπακουη στὸ πνεῦμα. Μῆνες πολλοὺς τοῦ μαθαινα νὰ ἀντεχη στὸ κρύο, στὴν πεῖνα, στη δίψα, στην αυπνία και σε καθε στέρηση. Ὕστερα στράφηκα πρὸς το πνεῦμα: βυθισμένος σε ὀδυνηρὴν αὐτοσυγκέντρωση, ζήτησα νὰ κατακτήσω μεσα μου τὰ μικροτερα πάθη, εις ευκολες αρετες, τις φτηνες πνευματικες χαρες, τις βολικες ἐλπίδες. Τελος, μια νυχτα, εσκίρτησα με μιὰ μεγαλη χαρα, γιατι ειχα δῆ τὸ κοκκινο νῆμα πού ειχε αφήσει πισω του καθὼς ἀνέβαινε—μεσα μας και σ' ολο το Σύμπαν—ενας καποιος Πολεμιστής. Ειδα καθαρὰ τὶς ματωμενες πατημασιες του ν' ανεβαινουν ἀπο την ἀνοργανην ὕλη στὴ ζωὴ και ἀπο τη ζωη στο πνεῦμα.

Η ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΟΦΙΑ

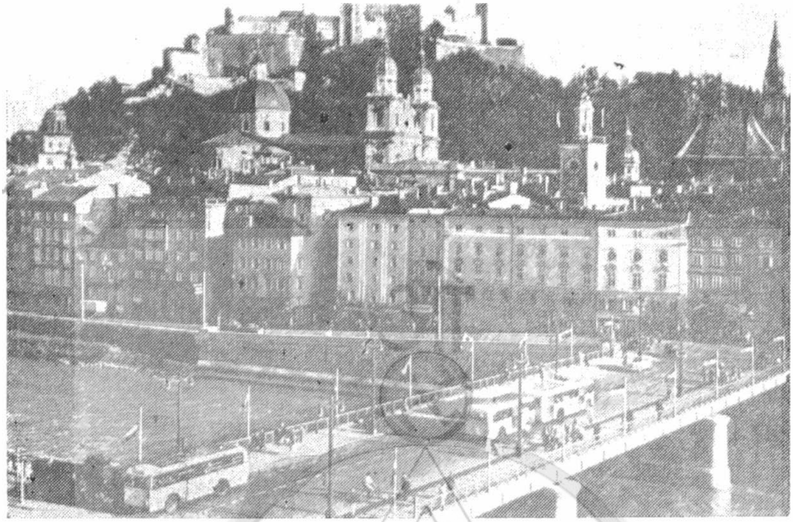
Οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείστου ποιητέον, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν. ΠΛΑΤΩΝ

Ἐν ὀργῇ μήτε λέγειν μήτε πράττειν. ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

Τὸν φίλον δεῖ εὐεργετεῖν ὅπως ᾖ μᾶλλον φίλος τὸν δὲ ἐχθρὸν φίλον ποιεῖν. ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ

Τί ἄριστον; Τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν. ΠΙΤΤΑΚΟΣ

Μία ἐστιν ἀρετή: τὸ ἄτοπον φεύγειν ἀεί. ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

Σάλτσμπουργκ 1966:

τὸ παγκόσμιον Θεοσοφικὸν συνέδριον

ΝΕΩΤΕΡΑΙ πληροφορίαι διὰ τὸ Παγκόσμιον Θεοσοφικὸν Συνέδριον ἀναφέρουν τὰ κάτωθι:

1. Τὸ συνέδριον, τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστόν, θὰ συνέλθῃ εἰς Σάλτσμπουργκ τῆς Αὐστρίας, θὰ ἀνοίξῃ τὴν ἑσπέραν τῆς 14ης Ἰουλίου ἐ.ἔ. καὶ θὰ κλείσῃ τὴν πρωΐαν τῆς 22ας ἰδίου μηνός.

2. Τελευταία προθεσμία δηλώσεων συμμετοχῆς ἡ 31η Μαρτίου, ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνουν δυσχερεῖς προετοιμασίαι.

3. Διὰ τὸ κόστος ξενοδοχείων ἰσχύουν οἱ ἀριθμοί, οἱ δημοσιευθέντες εἰς τὸ τεῦχος 40 τοῦ ΙΛΙΣΟΥ (Ἰουλίου — Αὐγούστου 1965), κυμαινόμενοι ἀπὸ 60 — 300 δραχ. κατ᾽ ἄτομον ἡμερησίως ἄνευ φαγητοῦ καὶ 130 — 500 μετὰ πλήρους φαγητοῦ, ἀναλόγως κατηγορίας. Εἰς τὰ φθηνότερα ξενοδοχεῖα τὰ δωμάτια εἶναι δίκλινα. Συνιστᾶται τὸ κλείσιμον ξενοδοχείων μόνον δι᾽ ἕνα φαγητόν, ὥστε τὸ ἄλλο νὰ εἶναι ἐλεύθερον. Θὰ λειτουργήσουν εἰς τὴν πόλιν εἰδικὰ χορτοφαγικὰ ἑστιατόρια δι᾽ ὅσους ἐπιθυμοῦν.

4. Ἐπίσημος γλῶσσα τοῦ συνεδρίου ἡ ἀγγλική, ἀλλὰ θὰ γίνων-

ται καὶ μεταφράσεις, μέσῳ εἰδικῶν δεκτῶν, ἀμέσως, εἰς 6 ἄλλας γλῶσσας

5. Πρὸ τῶν κυρίων ὁμιλιῶν, θὰ ἐκτελῆται μουσικὸν πρόγραμμα.

6. Θὰ ὀργανωθοῦν ἐνδιαμέσως ἐκδρομαί, τόσον ἐπίσημοι τοῦ ὅλου συνεδρίου, ὅσον καὶ τῶν διαφόρων ἐθνικῶν ὁμαδῶν κατὰ βούλησιν.

7. Τὸ περίφημον μουσικὸν φεστιβὰλ τοῦ Σάλτσμπουργκ θὰ γίνῃ μετὰ τὸ συνέδριον καὶ ὅσοι ἐπιθυμοῦν δύνανται νὰ παρατείνουν τὴν διαμονήν των.

Τὸ ἑλληνικὸν τμῆμα τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας ὀργανώνει ἐκδρομὴν εἰς Βιέννην, Σάλτσμπουργκ, Μόναχον ἀπὸ 7 - 25 Ἰουλίου, πρὸς ψυχαγωγίαν καὶ προαιρετικὴν συμμετοχὴν εἰς τὸ Συνέδριον, μὲ πολυτελὲς πούλμαν. Τιμὴ δρχ. 3.300 διὰ πάσας τὰς διαδρομάς, ἐκδρομὰς καὶ διανυκτερεύσεις μετὰ πρωϊνοῦ, (4 διανυκτερεύσεις εἰς Βιέννην, 6 εἰς Σάλτσμπουργκ, 2 εἰς Μόναχον, 6 ἄλλας εἰς Θεσσαλονίκην, Νίς, Ζάγκρεμπ, Γκράτς, Βελιγράδι, Κουμάνοβο). Λεπτομερὲς πρόγραμμα ἀποστέλλεται εἰς ὅποιον ἐνδιαφέρεται.

Δέκα Ἐντολαὶ Ὑγείας

1. Νὰ σέβεσαι τὸ σῶμα σου ὡς τὴν ὑψίστη ἔκφραση τῆς Ζωῆς.
2. Τρέφε τὸ σῶμα σου μόνον μὲ τροφὴ φυσιολογική, καθαρή, ὄχι κατεργασμένη.
3. Ἄπεχε ἀπὸ διεγερτικὰ ποτά.
4. Μήκυνε τὰ ἔτη σου μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἐλεήμονα ὑπηρεσία.
5. Ἀνανέωνε τὸ σῶμα σου μὲ σωστὴ ἐναλλαγὴ δράσεως καὶ ἀναπαύσεως.
6. Καθάριζε τὰ κύτταρά σου, τοὺς ἱστοὺς καὶ τὸ αἷμα σου, μὲ καθαρὸν ἀέρα καὶ ἡλιοφῶς.
7. Ἄπεχε ἀπὸ ΚΑΘΕ τροφὴ βλαπτικὴ στὸ σῶμα ἢ τὸ πνεῦμα.
8. Φύλαττε τὶς σκέψεις σου, τὶς λέξεις σου καὶ τὶς συγκινήσεις σου ἁγνές, ἤρεμες, ἀνοδικές.
9. Ἀνάπτυσσε τὴν γνώση τῶν νόμων τῆς Φύσεως καὶ ἐναρμονίσου μαζί τους.
10. Καὶ σὺ θὰ ὑψωθῇς καὶ τὸν ἀδελφό σου θὰ βοηθήσῃς μὲ τὴν ὑπακοή σου σε ΟΛΟΥΣ τοὺς νόμους τῆς Φύσεως.

ΒΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΙΑΛΟΓΟΝ ΤΩΝ "ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ ΑΔΕΛΦΩΝ„

Ἡ ἄρσις τοῦ ἀναθέματος τοῦ 1054

Ὅπως εἴχαμε ὑποσχεθῆ, στὸ τελευταῖο τεῦχος τοῦ 1965, ἐνημερώνομε τοὺς φίλους τοῦ ΙΛΙΣΟΥ γιὰ τὴν ἀπήχησι ποὺ εἶχε ἡ ἄρσις τοῦ ἀναθέματος μεταξὺ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Δυτικῆς.

Ἡ ἱστορικὴ αὐτὴ πρᾶξις ἔγινε στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ τὴν Ρώμη ταυτοχρόνως, μὲ κείμενα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρα καὶ τοῦ Πάπα Παύλου ΣΤ΄.

Ἀλλά, ἂς θυμίσωμε, μὲ λίγα λόγια, τί ἦταν αὐτὸ τὸ «ἀνάθεμα».

Οἱ Ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Ἀνδρέας εἰς περίπτυξιν, ἦταν ἡ εἰκόνα ποὺ προσέφερεν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἀθηναγόρας εἰς τὸν Πάπα Παῦλον, κατὰ τὴν συνάντησιν τῶν εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἀντίγραφον τῆς εἰκόνος αὐτῆς εἶναι τὸ θέμα τῆς εὐχετηρίου κάρτας τοῦ Βατικανοῦ διὰ τὰς ἑορτὰς Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους.

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΟΥ ΑΝΑΘΕΜΑΤΟΣ

Ἰούλιος τοῦ 1054, στὴν Κωνσταντινούπολη, στὴν περικαλλῆ καὶ κοσμοξάκουστη ἐκκλησία τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος μὲ τὴν χρυσοστόλιστη ἀκολουθία του, παρακολουθεῖ τὴν λειτουργία, ἐνῶ ὁ Πατριάρχης Μιχαὴλ Κηρουλάριος, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ ἀνατολικοῦ ἱερατείου ἐκτελεῖ μὲ τὴν ἐκ παραδόσεως φαντασμαγορία τὴν θρησκευτικὴ παράσταση.

Ξαφνικά, ἐνῶ οἱ μελωδικοὶ ψαλμοὶ θωπεύουν τὴν γενικὴ κατάνυξη, στὴν εἴσοδο ἐμφανίζονται τρεῖς ξένοι, πασίγνωστοι στὴν Κωνσταντινούπολη ἐκείνων τῶν ἡμερῶν: Εἶναι ὁ καρδινάλιος Οὔμβερτος, ἀπεσταλμένος «ἀποκρισάριος» τοῦ Πάπα Λέοντος Θ΄, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπο τῶν Ἀμαλφηνῶν Πέτρο καὶ τὸν διάκονο Φρειδερίκο. Μὲ βαρὺ βῆμα προχωροῦν μέσα στὸν ναό, ἐνῶ οἱ ψαλμοὶ σταματοῦν, φθάνουν μπροστὰ στὸ Ἅγιο Βῆμα. Καὶ μὲ μιὰ περιφρονητικὴ χειρονομία πετοῦν ἐπάνω

του ἕνα ἔγγραφο, τυλιγμένο σὰν κύλινδρο. Ὕστερα, μέσα στὴν ἄφωνη γενικὴ κατάπληξη, κάνουν μεταβολὴ καὶ βγαίνουν προκλητικὰ ἀπὸ τὸν ἀπέραντο ναό... Ὁ πατριάρχης ἁρπάζει τὸ χαρτί, τὸ ἀνοίγει. Εἶναι γραμμένο στὰ λατινικά, γλῶσσα στὴν ὁποία ἡ ἐπίδοση του δὲν εἶναι ἐξαιρετική. Δὲν μπορεῖ νὰ μεταφράσῃ καλὰ τὸ ἔγγραφο, μιὰ λέξη ὅμως, ποὺ γνωρίζει, καὶ μὲ τὴν ὁποία ἀρχίζει τὸ κείμενο, τὸν κάνει νὰ καταλάβῃ: «Ἀφορισμός».

Γιατί ὁ ἀφορισμός; Τὸ χαρτί, τὸ «πιττάκιον», ἀφοῦ μετεφράσθη στὴν ἑλληνικὴ καὶ διετηρήθη ἡ μετάφρασις, ἐρρίφθη στὴ φωτιά, εἰς ἔνδειξιν ἀπορρίψεως καὶ περιφρονήσεως. Ἀλλά, στὴν ἀπάντηση τῆς Πατριαρχικῆς Συνόδου, ἤτοι στὸν ἀντι - ἀφορισμό, ἀναφέρεται τὸ περιεχόμενον:

«Μᾶς κατηγοροῦν ἐπειδὴ δὲν δεχόμεθα τὰ δυσσεβήματα των. Ἐπειδὴ ἐμεῖς εὐσεβοῦμε καὶ τηροῦμε τὴν ὀρθοδοξία. Συγκεκριμένα, μᾶς κατηγοροῦν διότι δὲν ξυρίζομαστε, ὅπως ἐκεῖνοι, διότι δεχόμεθα τὴν Ἁγίαν Μετάληψιν ἀπὸ ἱερεῖς ἐγγάμους· διότι προσφέρομεν ἐκ τῆς Ἁγίας Δωρεᾶς ἄρτον ἔνζυμον καὶ ὄχι, ὅπως ἐκεῖνοι, ἄζυμον, κυρίως δὲ διότι δὲν παραδεχόμεθα, ὅπως ἐκεῖνοι, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται —ὢ τῶν μηχανημάτων τοῦ πονηροῦ— καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, ἀλλὰ ὑποστηρίζομεν ὅτι ἐκπορεύεται μόνον ἀπὸ τὸν Πατέρα...».

Στὰς 12 Ἰουλίου, δηλ. μετὰ τρεῖς ἡμέρες, ἀπεφασίσθη ὁ ἀναθεματισμὸς τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας. Καὶ μιὰ ἑβδομάδα ἀργότερα, τὸ χαρτὶ τοῦ Πάπα παρεδόθη στὸ πῦρ, ἐνώπιον πλήθους κόσμου, εἰς ἔνδειξιν ἀπορρίψεως καὶ περιφρονήσεως.

Ἔκτοτε, αἱ δύο Ἐκκλησίαι εὑρίσκοντο εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν. Ἐπὶ 911 χρόνια...

Η ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΑΡΣΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΘΕΜΑΤΟΣ

Σὰν πρῶτος καρπὸς τῆς συναντήσεως τοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦ Πάπα στὰ Ἱεροσόλυμα, τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1964, καὶ τῶν μετέπειτα συνεννοήσεων γιὰ ἕνα «Διάλογο ἀγάπης» μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, ἀπεφασίσθη ἡ ἀμοιβαία ἄρσις τῶν ἀναθεμάτων, ποὺ ἦσαν, ὅπως καὶ ἱστορικῶς ἔχει ἀποδειχθῆ, ἐνέργειες βεβιασμένες καὶ ἀψυχολόγητες.

Ἡ ἄρσις ἔγινε στὰς 7 Δεκεμβρίου τοῦ λήξαντος ἔτους, μὲ τελετὰς ταυτοχρόνως στὴν Βασιλικὴ τοῦ Ἁγίου Πέτρου στὴ Ρώμη καὶ στὸν Πατριαρχικὸ ναό, στὴν Κωνσταντινούπολη, παρουσίᾳ ἀντιπροσωπειῶν Ὀρθοδόξων στὴν Ρώμη καὶ Καθολικῶν στὴν Πόλη.

Στὰς τελετὰς αὐτὰς ἀνεγνώσθη κοινὸν ἀνακοινωθὲν τοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ Βατικανοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ἱστορικὸν κείμενον ἔχει ὡς ἀκολούθως:

«1. Ἔμπλεοι εὐγνωμοσύνης πρὸς Θεόν, διὰ τὴν ἐν τῷ ἐλέει Αὐτοῦ δοθεῖσαν αὐτοῖς χάριν τῆς ἀδελφικῆς αὐτῶν συναντήσεως ἐν τοῖς ἱεροῖς τόποις, ἔνθα διὰ τοῦ θανάτου καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐτελειώθη τὸ Μυστήριον τῆς Σωτηρίας ἡμῶν, καὶ διὰ τῆς χορηγίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, συνεστήθη ἡ Ἐκκλησία, ὁ Πάπας Παῦλος ὁ ΣΤ´ καὶ ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας ὁ Α´ δὲν ἀπέστησαν τῆς ἔκτοτε προθέσεως αὐτῶν, ἕκαστος ἐν τῷ ἑαυτοῦ μέρει, ὅπως μὴ παραλείψωσιν, ἐφ' ἑξῆς πᾶσαν χειρονομίαν, ὑπὸ τῆς ἀγάπης ἐμπνεομένην καὶ δυναμένην ἵνα διευκολύνῃ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀδελφικῶν σχέσεων, τῶν οὑτωσὶ ἐγκαινιασθεισῶν μεταξὺ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Οὕτω δὲ ἐνεργοῦντες πεποίθασιν ὅτι ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν κλῆσιν τῆς Θείας Χάριτος, ἥτις, ὁδηγεῖ σήμερον τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ὡς καὶ ἅπαντας τοὺς Χριστιανούς, εἰς ὑπερνίκησιν τῶν διαφορῶν αὐτῶν, ἵνα καὶ αὖθις γένωνται ἕν, ὡς ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἠτήσατο τοῦτο δι' αὐτοὺς παρὰ τοῦ Πατρὸς Αὐτοῦ.

2. Μεταξὺ τῶν κωλυμάτων, ἅτινα εὕρηνται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς προαγωγῆς τῶν ἀδελφικῶν τούτων σχέσεων ἐμπιστοσύνης καὶ τιμῆς, προβάλλει ἡ ἀνάμνησις τῶν λυπηρῶν ἀποφάσεων, ἐνεργειῶν καὶ γεγονότων, τῶν ἀποληξάντων ἐν ἔτει 1054 εἰς τὸ ἀνάθε-

μα, τὸ ἐξενεχθὲν κατὰ τοῦ Πατριάρχου Μιχαὴλ τοῦ Κηρουλαρίου καὶ δύο ἑτέρων προσώπων, ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων οἵτινες καὶ ὑπεβλήθησαν ἐν συνεχείᾳ ἀναλόγῳ ἀναθέματι ἀπὸ μέρους τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς Συνόδου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

3. Καὶ τα μὲν γεγονότα, ταῦτα ὑπῆρξαν κατα την ἰδιαζοντως τεταραγμένην περίοδον ἐκείνην τῆς ἱστορίας. Σήμερον, ὅμως, κρινόμενα ταῦτα ἐν πνεύματι μείζονος ἠρεμίας καὶ δικαιοσύνης ἄγουσι εἰς ἀναγνώρισιν τῶν ὑπερβολῶν, δι' ὧν ταῦτα ἐπεβαρύνθησαν καὶ αἵτινες ὡδήγησαν ἀκολούθως εἰς συνεπείας ὑπερβαινούσας, καθ' ὅσον δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν, τὰς προθέσεις καὶ προβλέψεις τῶν ἐργασαμένων ταῦτα, ὡς αἱ καταδίκαι ἀνεφέροντο εἰς τὰ ὑπ' ὄψιν πρόσωπα καὶ οὐχὶ εἰς τὰς Ἐκκλησίας, δὲν ἀπεσκοπουν δὲ εἰς τὴν διακοπὴν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κοινωνίας μεταξὺ τῶν Θρόνων Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως.

4. Ὅθεν ὁ Πάπας Παῦλος ὁ ΣΤ´ καὶ ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας ὁ Α´ μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι ἐκφράζουσι τὴν κοινὴν ἐπιθυμίαν δικαιοσύνης καὶ το ὁμώνυμον αἴσθημα ἀγάπης τῶν πιστῶν αὐτῶν, μιμνησκομενοι δὲ τῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου εἰποντος «ἐὰν προσφέρῃς τὸ δῶρον σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφος σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρον σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου» (Ματθ. 5 23-24) ἀπο συμφώνου δηλοῦσιν:

Α) Ἀποδοκιμάζουσι τοὺς προσβλητικοὺς λογους, τὰς ἀβασίμους κατηγορίας καὶ τὰς ἀξιοκατακρίτους χειρονομίας, ἅτινα ἑκατέρωθεν ἐχαρακτήρισαν ἢ συνώδευσαν τὰ θλιβερὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Β) Ἀποδοκιμάζουσιν ὡσαύτως καὶ αἴρουσι ἀπὸ τῆς μνήμης καὶ ἐκ τοῦ μεσου τῆς Ἐκκλησίας τὰ ἐπακολουθήσαντα ἀναθέματα, ὧν ἡ ἀνάμνησις ἐπενεργεῖ μέχρι τῆς σήμερον ὡς κώλυμα εἰς τὴν ἐν ἀγαπῃ προσέγγισιν, παραδίδουσι δὲ ταῦτα τῇ λήθῃ.

Γ) Ἐκφράζουσι, τέλος, τὴν θλῖψιν αὐτῶν διὰ τα λυπηρὰ προηγούμενα καὶ τὰ μεταγενέστερα, ἅτινα, ὑπὸ την ἐπίδρασιν διαφόρων παραγόντων, ἐν οἷς καὶ ἡ ἀμοιβαία ἔλλειψις κατανοήσεως καὶ ἐμπιστοσύνης ὡδήγησαν τελικῶς εἰς τὴν πλήρη διάσπασιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κοινωνίας.

5. Ὁ Πάπας Παῦλος ὁ ΣΤ´ καὶ ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας, ὁ Α´, μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου, συνοίδασιν, ὅτι ἡ χειρονομία αὕτη δικαιοσύνης καὶ ἀμοιβαίας συγγνώμης, δὲν δύναται νὰ ἐξαρκέσῃ εἰς τερματισμὸν τῶν διαφορῶν, παλαιῶν καὶ νεωτέρων, τῶν ὑφισταμένων μεταξὺ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας αἵτινες, τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, θὰ ὑπερπηδηθῶσι διὰ τῆς καθάρσεως τῶν καρδιῶν, τῆς ἀποδοκιμασίας τῶν ἱστορικῶν σφαλμάτων, ὡς καὶ διὰ τῆς ἀποτελεσματικῆς θελήσεως τοῦ καταντῆσαι εἰς τὴν κοινὴν κατανόησιν καὶ διατύπωσιν τῆς ἀποστολικῆς πίστεως καὶ τῶν αἰτημάτων αὐτῆς.

Πραγματοποιοῦντες τὴν χειρονομίαν ταύτην, ἐλπίζουσιν, οὐχ ἧττον, ὅτι αὕτη ἔσται εὐάρεστος τῷ Θεῷ, ἑτοίμῳ ἵνα ἀφήσῃ ἡμῖν ὅταν ἀφίεμεν ἀλλήλοις, καὶ ἐκτιμηθήσεται αὕτη ὑφ' ὁλοκλήρου τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, ἀλλ' ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ συνόλου τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς ἔκφρασις ἀμοιβαίας εἰλικρινοῦς θελήσεως πρὸς καταλλαγὴν καὶ ὡς πρόσκλησις πρὸς ἐπιδίωξιν, ἐν πνεύματι ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης, ἐκτιμήσεως καὶ ἀγάπης, τοῦ διαλόγου, όστις, ὁδηγήσῃ αὐτάς, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, ἵνα ἐπαναβιώσωσιν, ἐπὶ μείζονι ὠφελείᾳ τῶν ψυχῶν καὶ πρὸς ἔλευσιν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τὴν πλήρη κοινωνίαν τῆς πίστεως, τῆς ἀδελφικῆς ὁμονοίας καὶ τῆς μυστηριακῆς ζωῆς,

ἥτις ὑφίστατο μεταξὺ αὐτῶν διαρκούσης τῆς πρώτης χιλιετηρίδος τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας».

Η ΥΠΟΔΟΧΗ ΥΠΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Δὲν πρέπει νὰ ὑπερτιμηθῆ ἡ σημασία τῆς ἄρσεως τῶν ἀναθεμάτων, ἀφοῦ μὲ τὴν πράξη αὐτὴ δὲν θίγονται τὰ δογματικὰ ζητήματα ἑκατέρωθεν, ποὺ παραμένουν δύσλυτα ἢ καὶ ἄλυτα ἐντελῶς. Βελτιώνεται, ὁπωσδήποτε ἡ ἀτμόσφαιρα, ἀλλὰ δὲν ἔγινε καμμία προσέγγισις πρὸς ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν. Δύσκολα θὰ πιστέψη κανεὶς ὅτι θὰ ὑποχωροῦσαν οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ στὶς ἀπόψεις τῆς Ὀρθοδοξίας ἢ ὅτι οἱ Ὀρθόδοξοι θὰ ἐδέχοντο νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὸ «Πιστεύω» τῆς Συνόδου τῆς Χαλκηδόνος καὶ νὰ δεχθοῦν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐκπορεύεται «ἐκ τοῦ Πατρὸς ΚΑΙ τοῦ Υἱοῦ» ἢ νὰ βαπτίζωνται μὲ ράντισμα καὶ ὄχι σὲ κολυμβήθρα, ἢ νὰ μεταλαμβάνουν μὲ ὄστια καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ Δισκοπότηρο κ.ἄ.

Ἔτσι αἱ τελεταὶ τῆς ἄρσεως τῶν ἀναθεματισμῶν μεταξὺ Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως εἶναι μιὰ καλὴ καὶ εὐπρόσδεκτη χειρονομία καλῆς θελήσεως καὶ τίποτα περισσότερο. Μένει μέσα στὸ πνεῦμα τῆς σημερινῆς «εἰρηνικῆς συνυπάρξεως» — καὶ ἀξίζει ὅσο κι' αὐτή.

Ἀλλά, ἂς δοῦμε τί ὑποδοχὴ ἐπεφύλαξαν στο γεγονὸς οἱ Ἕλληνες θεολόγοι (καὶ δὲν μιλοῦμε γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, γιατὶ εἶναι γνωστὴ ἡ ἀρνητικὴ στάσις της ἀπέναντι γενικώτερα στὸν Οἰκουμενισμό). Ἀκολουθοῦν ἀπαντήσεις τριῶν καθηγητῶν σὲ εἰδικὴ συνέντευξη πρὸς ἀθηναικὴ ἐφημερίδα:

«Τὸ μέγα τοῦτο ἱστορικὸν γεγονὸς δὲν εἶναι δυνατὸν εἰ μὴ νὰ πληρώση χαρᾶς πᾶσαν χριστιανικὴν ψυχήν, ἄρα καὶ τὴν Ὀρθόδοξον, ἥτις εἰλικρινῶς εὔχεται ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως, διότι τοῦτο ἀποκορυφώνει τὴν περίοδον τοῦ διαλόγου τῆς ἀγάπης καὶ διανοίγει τὴν ἐν πνεύματι ἀγάπης διενέργειαν τοῦ θεολογικοῦ διαλόγου, μεταξὺ πασῶν τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ προκαθορισθέντα τελικὸν σκοπὸν «ἵνα πάντες ἓν ὦμεν».

ΛΕΩΝ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ
Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου
Ἀθηνῶν καὶ Καθηγητὴς Θεολογίας

***

«Κατ' ἀρχήν, ἡ ἄρσις τοῦ ἀναθέματος εἶναι ἕνα εὐχάριστον γεγονός, ἕνα πρόσθετον εὐχάριστον σημεῖον εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἔπειτα ἀπὸ 1.000 περίπου ἐτῶν χωρισμὸν καὶ ἀπὸ τόσην πικρὰν πεῖραν, τὴν ὁποίαν ἰδιαιτέρως ἐδοκίμασεν ἡ ἰδική μας Ἐκκλησία (σταυροφορίαι, προσπάθειαι προσηλυτισμοῦ, οὐνία κλπ.).

»Δὲν πρόκειται βεβαίως μὲ τὴν ἄρσιν τοῦ ἀναθέματος, ὡς ἐδήλωσαν τόσον ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ὅσον καὶ ὁ Πάπας, να ἀρθοῦν καὶ αἱ δογματικαὶ διαφοραί. Πάντως, ἐπαναλαμβανω, εἶναι ἰδιαιτέρως εὐχάριστον τὸ γεγονὸς αὐτό, ὡς μία ἐκδήλωσις χειρονομίας καλῆς θελήσεως ἀμφοτέρωθεν καὶ ὡς ἀπαρχὴ ἐνάρξεως ἑνὸς διαλόγου».

ΠΑΝ. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ
Ὁμότιμος Καθηγητὴς Θεολογικῆς
Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Ἀκαδημαικός

***

«Ἡ ἄρσις τῶν ἀναθεμάτων ἀποτελεῖ εὐοίωνον γεγονος, ὡς προυπόθεσις τῆς συνεχίσεως τοῦ διαλόγου τῆς ἀγάπης, ὁ ὁποῖος θὰ προετοιμάση τὸν θεολογικὸν διάλογον, ποὺ θὰ ἐπακολουθήση.

»Ἐὰν προγραμματίσωμεν τὸν διάλογον, ὡς ἁρμόζει εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, ἡ ὁποία δὲν φοβεῖται τὴν ἀλήθειαν, τότε αὐτὴ θὰ κερδίση καὶ ὁ χειμαζόμενος χριστιανισμὸς τῆς Ἀνατολῆς.

»Τότε, ἡ προοπτικὴ διὰ τὴν ἑνότητα τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τῶ κόσμω (εἴμεθα το 30% τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Γῆς ὅλοι οἱ χριστιανοί), θὰ εἶναι ἡ ἀρίστη δυνατή».

ΓΕΡ. ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ
Κοσμήτωρ Θεολογικῆς Σχολῆς
Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Οὐδὲν οἶδα

Κλειστὴ εἶν' ἡ θύρα τοῦ ναοῦ κι' ἐγὼ γυμνὸς ἀπ' ἔξω
Καὶ μ' ἔχει ἀγγίξει ὥς τὴν ψυχὴ τὸ ρῖγος. Ποῦ νὰ τρέξω;
Εἶν' ὁ χειμῶνας πιὸ βαρὺς τοῦ στοχασμοῦ. Κι' ἡ πράξη
τοῦ σώματος τὴν εὔκολη φθορὰ μ' ἔχει διδάξει.
Κι' ὥρα τὴν ὥρα, ἀπ' τὸ βαθὺ κι' ἀπ' τὸν ἐξαίσιο ἀγῶνα
σωρὸς νὰ πέσω καρτερῶ, λυγίζοντας τὸ γόνα.
῏Α, ἡ Γνώση! Δὲ μ' ἀξίωσε νὰ φτάσω ὣς τὸ θρονί της,
κι' οὔτε νὰ ἰδῶ τὸ κρύφιο φῶς, ποὺ μ' ἔσερνε μαγνήτης.
Κι' ὡστόσο ἔλεγα ἄνοιξης χαρὰ πὼς μὲ προσμένει...
Μὰ τώρα ἡ θύρα εἶναι κλειστὴ—ἀργὰ ἦρθα—καὶ θὰ μένη.
Καὶ πιὰ δὲν εἶναι βολετό, τὸ βλέμμα—κι' ἂν θὰ ζήσω—
κάποιου, ποὺ δὲν ἐγνώρισα, Θεοῦ, γιὰ νὰ γνωρίσω.

(«Λάλον ὕδωρ»)

Ι. Π. ΚΟΥΤΣΟΧΕΡΑ

Ἄνθρωπος στὴ θάλασσα!

Τρίζουν οἱ ἁρμοί,
τὸ κορμί,
τὸ κατάρτι, τὸ ἀνεμόδαρτο.

Τρίζει ἡ θάλασσα καὶ σφυρίζει.

Καὶ σφυρίζει τὸ πανὶ
τῆς ἁλμύρας καὶ τοῦ ἀνέμου τὰ σφυρίγματα.

Πηχτὴ ἡ θάλασσα βυθίζεται στὸ πέλαγος

Κ' ἡ ψυχή, γυμνὴ — ξεστηθη,
τραγωδοῦ κραυγὴ γίνεται, σήματα κινδύνου:

Ἄνθρωπος στὴ θάλασσα! Γρηγορεῖτε!
Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ θάλασσα! . . .

Καὶ ἡ κραυγὴ γίνεται κύματα,
καὶ τὸ κύμα κραυγὴ ρέουσα,
τραγωδίας ἐξάγγελος.

Ἄνθρωποι τῆς γῆς,
ἄνθρωπος στὴ θάλασσα! . . . .

Καὶ ποιοῦ τάχατε ἡ κραυγή:
Τοῦ ἀνέμου,
τῆς θάλασσας,
γιὰ κραυγὴ τοῦ ἀνέλπιδου τοῦ ἀνθρώπου;

Καὶ ποῦ νὰ βροῦν οἱ ἄνθρωποι τὸν ἄνθρωπο.
Σὲ ποιό κύμα, σὲ ποιό πέλαγος;

Τάχατες στὸ πέλαγος τῆς θάλασσας
γιὰ στὸ μέσαθε τὸ πέλαγος τοῦ ἀνθρώπου;

(«Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ θάλασσα»)

ΜΕΛΙΣΣΑΝΘΗΣ

Κυκλικὸ

Ρωτάω τὸ νερὸ — τί εἶμαι;
Νερὸ ποὺ χάνεται μέσα στὴ γῆ καὶ πάει.

Ρωτάω τὸ χῶμα — τί εἶμαι;
Χῶμα που κρύβει τ' ἀπογυμνωμένα ὀστᾶ.

Ρωτάω τὸν ἀέρα — τί εἶμαι;
'Αέρας, φωνὴ ποὺ μάταια μάχεται
μὲ τὴ σιωπὴ καὶ μὲ τὸ χιόνι.

Ρωτάω τὴ φωτιὰ — τί εἶμαι;
Φωτιὰ ποὺ κατατρώει με καὶ δὲν σβύνει.

Ρωτάω τὸν οὐρανὸ — τί εἶμαι;
Οὐρανός, δροσιὰ τῆς κόλασής μου.

(«Τὸ φρᾶγμα τῆς σιωπῆς»)

ΟΛΓΑΣ ΒΟΤΣΗ

Αἰώνιος γυρισμὸς

Ἐσὺ που εἶσαι στὸ σπλαγχνα τῆς πετρας καὶ Σὲ φωναζω νὰ βγεῖς
κι' ἀκουω το βογγο Σου ἀπ' την ἀλλη ὄχθη τοῦ κοσμου να με
(φωναζει.

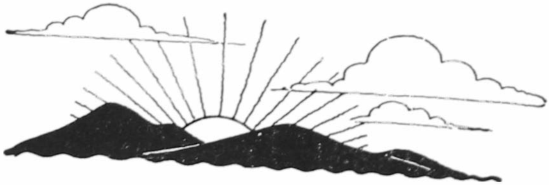
Ἐσὺ που ἤσουν στὸ φῶς και χώθηκες στο χῶμα βαθια
γιὰ να μὴ κουράζομαι τα χερια να σκίζω καὶ να Σὲ ψαχνω·

Πνοη, ἀποκρίσου μου, που σ' ἀρεσει παντοτεινα νὰ με δοκιμάζεις.

Τα σπλαγχνα μοῦ γυρύεις τῆς γῆς να περάσω,
τη φωτιὰ μοῦ ζητᾶς να διαβῶ να Σε φτασω.

Κι' ἔρχομαι. Ἄλλο δεν κανω παρα μεσ' ἀπ' τα σπλαγχνα τῆς
(πετρας νὰ κατεβαίνω σὲ Σενα,
κι' ἄλλο δὲν κανω παρὰ ἀπο τὴν τεραστια φλογα που μ' ἔχει
(τυλίξει
στη ζεστα να κατεβαίνω τῆς μουσικῆς Σου,
στη σιωπη Σου να κατεβαινω
που εἶναι ευτυχια κι' ἕνωση μὲ τον μυστικο τοῦ κοσμου ρυθμό.

(«Ὁ μεγάλος ἦχος»)

Νεώτερα ὁρόσημα στὸ Διάστημα

ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΝ ΚΕΝΝΕΝΤΥ.— Το 1965 ὑπῆρξεν ἀναντιρρήτως τὸ πλέον γόνιμον ἔτος ἀπὸ τότε πού, πρὶν 10 χρόνια, ἤρχισεν ἡ ἐξερεύνησις τοῦ κοσμικοῦ χώρου μὲ τεχνητοὺς δορυφόρους καὶ διαστημοσυσκευὰς διαφόρων τύπων.

Ο ΠΗΓΑΣΟΣ

Τὸ ἔτος ἤρχισε μὲ μίαν ἀσυνήθιστον νόταν τὸν παρελθόντα Φεβρουάριον, ὅταν ἐξετοξεύθη εἰς τὸ διάστημα γιγαντιαῖον ἀντικείμενον, πλάτους 32 περίπου μέτρων! Ἐπρόκειτο διὰ τὸ μεγαλύτερον εἰς μέγεθος ἀντικείμενον, ποὺ ἐτοποθετεῖτο ποτὲ εἰς τροχιὰν γύρω ἀπὸ τὴν γῆν. Σύμπλεγμα διαφόρων συσκευῶν ἀπὸ ἀλουμίνιον, χαλκὸν καὶ πλαστικὴν ὕλην, ὁ δορυφόρος αὐτός, γνωστὸς ὡς «Πήγασος», ἐμέτρησε μὲ ἐξαιρετικὴν ἀκρίβειαν τὴν πυκνότητα τῶν μικρομετεωριτῶν εἰς διαφόρους περιοχὰς τοῦ διαστήματος.

ΤΟ ΡΕΗΝΤΖΕΡ

Τὸν αὐτὸν μῆνα ἡ διαστημοσυσκευὴ «Ραίηντζερ—8», ἔστειλεν ὀπίσω εἰς τὴν γῆν τὸ πρῶτον «πορτραῖτον» τῆς Σελήνης, ἐκ τοῦ σύνεγγυς. Ὁ δορυφόρος αὐτός, μὲ τὰς φωτογραφικὰς μηχανάς του, ἔλαβε ἄνω τῶν 2.000 φωτογραφιῶν τῆς Σελήνης, πρὶν συντριβῆ εἰς τὴν ἐπιφάνειάν της, 15 μόνον μίλια μακρὰν τῆς τοποθεσίας ποὺ εἶχον σκοπεύσει οἱ ἐπιστήμονες.

Ἔτσι, ἔφθασεν ὁ Μάρτιος, ποὺ εὗρε τὸν τεχνητὸν πλανητοειδῆ Μάρινερ IV εἰς τὰ μέσα τοῦ ταξιδίου του πρὸς τὸν Ἐρυθρὸν Πλανήτην Ἄρην. Τὸν αὐτὸν μῆνα ὁ Σοβιετικὸς κοσμοναύτης Λεόνωφ ἐπερπάτησε πρῶτος εἰς τὸ διάστημα ἐπὶ δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας. Ἠκολούθησε ὁ «Ραίηντζερ—9» μὲ τὸ ταξίδι του πρὸς τὴν Σελήνην. Ὁ δορυφόρος αὐτὸς ἀπέστειλε φωτογραφίας, ποὺ προεβάλλοντο ταυτοχρόνως μὲ τὴν λῆψιν των εἰς τὰς ὀθόνας τηλεοράσεως ἐν Ἀμερικῇ.

ΠΤΗΣΙΣ «ΔΙΔΥΜΩΝ»

Διαστημόπλοιον μὲ μεγαλύτερον πύραυλον — φορέα, ἐφωδιασμένον μὲ μηχανήματα, ποὺ τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ συναντᾶται μὲ ἄλλα διαστημόπλοια, ὑπῆρξεν τὸ ἑπόμενον ἅλμα πρὸς κατάκτησιν τοῦ διαστήματος τὸ 1965. Εἰς τὴν πρώτην πτῆσιν μὲ διαστημόπλοιον τοῦ νέου τούτου τύπου «Δίδυμοι», οἱ ἀστροναῦται Γκρίσσομ καὶ Γιάνγκ παρέμειναν εἰς τὸ διάστημα ἐπὶ χρόνον ὀλιγώτερον τῆς μιᾶς ἡμέρας.

ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΟΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡ

Ὁ Ἀπρίλιος ὑπῆρξε πλούσιος εἰς διαστημικὰς ἐπιτυχίας δια τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Ἔστειλαν εἰς τὸ διάστημα τὸν πρῶτον πυρηνικὸν ἀντιδραστῆρα. Ὁ διαστημικὸς αὐτὸς ἀντιδραστὴρ ἐξετοξεύθη εἰς μέγα ὕψος καὶ τροχιὰν ἐλλειπτικήν, ὥστε νὰ μείνη ἐκεῖ ἐπὶ 4.000 ἔτη.

ΤΟ «ΠΡΩΪΜΟ ΠΟΥΛΙ»

Τὸ ἑπόμενον βῆμα ἦτο τὸ «Πρώϊμο Πουλί». Ὁ πρῶτος αὐτὸς ἐμπορικὸς τηλεπικοινωνιακὸς δορυφόρος ἔχει ἤδη χρησιμοποιηθῆ διὰ τὴν μετάδοσιν πλείστων τηλεοπτικῶν ἐκπομπῶν, τηλεφωνικῶν συνδιαλέξεων, κειμένων τηλετύπων καὶ ἄλλων στοιχείων ἀπὸ τὸ δυτικὸν ἡμισφαίριον εἰς τὸ ἀνατολικόν.

ΠΑΡΑΤΕΤΑΜΕΝΗ ΠΤΗΣΙΣ

Τὸν Ἰούνιον οἱ ἀστροναῦται Τζ. Μακντίβιτ καὶ Ἔντουαρντ Οὐάιτ ἐ-

πραγματοποίησαν τετραήμερον πτῆσιν.

Ἐπίσης ὁ Οὐάιτ ὑπερηκόντισεν εἰς διάρκειαν τὸν διαστημικὸν περίπατον τοῦ Ρωσου Λεονωφ, παραμείνας ἔξω ἀπὸ τὸν θαλαμίσκον του 22 λεπτα. Ὁ περίπατος αὐτος ἐχάρισεν εἰς τον κοσμον καὶ μία ἀπο τας ὡραιοτέρας ἐγχρωμους ταινίας ἀπὸ το διάστημα, που εἶδεν ποτε ἡ ἀνθρωποτης.

ΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ ΤΟΥ ΑΡΕΩΣ

14 Ἰουλίου, εἰς τὸ Ἐργαστήριον Ἀεριοπροώσεως τῆς Πασαντίνα, εἰς τὴν Καλιφόρνιαν: Ὁ «Μάρινερ 4», που εἶχεν εκτοξευθῆ πρὶν ἀπο 8 μῆνας στέλνει εἰς τὴν γῆν τὰς πρώτας ἐκ τοῦ πλησίον φωτογραφίας ἀπὸ τον Ἄρη — ἕνα πλανήτην ευρισκομενον εἰς ἀποστασιν μεγαλυτέραν τῶν 160 ἑκατομμυρίων χιλιομέτρων ἀπὸ την γῆν! Αἱ φωτογραφίαι τοῦ «Μάρινερ 4» ἀπεκάλυψαν ἕνα ἄσχημον, σημαδεμένον ἀπο κρατῆρες πλανήτην, στερούμενον τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τῆς ἀτμοσφαιρας, ποὺ οἱ ἐπιστήμονες εἶχον πιστεύσει ἄλλοτε πὼς ὑπῆρχεν ἐκεῖ.

ΤΟ ΡΕΚΟΡ ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΠΤΗΣΕΩΣ

Οἱ ἀστροναῦται Γκόρντον Κοῦπερ καὶ Τσαρλς Κονραντ, με το «Δίδυμοι 5» τον Αὔγουστον, ἐπραγματοποίησαν διαφόρους ἐλιγμοὺς δια να δοκιμασουν τὴν τεχνικην τῶν διαστημικῶν ραντεβοῦ, καὶ κατέρριψαν ὅλα τα ρεκορ ὡρῶν συνεχοῦς πτήσεως εἰς το διαστημα.

ΤΟ «ΡΑΝΤΕΒΟΥ»

Εἰς τας 4 Δεκεμβρίου, πύραυλος Τιταν ἐτοποθετησε το διαστημοπλοιον «Δίδυμοι 7» εἰς τροχιαν γύρω ἀπο την γῆν. Το πλήρωμά του, οἱ ἀστροναῦται Φρανκ Μπορμαν καὶ Τζαίημς Λοβελ, παρέμειναν εἰς το διάστημα περισσοτερον ἀπο κάθε ἄλλον ἄνθρωπον: 14 ἡμέρας!

Το πλεον ἐκπληκτικον ἐπίτευγμα τῆς διπλῆς πτησεως ἦταν το ραντεβοῦ, ποὺ διὰ πρώτην φορὰν ἐπετεύχθη εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν διαστημικῶν ἐρευνῶν. Τὰ διαστημόπλοια «Δίδυμοι 6 καὶ 7» συνηντήθησαν εἰς τὸ διάστημα, ἐνῶ ἵπταντο μὲ ταχύτητα 28.000 χιλιομέτρων τὴν ὥραν. Ἡ ἐπίτευξις τοῦ ραντεβοῦ αὐτοῦ συνθέτει κρίκον βασικὸν εἰς τὴν ἁλυσίδα τῶν τεχνικῶν ἐξελίξεων, ποὺ θὰ ἐπιτρέψουν εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ θέση ποδα ἐπὶ τῆς Σελήνης ἐντὸς 3 - 4 ἐτῶν.

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑ

Παραλλήλως πρὸς τὰ λαβόντα μεγίστην δημοσιότητα ἐπιτεύγματα αὐτά, συνεχίσθη ἀθόρυβος ἡ πρόοδος καὶ εἰς πλείστους ἑτέρους τομεῖς, ὡς π.χ. εἰς τοὺς μετεωρολογικοὺς δορυφόρους. Εἰς τὸν τομέα αὐτὸν ἐπετεύχθη οὐσιαστικωτάτη πρόοδος, ποὺ ἐπιτρέπει την βάσιμον ἐλπίδα ὅτι, ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἀκριβὴς πρόγνωσις τοῦ καιροῦ ἐπὶ παγκοσμίου κλίμακος, μέσῳ τεχνητῶν δορυφόρων. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ θὰ ἔχη τεράστιον ἀντίκτυπον τόσον εἰς τὴν γεωργίαν ὅσον καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν θεομηνιῶν, τῶν ὁποίων θα ἐπιτρέψη τὴν ἔγκαιρον πρόγνωσιν — ἀργότερον δὲ — καὶ τὴν ἐξουδετέρωσιν.

ΙΑΤΡΙΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΑΙ

Ἰατροὶ ἤρχισαν νὰ χρησιμοποιοῦν μὲ ἐπιτυχίαν διαφόρους συσκευὰς ἀπὸ τὰς διαστημικὰς ἐρεύνας, διὰ καθαρῶς ἰατρικοὺς σκοπούς.

Εἰς την Φλώριδα ἤρχισαν νὰ χρησιμοποιοῦν κρεββάτι διὰ τοὺς ὑποστάντας σοβαρὰ ἐγκαύματα, ὅπου ὁ πάσχων σχεδον δὲν ἀκουμβᾶ. Το κρεββάτι αὐτὸ ἐνεπνεύσθησαν ἀπὸ τα ἀνάκλιντρα τῶν ἀστροναυτῶν εἰς τὰς διαστημοσυσκευάς. Ἄλλοι ἰατροί, εἰς πλεῖστα νοσοκομεια ἤρχισαν νὰ χρησιμοποιοῦν τας μεθοδους τοῦ ἐκ τοῦ μακρόθεν ἐλέγχου τῆς καταστάσεως τῶν ἀσθενῶν, τας ὁποίας ἐχρησιμοποίησαν οἱ ἐπιστήμονες διὰ να παρακολουθήσουν την κατάστασιν τῶν «Διδύμων» ἀστροναυτῶν κατα τας μακροημέρους πτήσεις των εἰς τὸν κοσμικὸν χῶρον.

ΤΟ ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΟΝ

Ὑπὸ ΔΗΜ. ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Ἦταν τότε τὰ δύστυχα χρόνια τῆς κατοχῆς. Οἱ ἐκδρομὲς δύσκολες, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνες ἀκόμη. Ἕνα ἄλλο δεῖγμα κι αὐτὸ τῆς σκλαβιᾶς. Σὰν ἀνάμνησι μᾶς ἔμειναν οἱ ὡραῖες καὶ τόσο χρήσιμες ἐκδρομὲς τοῦ Ἀρχαιοφίλου, τοῦ γνωστοῦ ὁμίλου τῶν ἐκδρομῶν, στὰ μαγευτικὰ τοπία, στοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους...

Μιὰ μικρή, ὅμως, συντροφιὰ ἀπὸ παληὰ μέλη τοῦ Ἀρχαιοφίλου ἀντέδρασε σ' αὐτὸ τὸ κακό. Βρῆκε ἕνα καταφύγιο, ποὺ εἶχε καὶ πράσινο καὶ ἀρχαιότητες. Λίγο τὸ πράσινο βέβαια, ἀλλὰ ἀρχαιότητες πολλές, μὰ καὶ σπουδαῖες: Τὴν Ἀκρόπολι καὶ τὸ γύρω της χῶρο.

Ὁ χυδαῖος κατακτητὴς εἶχε τότε προσπαθήσει νὰ βεβηλώση καὶ τὴν Ἀκρόπολι καὶ ἔστησε ἐκεῖ ἐπάνω τὴ σημαία του, ποὺ ἡ ἴδια βεβήλωνε καὶ τὸ σταυρό. Ἀλλὰ μπορεῖ ἡ κακία νὰ προσβάλλη τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια; Ἡ ἴδια ντροπιάζεται μ' ἐκεῖνα ποὺ ἐπιχειρεῖ.

Διάφορες Κυριακές, λοιπόν, μερικοὶ φίλοι ἀπὸ τὸν Ἀρχαιόφιλο πηγαίναμε στὴν Ἀκρόπολι, ὅπου ἴσως ἀκόμη ζῆ ἐκεῖ τὸ ἀρχαῖο ἑλληνικὸ πνεῦμα, γιὰ νὰ ἐνισχύσωμε τὸ θάρρος μας, νὰ βλεπώμεθα καὶ νὰ συζητοῦμε. Ὁ συνηθισμένος μας περίπατος ἦταν στὴν μεσημβρινὴ πλευρὰ κάτω ἀπὸ τὸν ἱερὸ βράχο, ἐκεῖ ποὺ σώζονται τὰ ἐρείπια τοῦ Ἀσκληπιείου, ὁ ναὸς καὶ τὸ θέατρο τοῦ Διονύσου καὶ διάφορα ἄλλα.

Καὶ σὰν ἦλθαν κάποτε οἱ ποθητὲς ἡμέρες καὶ ὁ κατακτητὴς ἔφυγε ἀπὸ τὰ ἱερὰ χώματα τῆς πατρίδος μας καὶ ἡ ἐλευθερία γύρισε στὴ χώρα ποὺ εἶχε γεννηθῆ, μᾶς ἔμεινε ἡ συνήθεια. Δὲν ξεχάστηκε ὁ ἱερὸς χῶρος, ποὺ τόσο στοργικὰ μᾶς ἐδέχετο τότε καὶ μᾶς φιλοξενοῦσε. Γιὰ πολλὰ χρόνια μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι συνηντώμεθα ἐκεῖ μερικὲς φορὲς οἱ παληοὶ φίλοι, ἕως ὅτου ὁ νόμος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ἀραίωσε τὴ συντροφιὰ καὶ ἀπέμειναν λίγοι, πολὺ λίγοι. Ἔτσι κι οἱ ἐπισκέψεις μας, τῶν ὀλίγων, ἔγιναν σπάνιες...

*
**

Ὅταν, τώρα, εὑρίσκωμαι καμ-

μιὰ φορὰ στὰ μέρη ἐκεῖνα, κοντὰ στὰ ἱερὰ τοῦ Ἀσκληπιείου, κάθομαι καὶ συλλογίζομαι πολλά. Εἶναι τόσο ἁπλό, τόσο λιτό, τὸ μικροσκοπικὸ αὐτὸ ἱερὸ τοῦ Θεοῦ τῆς ὑγείας τοῦ σώματος καὶ τῶν ψυχῶν ἐὰν τὸ συγκρίνωμε μὲ τὰ μεγαλόπρεπα ἱερὰ τῆς Ἐπιδαύρου ἢ τῆς Κῶ. Καὶ ὅμως ἦταν στὸν καιρό του ὀνομαστὸ γιὰ τὶς ἰάσεις ποὺ ἐγίνοντο σ᾽ αὐτό, καθὼς ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι.

Εἶναι τοποθετημένο στὸ μεσημβρινὸ μέρος κάτω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολι, λίγο στὰ δυτικὰ ἀπὸ τὸ θέατρο τοῦ Διονύσου. Μὲ τὸ καθάρισμα τοῦ τόπου ποὺ ἔγινε τὸν τελευταῖο καιρὸ καὶ τὴν τακτοποίησι, φαίνονται τώρα καθαρὰ τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ Ἀσκληπιοῦ, μὲ τὸν βωμὸ στὰ ἀνατολικά του, τὸ ἐγκοιμητήριο, τὰ ἀναθήματα ποὺ σώζονται καὶ ἡ ἱερὰ πηγή.

Ἦτο πολὺ μεγάλος Θεὸς ὁ Ἀσκληπιός, καθὼς ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι. Τὸν ὠνόμαζαν «σωτῆρα». Ὅπως δὲ μεταφέρει Ἀριστείδης ὁ ρήτωρ, ἦτο «ὁ τὸ πᾶν ἄγων καὶ νέμων σωτὴρ τῶν ὅλων καὶ φύλαξ τῶν ἀθανάτων». Τὸν τιμοῦσε καὶ ὁ ἴδιος πολύ, γιατὶ εἶχεν εὐεργετηθῆ.

Σπουδαία εἶναι ἡ γενεαλογία τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὸν μῦθο. Πατέρας του ὁ Θεὸς Ἀπόλλων, ὁ Ὀλύμπιος Θεὸς τοῦ φωτός, τῆς θείας διανοίας. Μητέρα του ἡ νύμφη Κορωνίς, κόρη τοῦ Φλεγίου. Ἄλλος μῦθος περιγράφει τὴν γέννησί του καὶ τὸ πῶς ἔγινε δυνατός, ἥρως: Ὅταν ἡ Κορωνὶς ἦτο ἑτοιμότοκος τὴν ἐτόξευσε ἡ Θεὰ Ἄρτεμις, ἡ Θεὰ τῆς ἁγνότητος, καὶ φλόγες ἐτύλιξαν τὴν ἁγνὴ νύμφη. Τότε ὁ Θεὸς Ἀπόλλων ἀπέσπασε ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς νύμφης ποὺ ἐκαίετο τὸν θεῖο βλαστὸ καὶ τὸν παρέδωσε στὸν Κένταυρο Χείρωνα ποὺ ἔμενε στὸ Πήλιον. Ὁ Χείρων τὸν ἀνέθρεψε καὶ τὸν γύμνασε ὥστε νὰ γίνη τόσο δυνατὸς γιὰ νὰ κυνηγήση καὶ αὐτὸς μαζὶ μὲ ἄλλους ἥρωας τὸν κάπρο τῆς Καλυδῶνος, κατόρθωμα πού, κατὰ τὴν παράδοσι, κάμνει τὸν θνητὸν ἄνθρωπον ἥρωα.

Καὶ οἱ μῦθοι αὐτοί, τῆς γενεαλογίας, τῆς γεννήσεως καὶ τῆς ἀνατροφῆς τοῦ Θεοῦ Ἀσκληπιοῦ, δὲν πρέπει βέβαια νὰ ἐκλαμβάνωνται κατὰ γράμμα, διότι δὲν στέκουν ἔτσι στὴ λογική. Καθὼς καὶ σὲ ἄλλες περιπτώσεις μύθων ἔχει λεχθῆ, οἱ ἀφηγήσεις τῆς μυθολογίας μας, τῆς ἑλληνικῆς, εἶναι ἀλληγορίες ποὺ κρύπτουν ἀλήθειες πνευματικές, δηλαδὴ ἀλήθειες ποὺ ἀναφέρονται σὲ περιστατικὰ τῆς ἀνόδου τοῦ ἁγνοῦ καὶ τετελεσμένου, καθὼς ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι φιλόσοφοι, ἀνθρωπίνου πνεύματος. Καὶ ἐδῶ βλέπομε τὸν ἐξαγνισμὸ νὰ προηγῆται μὲ τὴν εἰκόνα τῆς νύμφης Κορωνίδος, ποὺ τοξεύεται ἀπὸ τὴ Θεὰ τῆς ἁγνότητος. Καὶ ὕστερα τὶς φλόγες, τὴ θεία φωτιά, τὴν ἀλληγορική, ποὺ παριστάνει τὴν μεταμόρφωσι ἀπὸ κατάστασι ἀνθρώπινη σὲ κατάστασι θεία. Δάσκαλος τοῦ Ἀσκληπιοῦ ὁ Κένταυρος Χείρων, μισὸς ἵππος καὶ μισὸς ἄνθρωπος κατὰ τὴν συμβολικὴν εἰκόνα. Ἡμίθεος. Δάσκαλος κατὰ

τὴν παράδοσι καὶ ἄλλων ἡρώων. Ἔκανε τοὺς μαθητάς του ἥρωας, ὅπως ἔκαμε καὶ τὸν Ἀσκληπιό, ἱκανὸ νὰ κυνηγήση καὶ τὸν κάπρο τῆς Καλυδῶνος, καθὼς εἴπαμε. Αὐτὸ καὶ ἄλλα, μαζὶ μὲ τὴν θεία καταγωγή του ἀπὸ τὸν Θεὸ Ἀπόλλωνα, τὸν ἔφεραν σὲ μεγαλύτερη προαγωγή, σὲ κατάστασι Θεοῦ, μὲ πρώτην ἱκανότητα τὴν ἰατρικὴ ἐπιστήμη τῶν ναῶν, ἰδιότητα τοῦ μεγάλου πατέρα του. Κατὰ τὴν παράδοσι, γιὰ νὰ ἀποθεωθῇ τὸ ἁγνὸ πνεῦμα, πρέπει νὰ γίνη πρῶτα ἡρωικό, δηλαδὴ νὰ νικήση τὸ περιβάλλον τῆς γῆς.

Ἡ ἀρχαία τέχνη παρίστανε τὸν θεὸ Ἀσκληπιὸ ἤρεμο μὲ ἔκφρασι σοβαρὴ καὶ ἀγαθή. Πλησίον του ἦτο ὁ ἱερὸς ὄφις, τὸ κύριο σύμβολό του. Πολλὲς φορὲς κρατοῦσε καὶ ράβδο ἢ κύπελλο.

Τιμήθηκε πολὺ στὴν ἀρχαία ἐποχὴ γιὰ τὶς πολλές του εὐεργεσίες στοὺς ἀνθρώπους. Πολλὰ ἦσαν τὰ Ἀσκληπιεῖα. Τὸ πιὸ ξακουστό, τῆς Ἐπιδαύρου. Ἀποτελοῦσαν τὰ Ἀσκληπιεῖα στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα μαζὶ μὲ τὰ Μαντεῖα τὴν πρόσοψι τῆς λατρείας τῆς ἐσωτερικῆς. Τὴν ὄψι της ἐκείνη ποὺ ἀπηυθύνετο σὲ ὅλους ἐκείνους ὅσοι ἐπήγαιναν σ' αὐτὰ γιὰ θεραπεῖες ἢ γιὰ χρησμούς. Γι' αὐτὸ τόσο πολὺ ἐτιμῶντο στὰ χρόνια τῆς ἀκμῆς τῆς ἀρχαίας θρησκείας.

Ἡ ἱστορία ἀναφέρει πολλὰ περιστατικὰ γιὰ θεραπεῖες ποὺ ἐγίνοντο στὰ Ἀσκληπιεῖα, ἰδίως στὴν Ἐπίδαυρο. Ἀπόδειξις τὸ πλῆθος ἀπὸ ἀναθήματα ποὺ εὑρέθησαν στὰ ἐρείπια τῶν διαφόρων Ἀσκληπιείων.

Ἡ ἀρχαία παράδοσις φέρει τὸν θεὸ μὲ ἀκολουθία ἀπὸ ἐλεύθερες συνειδήσεις ποὺ τὸν βοηθοῦν στὸ ἔργο του. Γιὰ μία τέτοια κάμνει λόγο ὁ Μαρῖνος ὁ Νεαπολίτης, ὁ βιογράφος τοῦ νεοπλατωνικοῦ φιλοσόφου Πρόκλου. Γιὰ τὸν Τελεσφόρο, ποὺ ἐθεράπευσε τὸν φιλόσοφο:

«Διότι ὅταν ἠσθένει τὸ σῶμα του ἕνεκα νόσου, παρουσιάσθη ἐμφανισθὲν ὑπεράνω τῆς κλίνης του ἕνα παιδὶ τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο πολὺ νέον καὶ ὡραῖον κατὰ τὴν ὄψιν. Ἠδύνατό τις δὲ νὰ εἰκάση καὶ πρὶν αὐτὸς ἐκφωνήση τὸ ὄνομά του ὅτι ἦτο ὁ Τελεσφόρος. Ἀφοῦ δὲ εἶπε ποῖος εἶναι καὶ ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὸ κεφάλι του τὸ χέρι του, τὸν ἔκαμεν αἰφνιδίως ὑγιῆ καὶ ἐξηφανίσθη».

Ἦτο «θαῦμα» αὐτὸ ποὺ περιγράφει ὁ Μαρῖνος; Μὰ ὑπάρχουν «θαύματα»; Γίνονται «θαύματα»; Νομίζω ὅτι δὲν γίνονται. Ἐκεῖνα ποὺ λέγουν «θαύματα» εἶναι γεγονότα, γιὰ τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζομεν τὰ αἴτια καὶ τοὺς νόμους ποὺ συνδέουν τὸ αἴτιο μὲ τὸ αἰτιατό.

Ἐπάνω στὰ «θαύματα» εἶχε γράψει χαριτολογῶν ὁ πολὺς Γάλλος μαθηματικὸς καὶ φιλόσοφος Ἐρρῖκος Πουανκαρέ, ὅτι «τὸ μόνον θαῦμα εἶναι ὅτι δὲν γίνονται θαύματα».

«Θαύματα» ἐγίνοντο καὶ τότε πολλὰ καὶ σήμερα ἀκόμη γίνονται. Δὲν πρόκειται ὅμως γιὰ φαινόμενα ὑπερφυσικά, διότι τίποτε

δὲν εὑρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴ Φύσι καὶ τοὺς νόμους της. Τὴν νομοτέλεια ποὺ κρατεῖ μέσα στὴ Φύσι δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν παραβιάσῃ. Ἐπάνω σ᾽ αὐτὸ ἔλεγαν χαρακτηριστικὰ οἱ ἀρχαῖοι πὼς «ἀνάγκᾳ καὶ θεοὶ πείθονται».

***

Ξεκινήσαμε ἀπὸ τὸ Ἀσκληπιεῖο ποὺ εἶναι κάτω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολι καὶ περάσαμε σὲ διάφορα θέματα ποὺ τὰ ἔφερε ὁ λόγος. Εἶναι σκέψεις αὐτὲς ἄκακες, ποὺ ἔρχονται στὸ νοῦ σὰν βρίσκεται κανεὶς σὲ τόπους ποὺ στὰ παλιὰ χρόνια πολλὰ εἶχε κάμει τὸ πνεῦμα τὸ ἀρχαῖο τῶν παραδόσεων. Φαίνεται πὼς τὰ μέρη αὐτὰ κρατοῦνε ἀκόμη κάποια ἀνάμνησι ἀπ᾽ τὴν ἀρχαία πνευματική τους ζωή.

ΔΗΜ. Α. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΣΤΗΝ ΨΥΧΗ ΣΟΥ...

ποὺ διψᾶ γιὰ ὀμορφιά, χάρισε
μιὰ ὥρα ἁρμονίας.

ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΣΟΥ...

ποὺ διψᾶ γι᾽ ἀγάπη,
δῶσε μιὰ ὥρα στοργῆς.

ΣΤΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΣΟΥ...

ποὺ διψᾶ γιὰ Θεό,
παραχώρησε μιὰ ὥρα
Σιωπῆς...

ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

THERE IS NO RELIGION HIGHER THAN TRUTH

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΟΣΟΦΙΑ

Β΄ ἔκδοση ἀναθεωρημένη

ΜΟΛΙΣ ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Σ' ἕνα κομψὸ τόμο
Δεμένος δραχ. 70
ἄδετος δραχ. 50

ΟΥΔΕΜΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΥΠΕΡΤΕΡΑ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Γιὰ τοὺς συνδρομητὰς τοῦ «ΙΛΙΣΟΥ»
ἔκπτωσις δραχ. 10 σὲ κάθε περίπτωσι

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ "ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΟΣΟΦΙΑ"

Ἡ Θεοσοφία ὑπῆρχε πάντοτε στὸν κόσμο. Εἶναι ἡ Σ ο φ ί α τῶν Θείων Ὄντων, ποὺ ἐκδηλώνεται κατὰ διάφορους τρόπους στὶς διάφορες ἐποχές. Εἶναι ἡ γνώση τῶν θείων νόμων, ποὺ δὲν ἔλειψε ποτὲ ἀπὸ τοὺς ἀγαπημένους τῶν Θεῶν. Εἶναι ἡ Ἀ λ ή θ ε ι α στὴν πιὸ ὁλοκληρωμένη μορφή της. Ἡ πηγὴ σοφίας τῆς ἀπόκρυφης Γνώσεως. Ὁ ὁδηγὸς τῶν φιλοσόφων. Τὸ πνεῦμα ποὺ ζωογονεῖ κάθε θρησκεία. Ἡ ψυχὴ κάθε ἀνθρωπιστικῆς δράσεως. Ὁ ὑπέρτατος νομοθέτης τῶν ἠθικῶν κανόνων, πάνω στοὺς ὁποίους στηρίζεται ἡ πνευματικὴ ζωή. Εἶναι ἡ πηγὴ ἐμπνεύσεως τῶν δραματιστῶν τοῦ μέλλοντος καὶ τῶν μεγάλων μυστικιστῶν.

Ἡ Θεοσοφία δεν ἦταν πάντοτε προσιτὴ στοὺς πολλούς. Τὴ φύλαγαν ἄλλοτε κρυμμένη στὰ βάθη τῶν Ναῶν καὶ στὰ ἄδυτα τῶν Μυστηρίων. Οἱ Θεόσοφοι συγγραφεῖς τὴν ἀνέσυραν ἀπὸ τὰ βάθη τῶν ἱερῶν καὶ τὴν ἔφεραν στὸ προσκήνιο τῆς ζωῆς. Τὴν προσέφεραν μὲ ἐμπιστοσύνη καὶ μὲ ἀγάπη σὲ ὁλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐσήκωσαν θαρρετὰ τον πέπλο τῆς Ἴσιδος καὶ τὸ φῶς ἔλαμψε στὸν κόσμο. Ἐγκρέμισαν τοὺς φραγμοὺς ποὺ κρατοῦσαν τὰ ἀπόκρυφα μυστικὰ τῶν νόμων τῆς φύσεως ἀποκλεισμένα ἀπὸ τὸ πολὺ πλῆθος. Καὶ ἐνῶ ἄλλοτε ἡ ἀπόκρυφη Γνώση δινόταν μὲ τὸ σταγονόμετρο στὰ μυστηριακὰ ἄντρα, την προσέφεραν τώρα σὲ μεγάλες ποσότητες καὶ πρὸς ὅλους.

Ἂς μὴν τρομάξῃ κανένας ὅτι βεβηλωθήκανε τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια. Τὰ μυστήρια τῆς λειτουργίας τοῦ σύμπαντος καὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ τὴν ἴδια τους τὴ φύση, εἶναι αὐστηρὰ προφυλαγμένα ἀπὸ τοὺς ἀνάξιους νὰ τὰ προσεγγίσουν. «Μάτια ἔχουν καὶ δὲν βλέπουνε, αὐτιὰ καὶ δὲν ἀκοῦνε». Οἱ πέπλοι τῆς Ἴσιδος κατέπεσαν, ἀλλὰ ἡ Ἶσις παραμένει πάντοτε ἀόρατη στὰ μάτια ἐκείνων, ποὺ θὰ τὴ βεβήλωναν βλέποντάς την. Καὶ ὅπως ἡ ὀμορφιὰ τῆς Τέχνης δὲν συγκινεῖ, παρὰ ἐκείνους ποὺ εἶναι σὲ θέση νὰ τὴ νιώσουν, ἔτσι καὶ ἡ γνώση τῆς Σοφίας δεν τραβάει τὴν προσοχή, παρὰ ἐκείνων ποὺ εἶναι ὥριμοι νὰ τὴ δεχθοῦν. Μόνον ἔτσι ἐξηγεῖται τὸ φαινόμενο τῆς ἀδιαφορίας τῶν πολλῶν γιὰ τὶς ἀπόκρυφες ἀλήθειες, ποὺ ἔπαψαν πιὰ νὰ εἶναι μυστικὲς καὶ ποὺ χωρὶς ἄλλο θὰ συγκλονίζανε τὸν κόσμο, ἂν ὁ πολὺς κόσμος μποροῦσε νὰ τὶς προσέξῃ καὶ νὰ τὶς νιώσῃ.

Ἡ Θεοσοφικὴ Ἑταιρία ἱδρύθηκε τὸ 1875. Σὲ μιὰ ἐποχὴ θριάμβου τῆς ὑλιστικῆς φιλοσοφίας, ποὺ ἐπίστευαν πὼς ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι παρὰ ἕνα κτῆνος μὲ τελειοποιημένη διάνοια, ἡ Ε. Π. Μπλαβάτσκυ ἀπεκάλυψε τὸ πνεῦμα ποὺ συνυπάρχει στὴν ὕλη καὶ τὴ ζωο-

γονεῖ, καὶ ἀπέδειξε πῶς ὁ ἄνθρωπος, ἀντὶ γιὰ ἔξυπνο κτῆνος, εἶναι θεὸς ἐν τῷ γίγνεσθαι. Καὶ ἐνῶ ὁ κόσμος δὲν ἐγνώριζε παρὰ τὴν ἐξέλιξη τῶν ὑλικῶν μορφῶν, ἡ Ε. Π. Μ. —μὲ τὴ Θεοσοφία — ἐπρόβαλε τὸν Κοσμικὸ Νόμο τῆς Ἐξελίξεως καὶ ἐξήγησε ὅτι ἡ ἐξέλιξη τῶν ὑλικῶν μορφῶν εἶναι ἁπλὴ συνέπεια τῆς ἐξελίξεως τῆς Ζωῆς, φυσικὸ ἐπακόλουθο τῆς ἐξελίξεως τῆς Συνειδήσεως.

Ἡ διδασκαλία τῆς Θεοσοφίας γιὰ τὸ ὁμοούσιο τῆς συνειδήσεως τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴ συνείδηση τοῦ Λόγου, ὄχι μόνον πιστοποιεῖ τη Θεία καταγωγὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ δίνει τὸ κλειδὶ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ μεγάλου ὀνείρου ὅλων τῶν μυστικιστῶν, δηλαδὴ τῆς συνειδητῆς ἑνώσεως τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴ Θεότητα.

Ἡ Θεοσοφία δεν ὁδηγεῖ μόνον πρὸς τὸν Μυστικισμό. Εἶναι ἐπίσης σχολεῖο Ἀποκρυφισμοῦ. Μιὰ ὁλοκληρωμένη σε ὅλα της τὰ σημεῖα κοσμοθεωρία, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀπόκρυφη Γνώση, προσφερεται στὸν κατάπληκτο σπουδαστή της, ὁ ὁποῖος ὅμως παράλληλα διδάσκεται ὅτι στὴ δύσκολη ἀτραπὸ τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ δὲν εἶναι δυνατὴ καμμια πρόοδος, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ ἀνάλογη ἠθικὴ τελειοποίηση. Ἡ ἐξέλιξη τοῦ ἠθικοῦ ὄντος πρέπει νὰ συμβαδίζῃ ἀπαραίτητα μὲ τὴν ἐξέλιξη τῆς διανοίας. Διαφορετικὰ ὁ ἄνθρωπος, ἀντὶ νὰ γίνῃ θεός, γίνεται διάβολος.

Ἡ ἀλλοπρόσαλλη ἀνάπτυξη τοῦ πολιτισμοῦ μας, πολιτισμοῦ ποὺ βασίζεται μονάχα στὴ μηχανικὴ πρόοδο καὶ ἐπιδιώκει την ἱκανοποίηση ὑλικῶν μόνον ἀναγκῶν, καὶ ποὺ μᾶς ὡδήγησε μέσα σὲ τριάντα χρόνια σὲ δυὸ φρικτους παγκοσμιους πολεμους, εἶναι ἀδιάψευστο τεκμήριο τοῦ κακοῦ στὸ ὁποῖο μπορεῖ να ὁδηγήσῃ ἡ ἐξέλιξη τῆς διανοίας, ὅταν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ ἀνάλογη ἐξέλιξη τῆς ψυχῆς.

Πραγματικά, ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος, ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς ἀναπτύξεως τῆς διανοίας, ἐπροχώρησε πάρα πολύ, σχετικὰ μὲ τὸν πρωτόγονο. Ἐπέτυχε καταπληκτικὰ πράγματα, χρησιμοποιώντας τὴ σκέψη του. Ἄλλαξε ριζικὰ τὴν ἐξωτερικη ὄψη τῆς ζωῆς. Ἀλλὰ κατόρθωσε τὸ ἴδιο πρᾶγμα καὶ μὲ τὴν ἐσωτερικὴ ὄψη τῆς ζωῆς; Ἐπέτυχε ἀνάλογη πρόοδο στὸν τομέα τῆς ἐξελίξεως τῆς ψυχῆς του; Ἐπραγματοποίησε τὰ στοιχεῖα τοῦ πολιτισμοῦ, ποὺ ὁδηγοῦν στὴν ἁρμονικὴ συμβίωση μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους; Ἔβαλε φραγμὸ στὶς ἁρπακτικές του διαθέσεις, στὴν κατακτητική του μανία καὶ στὸν παράφρονα ἐγωκεντρισμό του; Ἀνέπτυξε τὴν ἀλληλεγγύη καὶ τὴν ἀγάπη; Τὸν ἀλληλοσεβασμὸ καὶ τὴ συνεργασία; Ἢ ἐξακολουθεῖ νὰ φέρεται σὰν πεινασμένος λύκος μὲ τοὺς συνανθρώπους του;

Εἴτε μὲ τὰ δόντια καὶ μὲ τὰ νύχια, εἴτε μὲ ἀκόντια καὶ μὲ τόξα, εἴτε μὲ φλογοβόλα καὶ ἀτομικὲς βόμβες ἀλληλοσκοτώνονται οἱ ἄνθρωποι, παραμένει πάντοτε ἀμετάβλητο στὴν οὐσία του τὸ φρικτὸ γεγονὸς τοῦ φόνου. Ἀρκετὰ προχώρησε ὁ ἄνθρωπος στὴ διανοητική του ἀνάπτυξη. Καιρὸς νὰ ἀσχοληθῆ καὶ μὲ τὴν καλλιέργεια τῆς ψυχῆς του, μὲ τὴν καλλιέργεια τοῦ ἠθικοῦ του ὄντος, μὲ τὴν ἐξέ-

λιξη τοῦ πνεύματος, ποὺ συνυπάρχει καὶ ζωογονεῖ τὸ ὑλικὸ σῶμα. Αὐτὴ εἶναι πρὸ παντὸς ἡ δουλειὰ τῆς Θεοσοφίας.

Ὑπάρχει βέβαια —ὅπως γράφομε πιὸ πάνω— μιὰ γοητευτικὴ θεοσοφικὴ διδασκαλία, ποὺ δίνει ἱκανοποιητικὲς ἀπαντήσεις σε ὅλα τὰ κοσμογονικὰ καὶ ἀνθρωπολογικὰ προβλήματα. Ὅλες ὅμως αὐτὲς οἱ γνώσεις, ποὺ μὲ λεπτομέρειες ἀναπτύσσονται στη θεοσοφικὴ διδασκαλία, δὲν ἀποτελοῦν παρὰ ἕνα πεδίο γ ν ώ σ ε ω ν, χρήσιμο μόνον γιὰ νὰ βοηθήση τὸν σπουδαστὴ νὰ προχωρήση πιὸ πέρα ἀπὸ τὸ γνωσιολογικὸ μέρος τῆς Θεοσοφίας, γιὰ νὰ φθάση στὸ στάδιο τ ῆ ς ἐ φ α ρ μ ο γ ῆ ς τ ῶ ν ἠ θ ι κ ῶ ν σ υ μ π ε ρ α σ μ ά τ ω ν, ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὴ μελέτη τῶν νόμων τῆς λειτουργίας τοῦ σύμπαντος. Ἂν δὲν ἀξιοποιηθοῦν οἱ γνώσεις, μὲ τὴ μετατροπή τους σὲ σωστὴ διαγωγή, δὲν ἔχουν καμμιὰ ἀξία.

Ἀπὸ τὴ γνώση τῶν νόμων τῆς φύσεως πηγάζουν βιονομικοὶ κανόνες ποὺ —ἂν τοὺς ἀκολουθήση ὁ ἄνθρωπος— πραγματοποιεῖ τὶς ἀπαραίτητες προυποθέσεις γιὰ τὴν πιὸ πέρα ἐξέλιξή του. Ἂν αὐτὸ δὲν γίνεται, δεν ὑπάρχει παρὰ γνωσιολογικὴ αὐταρέσκεια. Ἀντιθέτως, ἀπὸ τὴ γνώση τῶν φυσικῶν νόμων καὶ τὴ συμμόρφωση μ' αὐτούς, ἀπορρέει φυσιολογικὴ καὶ ἀβίαστη ζωή, ἁρμονικὴ ζωή, ἠθικὴ ζωή. Διότι, ὅπως ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι Στωικοὶ «Τὸ κατὰ φύσιν ζῆν, ταὐτὸ τοῦ κατ' ἀρετὴν ζῆν».

Ἡ Θεοσοφία δὲν εἶναι θρησκεία, διότι εἶναι σύνθεση τῶν θρησκειῶν. Διότι εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ ζωὴ κάθε θρησκείας. Διότι χωρὶς αὐτὴν ἡ θρησκεία μεταβάλλεται σὲ δεισιδαιμονία καὶ εἰδωλολατρεία. Δὲν ἔχει τελετουργίες, διότι εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ τὶς ἐξωτερικὲς ἐκδηλώσεις τῆς λατρείας. Σέβεται ὅμως ὅλες τὶς τελετουργίες, καθὼς σέβεται καὶ ὅλες τὶς θρησκευτικὲς ἢ ἄλλες πεποιθήσεις. Δὲν ἔχει δόγματα, διότι ἡ Ἀλήθεια εἶναι ἀπεριόριστη καὶ ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ τὴ νιώση μόνον κατὰ στάδια, ἀνάλογα κάθε φορὰ μὲ τὸν βαθμὸ τῆς ἐξελίξεώς του.

Ἡ ἠθικὴ τῆς Θεοσοφίας εἶναι ὁ ἐξαγνισμὸς τῶν σκέψεων, τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῶν πράξεων. Ὁ ἀπεριόριστος σεβασμὸς στὴν ἐλευθερία τῆς σκέψεως καὶ τῆς συνειδήσεως. Ἡ τάση γιὰ ἀγάπη καὶ ἡ προθυμία γιὰ ὑπηρεσία. Τὸ ν' ἀπαντᾶς μὲ καλοσύνη στὴν κακία.

«Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς», διδάσκει ὁ Ἰησοῦς στὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία του.

«Τὸ μῖσος δὲν νικιέται μὲ τὸ μῖσος. Νικιέται μόνον μὲ τὴν ἀγάπη», λέει ὁ Βούδδας.

«Εὐλογεῖτε ἐκείνους ποὺ σᾶς καταριῶνται», ἐδίδαξε ὁ Κρισνᾶς στοὺς Ἰνδούς.

«Στὸ μῖσος νὰ ἀποκρίνεσθε μὲ ἀγάπη», συμβουλεύει ὁ Λάο - Τσὲ τοὺς Κινέζους.

Βλέπομε ὅτι οἱ μεγάλοι μεμυημένοι ἐκφράζουν —καθένας μὲ τὸν τρόπο του— τὴ Θεία Ζωή, στὴν ὁποία οἱ ἴδιοι ἔφθασαν καὶ στὴν ὁποία κάθε ἄνθρωπος θὰ φθάση μια μέρα. Θὰ φθάση, ἀφοῦ διατρέξη τὴν πορεία τῆς ἐξελίξεως καὶ ἀντιληφθῆ ὅτι ἡ ζωη δεν εἶναι χωρισμὸς καὶ ἀγώνας γιὰ ἀτομικὴ ἐπικράτηση καὶ ἐπιβολή, ἀλλὰ προοδευτικὴ ἑνότης τοῦ παρόντος μὲ τὴν μυστικὴ πηγὴ τῆς Ὑπάρξεως.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀρχίση νὰ ἀναζητῆ στὰ βάθη τοῦ ἑαυτοῦ του τὸν Θεῖο σπινθῆρα, τοῦ ὁποίου ὁ ἴδιος εἶναι ἐκδήλωση στὸν ὑλικὸ κόσμο, τότε ἀρχίζουν γι' αὐτὸν νὰ παίρνουν συνειδητὸ νόημα οἱ λέξεις Ἀγάπη, Ὀμορφιά, Ἀλήθεια, Ἀδελφοσύνη, Θυσία. Τότε νιώθει τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὸ νόημα τῆς ζωῆς. Τότε ὁ θάνατος χάνει γι' αὐτὸν τὴ φοβερὴ σημασία του, διότι περιορίζεται μόνον στην καταστροφὴ τῆς ὁρατῆς μορφῆς καὶ δὲν θίγει τὴν πραγματικὴ ὑπόσταση τοῦ ἀνθρώπου.

Αὐτὸ ὅμως δεν σημαίνει πὼς ἡ ὁρατὴ μορφὴ δὲν πρέπει νὰ ἀφεθῆ ἐλεύθερη νὰ ἐκπληρώση τὸν προορισμό της πάνω στὴ Γῆ. Τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν κοινωνικὴ ζωή, γιὰ τὶς συνθῆκες διαβιώσεως καὶ τὴν ἐξέλιξη τοῦ πολιτισμοῦ, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ζωντανό. Διαφορετικὰ βρισκόμαστε μπροστὰ στὸ ἀρρωστημένο φαινομενο μιᾶς ἄνανδρης φυγῆς ἀπὸ τὴ ζωή, μιᾶς ἀντιφυσιολογικῆς μοναστικῆς νοοτροπίας.

Ἀλλὰ ὁ θεόσοφος δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ξεφεύγη ἀπὸ τὸ μέτρο. Πρέπει νὰ διατηρῆ πάντοτε τὴν αἴσθηση τῶν ἀναλογιῶν.

Ζοῦμε σὲ μιὰ δύσκολη, ἀλλὰ ἐξαιρετικὴ —σὰν εὐκαιρία πνευματικῆς ἐξελίξεως— ἐποχή. Τὰ πάντα ἀναμοχλεύονται καὶ εἶναι ρευστά. Παντοῦ βασιλεύει τὸ χάος. Ἡ ἀνθρωπότης ἀντιμετωπίζει μιὰ φοβερὴ κρίση. Ὁ λεγόμενος μηχανικὸς πολιτισμὸς —σὰν δύναμη τοῦ κακοῦ ποὺ ξεφυγε ἀπὸ τὰ χέρια μαθητευόμενου μάγου— μᾶς ὡδήγησε σὲ ἀδιέξοδο. Δὲν ὑπάρχουν πιὰ ἰδανικά. Παντοῦ ὑλισμὸς ἢ ὑποκρισία. Μιὰ σκληρὴ ἀδιαφορία, μιὰ βάρβαρη βία, μιὰ φθονερὴ καὶ ἀδίστακτη κακία, τείνουν νὰ κατακλύσουν τὰ πάντα. Πρέπει, λοιπόν, νὰ ἀπελπισθοῦμε γιὰ τὸ μέλλον τοῦ κόσμου; Ὄχι. Ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ξαναγυρίση στὸ κτῆνος. Ὅλη ἡ σημερινὴ ἀναταραχὴ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι παροδική. Θὰ σχηματισθοῦν ἀναμφισβήτητα στὸ μελλον νέες μορφὲς τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ δεν πρέπει νὰ εἴμαστε βιαστικοὶ καὶ ἀνυπόμονοι. Ἡ ἐξέλιξη βαδίζει ἀργά, ἀλλὰ σταθερά. Ὁ κόσμος δὲν μπορεῖ νὰ ἀλλάξη βίαια, οὔτε καὶ πρέπει νὰ ἀλλάξη βίαια. Διότι βάση τῆς πνευματικῆς ἀναδημιουργίας εἶναι ἡ ἐλευθερία.

Οἱ ἄνθρωποι κάποτε θὰ ἀποστραφοῦν τὸ πνεῦμα τῆς καχυποψίας, τῆς μισαλλοδοξίας καὶ τοῦ φανατισμοῦ. Τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγωισμοῦ καὶ τῆς ἀπληστίας. Καὶ τότε θὰ γίνουν φιλάδελφοι καὶ συνεργατικοί. Ὁ σημερινὸς ἀνταγωνισμὸς γιὰ ἐπικράτηση καὶ ἐπιβολὴ θὰ ἀντικατασταθῆ ἀπὸ συνεργασία σὲ ἔργα πολιτισμοῦ. Τὸ πνεῦμα τῆς

ἀδελφοσύνης, ποὺ σήμερα δὲν τὸ βρίσκομε παρὰ σὲ ἐλάχιστους, θὰ ἀναπτυχθῆ κατὰ τοὺς μελλοντικοὺς αἰῶνες σὲ ἕνα μεγάλο ποσοστὸ τῶν ἀνθρώπων. Σ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀδελφοσύνης θὰ εἶναι ξένοι καὶ οἱ κομματικοὶ ἀνταγωνισμοὶ καὶ τὰ ἐθνικὰ μίση καὶ τὰ κοινωνικὰ χάσματα καὶ ὁ μισαλλόδοξος φανατισμός. Τότε θὰ γκρεμισθοῦν τὰ χωριστικὰ τείχη ἀνάμεσα στὰ ἄτομα καὶ στὰ ἔθνη. Θὰ πραγματοποιηθῆ ἡ ἑνότης τῆς ἀνθρωπότητος, ποὺ θὰ ἀντικαταστήση τὸ σημερινὸ πνεῦμα τῆς ἀπομονώσεως καὶ τοῦ ἀτομικισμοῦ. Θὰ οἰκοδομηθῆ τότε μιὰ καινούργια ζωή, ποὺ θὰ βασίζεται στὴν ἀδελφοσύνη καὶ στὴν ἀγάπη. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι θὰ συνεργάζωνται χαρωπὰ καὶ ἀνοιχτόκαρδα, μὲ πνεῦμα ἀνιδιοτελείας καὶ ἀδελφοσύνης. Δὲν θὰ ὑπάρχουν διακρίσεις φυλῆς, πίστεως, φύλου, τάξεως, χρώματος.

Τὸ μεγάλο αὐτὸ ἰδανικὸ σήμερα τὸ ὁραματίζονται μόνον, καὶ τὸ ὁραματίζονται ἐλάχιστοι. Εἶναι τόσον ἀπελπιστικὰ λίγοι ὅσοι ἔκαναν βίωμα τὰ ἰδανικὰ τῆς Θεοσοφίας! Ἀλλὰ τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ ἀνακόψη τὴν πορεία τῆς ἐξελίξεως καὶ καμμιὰ δύναμη δὲν μπορεῖ νὰ σταθῆ ἀντιμέτωπη στὴ λειτουργία τῶν φυσικῶν νόμων.

Ὁ Χριστὸς εἶπε: «Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους». Καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραφε πρὸς Γαλάτας: «Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ».

Τὰ μεγάλα αὐτὰ ἰδανικὰ οἱ σκεπτικισταὶ τὰ θεωροῦν οὐτοπίες. Καὶ γιὰ σήμερα ἴσως νὰ εἶναι οὐτοπίες. Ἀλλὰ μιὰ μέρα ἀσφαλῶς θὰ πραγματοποιηθοῦν. Καὶ θὰ εὐτυχήσουν νὰ τὰ δοῦν ὅλοι ὅσοι πιστεύουν σ' αὐτά. Διότι δὲν πεθαίνουν ποτὲ ὅσοι ὁραματίζονται τὸ ὡραῖο.

Γράφοντας τὴν «Εἰσαγωγὴ στὴ Θεοσοφία», τῆς ὁποίας ἡ α' ἔκδοση ἐκυκλοφόρησε τὸ 1947 καὶ ἀναθεωρεῖται τώρα, δὲν ἀντλοῦμε ἀπὸ τὴ δική μας ἀνύπαρκτη σοφία καὶ εἶναι βέβαια περιττὸ νὰ τονίσωμε ὅτι δὲν ἔχομε προσωπικὴ πεῖρα τῶν ἀοράτων κόσμων καὶ τῆς μεταθανατίας ζωῆς. Ὁ ρόλος μας περιορίζεται στὴν προσπάθεια νὰ ἐκθέσωμε, ἁπλᾶ καὶ συνοπτικά, ἐκεῖνα ποὺ διδάσκουν οἱ μεγάλοι θεόσοφοι συγγραφεῖς, ἀφοῦ τὰ περάσωμε ἀπὸ τὸ διυλιστήριο τῆς δικῆς μας φτωχικῆς κατανοήσεως. Ἐκεῖνο που μᾶς ἐνδιαφέρει κυρίως εἶναι τα π ρ α κ τ ι κ ὰ σ υ μ π ε ρ ά σ μ α τ α ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τη μελετη τῆς θεοσοφικῆς διδασκαλίας.

Ο ΜΕΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ὁμιλία στὸ κόψιμο τῆς Βασιλόπιττας τοῦ Ἀρχαιοφίλου Ὁμίλου Ἐκδρομῶν Ὑπὸ τοῦ Προέδρου του ΜΙΧ. ΛΕΒΙΔΗ

Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ εἶναι σκληρὸς καὶ τὸ καλοκαῖρι ζεστὸ στὴν Καππαδοκία, σ' αὐτὴν τὴν παληὰ ἑστία τοῦ πολιτισμοῦ, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Χετταίων (Χιττιτῶν).

Τὸ ἔδαφος τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς πρωτευούσης της Καισαρείας δὲν εἶναι γόνιμο καὶ μ' ὅλα ταῦτα οἱ Καππαδόκες ἔφθασαν σὲ ὑψηλὸ βαθμὸ πολιτισμοῦ καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα κέντρα ἐμπορίου τοῦ ἀρχαίου κόσμου χάρις στὴν γεωγραφική του θέση.

Κατὰ τὰ μέσα τοῦ 4ου αἰῶνος στὴν Καισάρεια τὰ πνεύματα ἦσαν πολὺ ἀνήσυχα μὲ τὶς θρησκευτικὲς ἔριδες τῶν διαφόρων χριστιανικῶν αἱρέσεων.

Αἱ αἱρέσεις αὐτές, ποὺ εἶναι ἀρκετὰ δύσκολο νὰ ἐμβαθύνωμε καὶ νὰ ἐκτιμήσωμε τὶς διαφορές των μὲ τὸ σύγχρονο πνεῦμα, περιγράφονται σ' ἕνα τόνο σατυρικὸ ἀπὸ τὸν Ἅγιον Γρηγόριον, ἐπίσκοπον Νύσσης.

Ρωτῆστε, γράφει, πόσους ὀβολοὺς ἔχει στὴν τσέπη του καὶ θὰ ἀρχίση συζήτηση διὰ τὰς ἀδημιουργήτους καὶ δημιουργημένας οὐσίας. Ρωτῆστε τον πόσο ἔχει τὸ ψωμὶ καὶ θὰ σᾶς ἀπαντήση ὁ Πατὴρ εἶναι μεγαλύτερος τοῦ Υἱοῦ καὶ ὁ Υἱὸς ὑφιστάμενος τοῦ Πατρός. Θέλεις νὰ μάθης ἂν τὸ ψωμὶ εἶναι ἕτοιμο; Θὰ σοῦ ποῦν ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐδημιουργήθη ἀπὸ τὸ μηδέν!

Πολλοὶ χριστιανοί, ἀηδιασμένοι ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς θρησκευτικοὺς καυγάδες, ἀπεσύροντο στὴν ἔρημο γιὰ νὰ ζήσουν ὡς ἀναχωρηταί. Ὁ ἀναχωρητισμὸς εἶχεν ἤδη φουντώσει στὴν Αἴγυπτο ἀπὸ τοῦ 3ου αἰῶνος! Ἡ ζημία, ποὺ ἔκαμνε ὁ ἀναχωρητισμὸς στὴν τότε κοινωνία ἦταν μεγάλη. Τὴν στεροῦσε ἀπὸ τὰ γερὰ στελέχη, ποὺ φρόντιζαν ἐγωϊστικὰ γιὰ τὴν σωτηρία τῆς ψυχῆς των μόνον ἢ

ἐκάλυπτε καὶ τὰ κακοποιὰ στοιχεῖα, ποὺ δῆθεν ἐγίνοντο ἀναχωρηταὶ γιὰ νὰ ἀποφύγουν τὸ στρατιωτικὸ καὶ τοὺς φόρους.

Ἡ γέννησις τοῦ Βασιλείου συμπίπτει σὲ μιὰ τέτοια ἐποχὴ (330 μ.Χ.). Ὁ πατέρας τοῦ Βασιλείου ἦτο διάσημος ρήτωρ, γνωστὸς καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν Καισάρεια. Ἡ Ἁγία Μακρίνα ἦτο μάμμη του. Ὅλη ἡ οἰκογένεια χριστιανικὴ μὲ μεγάλα καὶ πλούσια κτήματα στὴν Καππαδοκία καὶ τὸν Πόντο. Καὶ ἔτσι εἶχε ὁ Βασίλειος ὅλα τὰ ἠθικὰ καὶ ὑλικὰ ἐφόδια γιὰ μιὰ προνομιακὴ μόρφωση. Ἀπὸ τὰ ἐννέα ἀδέλφια του εἶναι γνωστὰ ἡ πρωτότοκος ἀδελφή του Μακρίνα καὶ ὁ ἀδελφός του Γρηγόριος ὁ Νύσσης.

Τὰ πρῶτα του μαθήματα πῆρε στὴν Καππαδοκία καὶ ἀργότερα πῆγε στὴν Πόλη νὰ μαθητεύση κοντὰ στὸν περίφημο ρήτορα Λιβάνιο, μὲ τὸν ὁποῖον συνεδέθη μὲ μεγάλη φιλία καὶ ἐκτίμηση, ἂν καὶ ὁ Λιβάνιος ἦτο γνωστὸς εἰδωλολάτρης. Γι' αὐτὸ ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια ὁ Βασίλειος, ἐπίσκοπος ἤδη Καισαρείας, συνιστᾶ στὸν εἰδωλολάτρη Λιβάνιο νέους πρὸς μαθήτευση. Δεῖγμα κι' αὐτὸ πνευματικῆς ἀνωτερότητος, πρὸ πάντων γιὰ ἐκείνη τὴν ἐποχή.

Μετὰ τὸν Λιβάνιον ὁ μέλλων ἐπίσκοπος ἦλθε στὴν Ἀθήνα νὰ συμπληρώση τὶς σπουδές του. Ἔμεινε 4 - 5 χρόνια, στὴν μητρόπολη τῆς ἐπιστήμης, ὅπου οἱ ἀρχαῖοι θεοὶ δὲν εἶχαν σβήσει ἀκόμη καὶ τὰ ἱερὰ διατηροῦσαν τὴν πνευματική τους δύναμη. Ἑκατὸ χρόνια ἀκόμη μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Βασιλείου, ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἦτο ἀνοικτὸς στοὺς πιστούς του.

Στὴν Ἀθήνα μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα σπούδασε καὶ τὴν ἰατρική, ὄχι τόσο ἀπὸ ἐπαγγελματικὸ ἐνδιαφέρον, ὅσο διότι ἐπίστευε ὅτι θὰ ἦτο πιὸ χρήσιμος στοὺς συνανθρώπους του καὶ τὸν ἑαυτό του, ποὺ ὑπέφερε ἀπὸ πυρετοὺς καὶ πόνους στὸ συκῶτι. (Σὲ 30 σημεῖα τῶν ἐπιστολῶν του παραπονεῖται γιὰ τὴν ὑγεία του. Ἀπὸ τὰ περιγραφόμενα συμπτώματα μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε, ὅτι ἔπασχε ἀπὸ ἀμοιβάδες). Στὴν Ἀθήνα ἐγνώρισε τὸν μετέπειτα αὐτοκράτορα Ἰουλιανὸ ποὺ ἐπωνομάσθη, ἄδικα, Παραβάτης.

Τὸ πῶς ἔνοιωθε τὴν ἰατρικὴ μᾶς τὸ δείχνει σὲ μιὰ ἐπιστολή του:

—Ἡ ἀγάπη τοῦ πλησίον εἶναι κάτι τὸ φυσικὸν γιὰ σᾶς ποὺ ἀφιερωθήκατε στὴν ἰατρική. Νομίζω, ὅτι ἐκεῖνος ποὺ βάζει αὐτὴν τὴν ἐπιστήμη πάνω ἀπὸ ὅλα γιὰ νὰ ἐξυπηρετήση τὸν κόσμον, ἔχει βρῆ τὸν ἀληθινὸ δρόμο.

Ὁ Μ. Βασίλειος μὲ αὐτὲς τὶς σπουδές του στὴν ἰατρική, ἀπέκτησε ἀρκετὰ ἐφόδια γιὰ νὰ ἱδρύση, ἀργότερα, τὸ πρῶτο γνωστὸ στὴν ἱστορία νοσοκομεῖο.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν του στὴν Ἀθήνα, γύρισε στὴν Καισάρεια, ὅπου ἡ εὐλαβὴς ἀδελφή του Μακρίνα ἔπεισε αὐτὸν τὸν «φαντασμένο νεανία», ὅπως τὸν ἀποκαλεῖ ὁ ἀδελφός του Γρηγόριος, νὰ παρατήση τὴν ρητορι-

κὴ καὶ νὰ ἀφοσιωθῆ στὴ θρησκεία. Καὶ ἔτσι ὁ Μ. Βασίλειος βαπτίζεται εἰς ἡλικίαν 29 ἐτῶν καὶ ἀποφασίζει νὰ περάση ἕνα ἀσκητικὸν βίον. Προηγουμένως ὅμως κάμνει ἕνα ταξεῖδι διαρκείας 2 ἐτῶν, στὴν Συρία, Παλαιστίνη καὶ Αἴγυπτο, ὅπου μελετᾶ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν ἀναχωρητηρίων. Στὴν ἐπιστροφή του ἀποσύρεται στὸν Πόντο, ὅπου ἱδρύει ἕνα μοναστῆρι καὶ ἀφοσιώνεται στὴν σύνταξη τῶν περιφήμων κανόνων τοῦ μοναχισμοῦ, σὲ συνεργασία μὲ τὸν Γρηγόριο τὸν Ναζιανζηνόν. Οἱ κανόνες αὐτοὶ μὲ μικρὲς τροποποιήσεις, ὑποτίθεται ὅτι ἰσχύουν ἀκόμα στὰ κοινόβια.

Ὁ Μ. Βασίλειος, προσωπικότης δυναμική, δὲν μποροῦσε νὰ μείνη ἁπλὸς ἀναχωρητής. Τὸν βρίσκομε μετὰ λίγα χρόνια πρῶτον συμβουλάτορα τοῦ ἐπισκόπου Καισαρείας καὶ τὸ 370 ἐκλέγεται ἐπίσκοπος Καισαρείας, παμψηφεί, διὰ βοῆς.

Ἡ ἐν γένει ζωὴ τοῦ «Πρίγκηπος τῆς Ἐκκλησίας», ὅπως τὸν ἀποκαλοῦν δυτικοὶ συγγραφεῖς, μᾶς ἐπιτρέπει νὰ σχηματίσωμε σαφῆ ἰδέαν γιὰ τὴν πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ του δύναμιν. Τὸ πλῆθος τῶν ὁμιλιῶν καὶ ἐπιστολῶν του εἶναι ἀκριβῆ πειστήρια.

Σὲ μιὰ ὁμιλία του περὶ νηστείας, νομίζει κανείς, ὅτι ἀκούει ἕνα γιατρό, παρὰ ἱεροκήρυκα:

—Φαίνεται, ὅτι εἶσαι ἱκανὸς νὰ τρῶς κάθε φορὰ μέχρι κόρου καὶ νὰ παραφορτώνης τὴν κοιλιά σου μὲ ἄφθονα ὀρεκτικὰ φαγητά. Ξέρω ὅμως, ὅτι οἱ ἰατροὶ συνιστοῦν στοὺς ἀρρώστους ἐγκράτεια καὶ νηστεία, λιτότητα καὶ ὄχι ἄφθονη τροφή. Τότε, γιατί παραφορτώνεις τὴν κοιλιά σου, λέγοντας πὼς δὲν μπορεῖς νὰ νηστέψης; Τί εἶναι προτιμότερο γιὰ τὸ κορμί σου; μιὰ ἥσυχη νύκτα καὶ ὕπνος γλυκός, ὕστερα ἀπὸ ἕνα λιτὸ γεῦμα; Ἢ νὰ πέσης στὸ κρεββάτι γιὰ ὕπνο μὲ ἕνα στομάχι παραφουσκωμένο καὶ παραφορτωμένο; Τί λέγω! Γιὰ ὕπνο; Καλύτερα, γιὰ στριφογύρισμα στὸ κρεββάτι καὶ βογγητά; Γι' αὐτὸ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα, ποὺ κοπιάζει καὶ ἐξαντλεῖται νὰ χωνεύη τὰ πολλὰ φαγητά, εὔκολα νικιέται ἀπὸ τὶς ἀρρώστιες. Ἐνῶ ὁ λιτοδίαιτος, ποὺ προτιμᾶ τὶς ἐλαφρὲς καὶ ἁπλὲς τροφές, ἀντέχει καλύτερα στὶς ἀρρώστειες, ποὺ τὸν τριγυρίζουν. Μάλιστα καὶ τὶς νικάει γιατὶ εἶναι γερὸς σὰν βράχος...

Δὲν λείπει τὸ χιοῦμορ καὶ τὸ ἀττικὸν πνεῦμα ὅταν ζητᾶ κάτι γιὰ τοὺς ἐργάτας του. Σᾶς δίδω μιὰ ἐλευθέρα μετάφραση ἐπιστολῆς του πρὸς μία κυρία Θέκλα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ζητεῖ νὰ τοὺς στείλη λίγο κρασί.

—Τὸν χρόνο ποὺ μᾶς πέρασε ἔπεσε μεγάλη παγωνιὰ καὶ μᾶς χάλασε τὸν ἀνθὸ τῶν ἀμπελιῶν, ποὺ ἦταν ἕτοιμος ν' ἀνθίση. Καὶ ἔτσι τὰ ἀμπέλια μας ἔμειναν ἄκαρπα καὶ οἱ καράφες στεγνὲς καὶ διψασμένες. Γι' αὐτὸ πήραμε τὴν ἀπόφαση νὰ σᾶς ποῦμε τὸν πόνο μας, γιὰ νὰ γίνης γιὰ μᾶς —Ἄμπελος κυπρίζουσα καὶ κατάκαρπος κλήματος— ὅπως τὸ λέγει καὶ ὁ Σολομών, ποὺ νὰ στίψη τὶς ρόγες καὶ ὄχι τὴν ρόγα

καὶ νὰ δροσίσῃ τοὺς διψῶντας. Καὶ ποιοί εἶναι αὐτοὶ οἱ διψῶντες; Αὐτοὶ ποὺ κτίζουν τὸν περίβολον... Ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ τοὺς ποτίσω μὲ τὸ βουνήσιο μεθυστικὸ κρασί, γι᾿ αὐτὸ προστρέχω στὸ πολυστάφυλο δεξί σου χέρι, νὰ προστάξῃ νὰ ἀνοίξουν οἱ κάνουλες καὶ νὰ τρέξουν σὰν ποτάμια.

Ἂν κάμῃς αὐτό, ὅσο πιὸ γρήγορα μπορεῖς, πολλὰ ξερὰ στόματα θὰ δροσίσῃς καὶ πρῶτον καὶ καλύτερον θὰ χαροποιήσῃς ἐμέ, τὸν ἀττικιστὴν ἐπαίτην.

(Ἐπιστ. τκα´ 321)

Ὁ Μ. Βασίλειος δὲν ἀρκέσθηκε σὲ λόγια καὶ κηρύγματα. Κατὰ τὴν μεγάλη πεῖνα τοῦ 368 στὴν Καισάρεια, μὲ τὴν συμπαράσταση τῆς ἀδελφῆς του Μακρίνας, ὠργάνωσε λαϊκὰ συσσίτια καὶ μοίραζε σ᾿ ὅποιον ἤθελε κουκιὰ βρασμένα καὶ μικρὰ ἄζυμα ψωμάκια μὲ ριζάλευρον καὶ ἀλεῦρι κουκιῶν (πεζλεμέ), ποὺ τὰ ἔλεγαν πίττες τοῦ Ἅη Βασίλη.

Τὴν ἴδια ἐποχὴ ἀρχίζει νὰ κτίζῃ ἕνα μεγάλο νοσοκομεῖο στὰ περίχωρα τῆς ἀρχαίας Καισάρειας, ἐκεῖ ποὺ εἶναι τώρα ἡ σύγχρονη Καισάρεια. Τὸ ἵδρυμα αὐτὸ προωρίζετο κυρίως γιὰ τοὺς ἀρρώστους ταξειδιώτας, τοὺς τραυματίας καὶ τοὺς λεπρούς. Περιελάμβανε ὅμως καὶ πτωχοκομεῖον, ὀρφανοτροφεῖον, γηροκομεῖον καὶ τμῆμα λοιμωδῶν νόσων τόσο μεγάλο, ποὺ ὁ Γρηγόριος Ναζιανζηνὸς τὸ παραβάλλει μὲ μιὰ μεγάλη πόλη καὶ τὸ περιγράφει ὡς ἑξῆς: Ἡ Βασιλειὰς πρέπει νὰ θεωρηθῇ σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ θαύματα τοῦ κόσμου, τόσον πολὺς ἦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐντοπίων καὶ ξένων ἀπόρων ἀσθενῶν, ποὺ προσέτρεχαν σ᾿ αὐτό, καὶ τόσον ἀξιοθαύμαστες οἱ φροντίδες ποὺ ἐδίδοντο καὶ ἡ τάξις ποὺ βασίλευε ἐκεῖ μέσα».

Ἀκόμα μιὰ φορὰ θαυμάζομε τὸ εὐρὺ πνεῦμα καὶ τὴν ἀπεριόριστη ἀγάπη τοῦ Μ. Βασιλείου γιὰ τὸν συνάνθρωπό του. Δὲν ὑπῆρχε κανένας περιορισμὸς ἢ ἐπιλογὴ λόγῳ καταγωγῆς ἢ φρονημάτων.

Π α ν τ ὶ τ ῷ ν ο σ ο ῦ ν τ ι ἔλεγε ἡ ἐπιγραφὴ τῆς εἰσόδου. Αὐτοπροσώπως ὁ ἴδιος ὁ Μ. Βασίλειος περιποιεῖτο τοὺς λεπρούς. Ὁ Γρηγόριος Ναζιανζηνὸς σὲ μιὰ ὁμιλία του λέγει: «Δὲν θὰ δοῦμε πιὰ τὸ φοβερὸ καὶ σπαραξικάρδιο θέαμα τῶν ἑτοιμοθανάτων καὶ τῶν ἀναπήρων μὲ φαγωμένα μέλη ἀπὸ τὴ φοβερὴ ἀρρώστεια, τῶν ζωντανῶν νεκρῶν, διωγμένων ἀπὸ τὶς πόλεις, τὰ σπίτια, τὰ χωράφια καὶ τὶς βρύσες, νὰ σέρνουν τὸ σάπιο καὶ ταλαίπωρο κουφάρι τους γεμᾶτο πληγές, νὰ ἀργοσαλεύουν στὶς δημοσιὲς καὶ νὰ προκαλοῦν τὸν οἶκτο καὶ τὴν ἀηδία μας. Δὲν θὰ ἀκοῦμε πιὰ τὴν πένθιμη λιτανεία καὶ τὴν ψαλμωδία μὲ τὴ βραχνή τους φωνή».

Ὁ Ἅγιος Βασίλειος προσπαθεῖ νὰ πείσῃ μὲ λόγια καὶ μὲ ἔργα ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ὁ ἄνθρωπος νὰ περιφρονῇ τὸν πλησίον του.

Τὸ ἵδρυμα τοῦ Βασιλείου, ἡ «Βασιλειάς», ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς καὶ νοσοκόμους ποὺ ἐξε-

παίδευε, εἶχε καὶ ἀρκετοὺς χειροτέχνας, ποὺ δούλευαν ἐκεῖ μέσα. Ὁ αὐτοκράτωρ Βαλέντιος, ἂν καὶ ὀπαδὸς τοῦ Ἀρείου, συνεπῶς θρησκευτικὸς ἀντίπαλος τοῦ Βασιλείου, ἐκτιμώντας τὸ ἔργον του ἐχάρισε ἕνα μεγάλο κτῆμα γιὰ νὰ αὐξήση τοὺς πόρους τοῦ ἱδρύματος.

Ὁ Μ. Βασίλειος, μετὰ τὴν πρώτη αὐτὴ ἐπιτυχία, συνιστᾶ στὶς ἐκκλησιαστικὲς ἀρχὲς τῆς ἐπισκοπῆς του, ποὺ ἔπιανε ὅλη τὴν Μ. Ἀσία μέχρι τῆς Ἀρμενίας, νὰ ὀργανώσουν παραπλήσια ἱδρύματα καὶ πρὸ παντὸς λεπροκομεῖα.

Μποροῦμε νὰ ποῦμε, ὅτι εἶναι ὁ πρῶτος ὀργανωτὴς νοσοκομείων. Τὸ παράδειγμά του τὸ μιμήθηκαν λίγο λίγο σ' ὅλη τὴν αὐτοκρατορία καὶ ἀργότερα στὴν Δύση.

Ὁ Μ. Βασίλειος δὲν ἔζησε πολλὰ χρόνια. Ἡ ἐξαιρετικὴ αὐτὴ μορφὴ τοῦ χριστιανοῦ, τοῦ ἐπισκόπου, τοῦ ἐπιστήμονος, τοῦ ὀργανωτοῦ, ἐξέλιπε τὴν 1ην Ἰανουαρίου 379 μ.Χ. εἰς ἡλικίαν 48 ἐτῶν.

Μία παράδοσις, σχετικὴ μὲ τὸν θάνατό του, παρουσιάζει σὲ απλοϊκὴ ἀφήγηση τὸν τελευταῖον του ἀγῶνα γιὰ τὸ νοσοκομεῖο του.

Ὁ Ἅγιος, βλέποντας πὼς πλησιάζει τὸ τέλος του, ἐκάλεσε ἕνα Ἑβραῖον ἰατρόν, τὸν ὁποῖον ἐξετίμα ἰδιαιτέρως ὡς ἄνθρωπον καὶ ἰατρόν, χαρακτῆρα δίχως ψεγάδι. Ἤθελε νὰ τὸν ἀφίση στὴ θέση του στὰ νοσοκομεῖα. Ὁ Ἰωσήφ, ἔτσι τὸν ἔλεγαν, ψηλάφησε τὸν σφυγμό του καὶ εἶδε πὼς ὁ Μ. Βασίλειος ἦτο ἑτοιμοθάνατος καὶ συνέστησε στοὺς πέριξ νὰ φροντίσουν γιὰ τὴν κηδεία του. Ὁ Μ. Βασίλειος ἀκούοντας αὐτὰ τὰ λόγια, τοῦ λέγει:

—Δὲν ξέρεις τί σοῦ γίνεται.

—Ἀμφιβάλλεις, Δέσποτα, ὅτι σὲ λίγο θὰ δύση ὁ ἥλιος; Καὶ σὺ μαζὶ μ' αὐτόν;

—Τί θἄλεγες, Ἰωσήφ, ἂν δὲν ἀπέθνησκα σήμερα, ζητῶντας το ἀπὸ τὸν Χριστόν, γιὰ νὰ πραγματοποιήσω ἕνα τελευταῖο μου πόθο;

—Εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον αὐτό.

—Ἂς ὑποθέσουμε πὼς θὰ ζῶ ἀκόμα αὔριο τέτοια ὥρα, τί θὰ ἔκαμνες;

—Θὰ πίστευα σ' αὐτὸν ποὺ πιστεύεις καὶ θὰ δεχόμουν μ' ὅλη μου τὴν καρδιὰ αὐτὸ ποὺ σκέπτεσαι καὶ ἐπιθυμεῖς.

Ὁ Μ. Βασίλειος ἦτο βέβαιος, ὅτι οἱ στιγμές του ἦσαν μετρημένες καὶ ὅτι ὁ Ἰωσὴφ εἶχε δίκαιο. Μ' ὅλα ταῦτα προσευχήθηκε καὶ ζήτησε ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ ζήση ἄλλες 24 ὧρες, γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἀσθενῶν του. Καὶ ἐπέζησε.

Ὁ Ἰωσήφ, ὅταν εἶδε αὐτὸ τὸ θαῦμα, πίστεψε στὸν Χριστό. Ὁ Μ. Βασίλειος, ὁ ἑτοιμοθάνατος, σηκώθηκε, πῆγε στὴν ἐκκλησία, ἐβάπτισε τὸν Ἰωσὴφ καὶ ἀφοῦ τὸν ἐγκατέστησε στὰ νέα του καθήκοντα στὸ νοσοκομεῖο, γύρισε στὸ σπίτι καὶ κοιμήθηκε ἐν εἰρήνῃ...

Paul-Amadeus Dienach

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΣΤΟ ΜΑΡΚΦΟΡ *

Παρουσίασις τοῦ ἀνεκδότου ἔργου ἀπὸ τὸν καθηγητὴ κ. Γ. Μ. ΠΑΠΑΧΑΤΖΗ

Ὅλο τὸ ἀπόγευμα δὲ βγῆκα σήμερα καθόλου. Καθόμουν καὶ συλλογιζόμουν τὶς καινούργιες μέρες που ἀπὸ αὔριο θ' ἀρχίσουνε καὶ γιὰ μένα. Πόση τάχα ζωὴ μοῦ εἶναι ἀκόμα γραμμένη μέσα σ' αὐτές;

Μὲ πίστη ξέχωρα θερμὴ εἶπα ἀπόψε τὴ δέηση μου στοῦ δειλινοῦ τὴν προσευχή. Κάθουμαι στὴ βεράντα καὶ κυττάζω. Ἀπολαβαίνω μὲ τὴν ψυχή μου ὅλη ἐκείνη τὴ ροδόφωτη ὀμορφιὰ τοῦ ὀνείρου, ποὺ ἁπλώνεται κάτω ἀπ' τὰ μαγεμένα μου μάτια. Ἡ συνηθισμένη παντοῦ τούτη τὴν ὥρα ἡσυχία καὶ σιγαλιὰ ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τῆς ἀπέραντης πολιτείας. Μιὰ παραμυθένια ἀνταγάκλαση ἔχει ἁπλωθῆ πέρα ὡς πέρα, στὶς βαθυπράσινες ὀάσεις τῶν πάρκων καὶ στὶς γυαλιστερὲς λεωφόρους ποὺ λὲς καὶ δὲν τελειώνουνε πουθενά καὶ στὶς στέγες τῶν ἀμέτρητων παλατιῶν — σ' ὁλόκληρο κεῖνον τὸν ἀπὸ χέρια ἀνθρώπινα χτισμένο ὠκεανό. Ὁ ἥλιος, ποὺ εἶχε ἀγκαλιάσει πρὶν λίγες στιγμὲς μὲ τὴ στερνὴ τρυφερὴ ματιά του τὴν ἀτέρμονη πόλη, εἶναι τώρα βουτηγμένος πίσω ἀπ' τὸν ὁρίζοντα ἀφήνοντας μιὰ ταχιὰ ρόδινη λαμπερὴ βαφὴ στὸ καθαρὸ δειλινό. Ἀπὸ κεῖ πίσω, ἀπ' τὴ μεριὰ τῆς ἀνατολῆς, τὰ πρῶτα ἀστέρια μόλις μαντεύουνται δειλὰ στὸ ἁπαλὸ γαλάζιο. Σὰ διαμαντόπετρα φαντάζει ἀπὸ δῶ ὁ ἀποσπερίτης. Σὲ γῆ καὶ σὲ οὐρανὸ μαγικὴ γαλήνη . . .

. . . .

Ἀπόψε θὰ μείνουμε ὅλοι στὸ πόδι ὡς τὰ μεσάνυχτα καὶ πέρα, νὰ ὑποδεχτοῦμε τὸν καινούργιο χρόνο.

Κάθησα πάλι τὸ σούρουπο στὸ παράθυρό μου, προσμένοντας τὴν ὥρα τῆς σειρᾶς μας στὴ λειτουργία καὶ κύτταζα κάτω τὴν πολιτεία. Οἱ χιλιάδες τὰ φῶτα ἀπόψε φεγγοβολοῦνε, μοναδικὴ φορὰ σ' ὅλη τὴ χρονιά, ἀντὶ γιὰ τὸ καθεβραδινὸ σέλας — κι' ἔτσι θἆναι, λέει, ὡς τὰ μεσάνυχτα.

Ἡ ἀνάκουστη χλαλοὴ μιᾶς διαφορετικῆς τούτη τὴ βραδυὰ πνευματικῆς εὐτυχίας ἀπὸ μυριάδες καρδιές, ποὺ μόλις φτάνει ὡς ἀπάνω σὲ μένα ἀπ' τοὺς πλημμυρισμένους ἀπὸ ζωὴ δρόμους, μοῦ ἀγγίζει τὰ στήθεια. Σκύβω διψώντας νὰ νιώσουν καθαρὰ καὶ τ' αὐτιά μου κεῖνο ποὺ μπόρεσε ἡ ψυχὴ νὰ κατέξει — κι' εἶναι σὰν παραδείσενια συμφωνικὴ συγχορδία, ἀπίστευτα μακρινή, καμωμένη ἀπὸ χιλιάδες χιλιάδων προσωπικὰ ὄνειρα καὶ τρισευτυχισμένες προσμονές. Ὕστερα κάθουμαι καὶ βλέπω τὴ θάλασσα τὰ τίμητα πετράδια νὰ ξεχύνεται πίσω ἀπ' τὰ μακρινὰ πέρα τεχνητὰ λοφοβούνια, ἰδίως ἀπ' τὴ μεριὰ ποὺ κυττάζω, πρὸς τὴ δύση. Βουτῶ τὴ ματιά μου στὸ ἀσύγκριτο αὐτὸ πανόραμα, ποὺ τὸ νιώθεις νὰ σφύζει ἀπὸ

* Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὶς «Σελίδες Ἡμερολογίου» — τὰ κατάλοιπα τοῦ ἐξαιρετικοῦ ἐνορατικοῦ P.-A. Dienach. Γιὰ πληροφορίες κύτταξε στὸν «ΙΛΙΣΟ» (τεῦχος 42ον, σελ. 377 - 384), τὴν ἀφήγηση τοῦ κ. Παπαχατζῆ, κατόχου καὶ μεταφραστοῦ τῶν καταλοίπων.

ζωὴ κι' ἀναθυμιέμαι γνώριμους νοσταλγημένους καιρούς. Μοναχα στὶς βίλλες μας, στὴν ἐξοχή, θὰ μποροῦσε τώρα να δεῖ κανένας ἕνα τέτοιο εἶδος παλιά, τῶν δικῶν μας ἐποχῶν, φωτοχυσία — ποτὲ τώρα ἐδῶ σὲ μια μεγάλη πολιτεία.

Λαχταρίζω μέσα μου: Μὴν οἱ κύκλοι τῶν ἄστρων εἶναι ἀλλαγμένοι μὲ μαγικὸ ἀποψε τρόπο; Μὴν ἡ Μοῖρα, λέω, χαμογέλασε στῆς ψυχῆς μου τη δίψα κι ἐχω γυρίσει πίσω, Θέ μου; Θἄλεγε κανένας πὼς παραστέκουμαι τούτη τὴ στιγμη μπροστὰ σὲ μιὰ δικη μας Νέα Ὑόρκη καὶ πὼς οἱ καιροὶ εἶναι οἱ ἴδιοι καὶ πὼς εἶναι ζήτημα τοπου μονάχα ν' ανταμώσω τοὺς δικούς μου.

Σηκώνω τα μάτια ψηλὰ καὶ προσεύχομαι μὲ θέρμη νάξιωθῶ κάποτε να σμίξω τον κόσμο το δικό μου. Νιώθω ἕνα δάκρυ μου να σταλάζει στὰ σταυρωμένα μου χέρια. Γλυκα χτυποῦνε ἀπόμακρες καμπανες. Ἔχει πιὰ νυχτώσει γιὰ καλὰ κι οἱ ἀμέτρητες χιλιάδες τα μπριλάντια κατω στη γῆ φαντάζουνε γύρω παντοῦ καὶ λαμποκοποῦνε, ἀκόμα πιοτερο πυκνωμένα τώρα. Μαντεύω τὸ πνευματικο θυμίαμα ποὺ ἀναδίνεται τούτη τὴν ὥρα ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τῆς γιγάντιας πολιτείας, σαν ἀπο ἕναν τεραστιο βωμό. Ἕνας παλμος περνάει σ' ὅλη τὴν πλάση. Ἡ καρδιά μου κάνει φτερὰ — ἄχ, για ποιό λόγο; Γιὰ ποιο λογο ἄνοιξες, Θέ μου, ἔτσι ἁπλόχερα σήμερα στα φτωχά μου τα μάτια τὸ διάφανο γαλανὸ ἄπειρο τῶν οὐρανῶν σου; . . .

.. ..

Τρεῖς ὧρες πρὶν ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα πήγαμε οἱ τέσσερίς μας καὶ παρασταθήκαμε σὲ μιὰ σύντομη, μὰ πολὺ συγκινητικὴ ἀκολουθία στὴν Sancta Vigro. Προσεξα πὼς στὸ δρομο ὅλος ὁ κόσμος κρατούσανε λαμπάδες ἀπὸ ἄσπρο κερί, λὲς κι' ἦταν Ἀνάσταση. Καινούργιος χρονος — καινούργια σελίδα ζωῆς, λένε τώρα ἐδῶ. Ἡ συγκίνηση ποὺ εἶδα χαραγμένη στὰ πρόσωπα ὅλονῶν, μοῦ θύμησε ἐκεῖνο ποὺ μοὖχε πῆ ὁ Στέφαν: πόσο δυνατὸ εἶναι δῶ τὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα, περισσότερο, λέει, ἀπὸ κάθε ἄλλη πολιτεία.

Μολις εἶχε σουρουπώσει κι εἶδα που ὁ κοσμος χυνοτανε μυρμηγκι νὰ προσευχηθεῖ στοὺς ναοὺς τῆς χριστιανοσύνης. Ὡς κοντα τα μεσάνυχτα λειτουργήθηκαν ὀχτω κι ἐννιὰ φορες οἱ ἀμέτρητες δῶ - πέρα κολοσσιαῖες τοῦτες μητροπολεις κι εἶδα ἀπο ψηλα ποὺ ἑκατομμύρια λαος ἔμπαιναν κι ἔβγαιναν. Ἔξω ἀπ' τὶς πύλες τους δὲν ἀκουγοταν το παραμικρο ἀπ' τὶς ἱερες μελωδίες, ἂς εἶναι καὶ σε λίγη ἀποσταση μοναχα. Φοβοῦνται δῶ τωρα τὴ φθορα ποὺ θὰ μπορούσανε, λέει, να παθουνε οἱ ὅγιες κεῖνες στιγμὲς ἔξω ἀπ' τὸ κατανυκτικο περιβάλλον τοῦ ναοῦ. Γι' αὐτὸ κι ἡ σύντομη ἀκολουθία ἔγινε πολλὲς φορές, για νὰ μπορέσει να ἐκκλησιαστεῖ ὅλος ὁ κόσμος...

Ἡ ἀποψινὴ βραδυὰ — ὅπως ἄλλωστε κι ἡ αὐριανὴ μέρα — εἶναι ἀφιερωμένη να δίνεται στὸν ιδιο τὸν ἑαυτο τους λογος για τὰ «πεπραγμένα» καὶ νὰ κάθουνται να λογαριάζουνε ποιά ἄλλα εἶναι τώρα κι ἐμπρὸς τὰ χρέη τους καὶ να κυττάζουνε ἂν εἶναι ἡ καρδιά τους για ὅλα ὅσα μπορεῖ νὰ φέρη ὁ καινούργιος χρονος καλα προετοιμασμένη, ἀκομα καὶ για ἕνα τέρμα τούτης τῆς γήινης ζωῆς, ἂν το καλέσει ἡ μοῖρα. Λέουνται στὸ Θεὸ καὶ τονε δοξάζουνε, ἀνοίγοντάς Του τὴν ψυχή τους καὶ κάνοντας τὸν ἐσωτερικό τους αὐτοέλεγχο καὶ τον ἠθικο ἀπολογισμό τους τῆς χρονιᾶς.

.. ..

Λαμπάδες ἀπὸ ἄσπρο κερί, κατάνυξη, σιγαλιά. Οὔτε μπαλλόνια πολύχρωμα νὰ πέφτουνε ἀπὸ πανύψηλες φωτερὲς ὀροφὲς οὔτε χοροὶ οὔτε τραγούδια. Κι ὅμως πόσο ἀπέραντη εἶναι ἡ πνευματική τους εὐτυχία μιὰ τέτοια μέρα...

1—I—MDX

(Σὰν ἕνα φεγγαροφωτο ἄλλου κοσμου εἶχε ἐρθεῖ τα προπερασμένα μεσάνυχτα ἡ μαγικὴ ἄθερμη κι ἄπυρη ἀνταύγεια μὲ τὸ οὐρανὶ χρῶμα) (Στὸ χειρόγραφο αὐτὲς οἱ λέξεις προστέθηκαν ἐκ τῶν ὑστέρων).

Γράφω πρώτη, μὰ ἡ πρωτοχρονιὰ ἦταν χτές, ἡ ἐμβόλιμη. Χτὲς καὶ νἆχα διάθεση νὰ γράψω, δὲ θἄπρεπε καὶ δὲ θὰ τὄκανα. Κανένας τώρα ἐ-

δῶ δε βαζει πεννια την πρωτοχρονιά, πού την κρατοῦνε ὁλοκληρη τὴ μέρα, ἴδια σὰν το βράδυ τῆς παραμονῆς, για περισυλλογὴ καὶ προσευχη κι αὐτοσυγκέντρωση. Τὴ Σύλβια καὶ τὸν Στεφαν δὲν τοὺς εἶδα χτὲς καθολου — ἤτοσο λίγο πού ἦταν σὰν καθολου. Καὶ ποσο διαφορετικὴ ἐπροσμενα τη χτεσινὴ μεγάλη μέρα! Μα ἡ οἰκογενειακὴ σύναξη τῶν τεσσάρων μας καὶ το καλο γεῦμα εἶναι γι' ἀποψε κι' ἤμουν τοσο ἀπροετοίμαστος για τη χτεσινη μονωση, πού ἦρθαν στιγμὲς πού ἐπληξα κάμποσο κι ἔνιωσα βαρεια τὴ μοναξιά μου.

Σὲ διάβασμα δὲ μπορούσα νὰ στηλώσω τὴ σκέψη μου. Καθομουν ἐπηρεασμένος ἀπ' τὴ μαγεία πού εἶχαν δῆ τὰ μάτια μου τὰ μεσάνυχτα, λίγη ὥρα ὕστερα πού τέλειωσε ἡ σειρα τῶν λειτουργιῶν στὶς μητροπολεις, ἔτσι πού βρισκομουν χτὲς ὁλημέρα σ' ἕνα εἶδος διέγερση. Ἀκριβῶς τὴ μερα δηλαδη πούθελα κι ἐγω νἄχω κάποιον κοντα μου, να τοῦ λέω τὶς ἐντυπώσεις μου καὶ να τον ρωτῶ χίλια - δυο πράγματα, δεν ἔγινε μπορετο.

Θαλεγε κανένας πώς εἶναι φοβος να ξεχαστεῖ πώς το κλείσιμο καθε χρονιᾶς τους φέρνει ολους κοντητερα σὲ κάποιο τέρμα — τόσο πολὺ ὁ καθένας τους ἐδῶ το κάνει μεγάλο ζήτημα νὰ μείνει χτὲς ὁλομόναχος με τον ἑαυτο του. Θέλουνε, καθὼς κατάλαβα, τοῦτοι οἱ ἄνθρωποι με τη φιλοσοφημενη σκέψη να δωσουνε πάλι στην καρδιά τους να το νιωσει καλα — ἢ καλύτερα να το ξαναθυμηθεῖ μ' αὐτη την εὐκαιρία — πώς εἶναι ὅλοι τους προσκαιροι καὶ διαβατικοὶ στὴ ζωή. Ὁ σκοπος τους εἶναι να κάνουνε μιὰ θεώρηση τοῦ ἐσωτερικοῦ τους κοσμου ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη του καὶ να δοῦνε πάλι καὶ να διαπιστώσουνε τί λογῆς πορεία ἔχουνε δωσει στὸ πλοῖο τῆς ζωῆς τους, μήπως ἔχει γενεῖ κανένα λάθος.

Τοῦτοι - δῶ οἱ ἄνθρωποι βλέπουνε τα πράγματα διαφορετικα ἀπο μᾶς. Στο δικο μας καιρο λέγαμε: «Τελειώνουν ὅλα. Ἀποχαιρέτησέ τα ὅλα. Ἦταν κάτι μοναδικο, κατι ἀνεπανάληπτο. Δὲν προκειται να ξαναδεῖς τίποτ' ἀπ' αὐτά. Ἀφήνεις ἐδῶ τα πάντα. Κι ἀπ' τὸ βιος σου δὲν μπορεῖς τίποτα να πάρεις μαζί σου». Τώρα, τὸ ἀντίθετο, νιώθουνε πώς φεύγοντας κανένας «ἀφήνει ἐδῶ τὶς καλές του πράξεις καὶ τὰ ἔργα του καὶ δὲν παίρνει τίποτ' ἄλλο μαζί του, ἐξὸν την ἐσωτερικὴ του καλλιέργεια, τὴ βελτίωση τοῦ ἴδιου τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀναλογα μὲ τὴν πορεία πού ὁ ἴδιος εἶχε δωσει στὸν ψυχικό του βίο».

Μ' αὐτὴ τους τὴν ψυχοσύνθεση κι ἐξ αἰτίας αὐτῆς τους τῆς πίστης, δὲν τους μέλλει το παραμικρο πού φορτώνουνται ἀπὸ χτὲς ἕνα χρόνο παραπάνω. Ὅσοι εἶναι νέοι, νιώθουνε ν' ἀνεβαίνουν ἄλλο ἕνα σκαλοπάτι στὴ χαρὰ τῆς ζωῆς, στοὺς σκοποὺς πού τῆς ἔχουνε τάξει, στον ἐμπλουτισμὸ τῆς προσωπικοτητάς τους ἢ ἀκομα καὶ στην πνευματικὴ δημιουργία, στὸν τομέα πού ἔχουνε διαλέξει. Μα κι οἱ ὡριμοτεροι τὸ ἴδιο : Το πλησίασμα σὲ κάποιο τέλος δὲν τοὺς πειράζει. Καὶ γι' αὐτους τὸ κλείσιμο τοῦ χρονου εἶναι, λέει, ἕνα ἀκόμα λιθάρι στὸ πνευματικο οἰκοδομημα τῆς καλλιέργειας ἑνὸς εὐγενικοῦ κοσμου μέσα τους, ἕνα ἀκομα φύλλο σὲ κάποιο στεφάνι πού πλεκεται καὶ πού εἶναι ἄπαρτο κι ἐπιφυλαγμένο γι' αὐτοὺς — γιατ' εἶναι καταδικο προσωπικό τους — ἕνα ἀκόμα βῆμα στὴν κατεύθυνση ἑνος ἄλλου ὡραιότερου κόσμου, στὸ ἀλήθεμα τοσων ὑψηλῶν κι εὐγενικῶν προσδοκιῶν καὶ τοσων ὡραίων ὀνείρων. Ξέρουνε καλα πώς κάποια μέρα, πού δεν εἶναι πολὺ μακρυα πιά, ὅλα θἆναι ἀποτελειωμένα, πώς στο οἰκοδομημα θἄχει μπεῖ ἡ στερνη πινελιά, πως στο στεφάνι θἄχει προστεθεῖ ἡ κορδέλλα με το οὐρανὶ χρῶμα, καὶ πώς ἡ χρονια πού πέρασε τοὺς ἔχει φέρει κοντήτερα σε κείνη τὴ μέρα. Ὅμως δὲν τοὺς πειράζει το παραμικρό. Δεν τελειώνει το πᾶν ἐκεῖ, λένε τώρα. Μονάχα κλείνει αὐτος ὁ κύκλος. Μα ὁ ἄλλος θἆναι ψηλοτερα κι ὡραιοτερα, γιατὶ ἔτσι ἔχει προετοιμαστεῖ για νἆναι.

Εἶναι ἐντελῶς διαφορετικὴ ἡ δική τους μεταφυσικὴ πίστη ἀπ' τὴ δική μας. Ἐμεῖς εἴχαμε μονάχα τὰ ὅσα παρήγορα μᾶς ἔλεγαν οἱ θρησκεῖες. Κατὰ τὰ ἄλλα, καταλήγαμε νὰ

γενοῦμε «θαρραλέα πνεύματα» κι ἀντιμετωπίζαμε τα πράγματα μ' εὐψυχία καὶ τὸ παίρναμε ἀπόφαση το «ἀνεπανάληπτο» τῆς βιολογικῆς μας ὕπαρξης. Μὲ τὴ σκέψη προσηλωμένη στὴ «μοναδική» τούτη ὑδρογειο, ὅπου ἐπλάσθηκε πάνω της ὁλόκληρη ἱστορία χιλιάδων χρονων, μὲ τὴν ψυχὴ πλημμυρισμένη ἀπο συναισθηματικὴ ἕλξη για τα τοσο γνώριμα κι ἀγαπημένα ἀκρογιάλια της, τα περιγράμματα τῶν ἠπείρων της, τὶς προσφιλεῖς καὶ χαραγμένες στην καρδιά μας κεῖνες γραμμὲς ποὺ ὁροθετοῦνε τοὺς σκοτεινοὺς ὠκεανούς της, λέγαμε παντα πως μ' αὐτη μοναχα ἦταν συνδεδεμένη ἡ συγκυρία τῆς ὑπαρξής μας καὶ πως μια φορα κανεὶς γεννιεται καὶ πως πάλι καλα ποὺ ἔτυχε καὶ πραγματοποιήθηκε αὐτό το μοναδικὸ ἐνδεχομενο. Σήμερα ξεύρουνε καλα πώς δεν προκειται για ἁπλὸ ἐνδεχομενο καὶ πώς το πνεῦμα ἀναγκαῖα θα ἐκδηλωθει. Πώς δεν ηταν ἁπλῆ συγκυρία, πώς δὲ μποροῦσε νὰ γενεῖ διαφορετικα καὶ πώς το δῆθεν «ἀνεπανάληπτο» δὲν εἶναι καθόλου ἔτσι. Καὶ πώς χιλιάδες χιλιάδων ἄλλα «περιγραμματα» σὲ ὑδρογειες, ποὺ καὶ κεῖ ἀνελίσσεται πάνω τους ὁλοκληρη ἱστορία πολιτισμοῦ στὸ κυκλογύρισμα τῶν αἰώνων, περιγράμματα διαφορετικά ἀπ' τα δικά μας, εἶναι καὶ σὲ κεινες «γνώριμα κι ἀγαπημένα» στὶς καρδιὲς τῶν δικῶν τους γενῶν[1] ἀπο λογικὲς ὑπαρξεις, εἶναι ἐκεῖ ψηλα «γνώριμα κι' ἀγαπημενα ρόδινα ἀκρογιάλια», «συνδεδεμένα μ' ἕνα αἴσθημα ἑστίας καὶ πατρίδας» (Γκέγιερ) καθόλου λιγώτερο ἀπ' τὸ δικο μας εὐγενικὸ κι ὑψηλο κι' «ἄνετο» καὶ «γλυκύθυμο».[2]

Τὸ ἴδιο μιᾶς τέτοιας γαλήνιας πίστης χρῶμα εἶχε καὶ τὸ ἐξαίσιο πανόραμα ποὺ εἶδαν τὰ μάτια μου τὰ προπερασμένα μεσάνυχτα. Ἦταν, ἀλήθεια, κάτι ἐκπληκτικό, κι ὅμως τόσο πραγματικὸ καὶ — θἄλεγες — χεροπιαστό... Ὁ Στέφαν μοῦ εἶχε πεῖ· «Κύτταξε να βρίσκεσαι πάνω, νὰ βρίσκεσαι ὅμως στὴν ὥρα σου, λίγο πρὶν ἀπ' τα μεσάνυχτα». Καὶ πῆγα στὴν ὥρα μου.

Κάθησα καὶ κύτταζα. Τὴν ὡρισμένη ἀκριβῶς στιγμὴ εἶδα ποὺ οἱ μυριάδες τα φῶτα ἔσβησαν μονομιᾶς ἀπ' την μιὰ ἄκρη ὡς την ἄλλη στὴν ἀτέρμονη πολιτεία κι ἡ σύγχρονη τούτη Ὑορκη ἐξαφανίστηκε γιὰ ἕνα λεφτο, λες κι εἶχε χαθεῖ ἀπ' τὸ πρόσωπο τῆς γῆς. Κι' ἀκοῦς ἔξαφνα κι ἀρχινάει ἕνας ἀπέραντος κελαιδισμος ἀπο χιλιάδες καὶ χιλιάδες χαρούμενες καμπανες, ποὺ λὲς κι ἔρχονται, ἀπ' τὸ πέρατα τοῦ κοσμου καὶ σημαίνουνε ἐνθουσιαστικα το ἄνοιγμα τοῦ καινούργιου χρονου καὶ μαζὶ μ'αὐτὲς ἀκοῦς νὰσχολογοῦνε ψηλα στα οὐράνια πέρα ὣς περα τ' ἀλληλούια κεῖνα, σε σημεῖο ποὺ θα εἶπες μέσα σου, πὼς σίγουρα ἡ πλάση ὁλόκληρη πλημμύρισε ξάφνου ἀπο πνευματικὴ εὐτυχία ἐντελῶς ἄγνωστη ὣς τα σημερα πάνω σὲ τούτη τὴ σφαίρα. Καὶ σύγκαιρα νὰ ποὺ προβάλλει βαθμιαῖα το φῶς, το θαυμαστό τους τώρα ἐδῶ ἄπυρο φῶς — μονάχα γιὰ κύτταξε, δὲν ἔχει τὸ γνωστό μου ἀπ' τὶς ἄλλες νύχτες λευκὸ χρῶμα. Σὰν ἕνα φεγγαρόφωτο ἄλλου κόσμου, ποὺ τὸ γεννάει ὅμως ἡ γῆ καὶ δὲν ἔρχεται ἀπὸ ψηλά, ἡ μαγικὴ ἄθερμη ἀνταύγεια με τὸ οὐρανὶ χρῶμα τυλίγει σιγα - σιγὰ ὅλα γύρω κι ἐμφανίζει μιὰν ὁλοκληρη πλάση μέσ' ἀπ' το σκοτάδι, δημιουργώντας τη — θἄλεγες — ἀπ' τὸ τίποτα. Παρουσιάζει ἀλληλοδιάδοχα στὰ ἐκστατικά σου μάτια πρῶτα - πρῶτα τὶς ἀπόμακρες οἰκισμένες πλαγιὲς τῶν γύρω λόφων μὲ τὸ ἀναρίθμητο πλῆθος τοὺς τρούλους καὶ τὶς ἀψῖδες καὶ τοὺς κάθε λογῆς πύργους τῶν καθεδρικῶν ναῶν καὶ τῶν παλατιῶν κι ὕστερα τὰ κοντινότερα πάρκα καὶ τὶς τιτανικὲς ἀλλέες τοῦ Ἐρρίκου Ντυνὰν καὶ τὴν τεχνητὴ λίμνη τῆς Σύλβα Μάρις καὶ τὰ μεγάλα φαρδιὰ κι ὀρθογωνισμένα

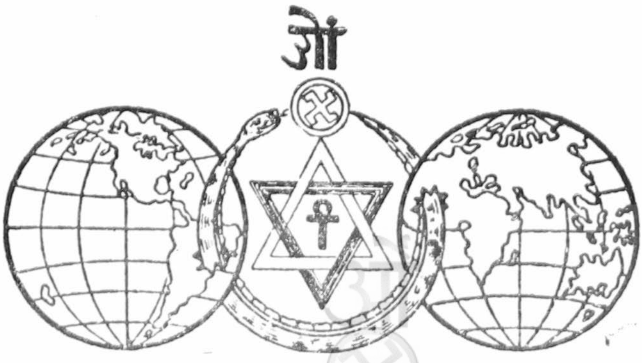
1. Σημ. τοῦ μεταφρ.: Ἄλλα γένη ἀπὸ λογικὲς ὑπάρξεις.
2. Σημ. τοῦ μεταφρ.: Bequem und gemütlich γράφει στὸ χειρόγραφό του ὁ Dienach.

κανάλια καὶ τὶς δεντρόφυτες τριπλὲς λεωφόρους πρὸς τη δύση.

Καθὼς στὰ ράιγκεν - σβάγκε, την ὥρα ποὺ το θέαμα εἶναι στὴν ἀρχή του, ἔτσι κι ἐδῶ θαρρεῖς πὼς παραστέκεσαι σ' ἕνα εἶδος καινούργια δημιουργία — μονάχα ποὺ ἐδῶ εἶναι πολὺ πραγματικὰ τὰ ὅσα βλέπεις. Εἶναι ἡ γνωστη φυσιογνωμία τῆς γιγάντιας πολιτείας τῶν ὀχτω ἑκατομμυρίων, ποὺ την ἔχει ὕστερ' ἀπο λίγη ὥρα καταπλημμυρίσει τὸ κυανο κι οὐρανοχρωμο φῶς ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη της. Λες μέσα σου πως ναί, εἶναι το ἴδιο το Μάρκφορ, ἡ γνώριμη κι ἀγαπημένη μεγαλούπολη τῶν τωρινῶν καιρῶν, μοναχο ποὺ σα νὰ εἶναι ξαφνικὰ μετατοπισμένη στον οὐρανο ἢ σα νἄχει μεταφερθεῖ ἀτόφια μὲ μαγικο ἀποψε τροπο, πανω σ' ἕναν ἄλλο πλανητη, φωτισμένο ἀπὸ διπλοῦς καὶ τριπλοῦς γαλαξιους ἥλιους σε φαντασμαγορικο ἡλιόγερμα με ἀπίθανους μαγικοὺς συνδυασμούς.

Ἐκεῖ το Ἑφτάγωνο μὲ τα φημισμένα ἀγαλματα τῶν στοῶν του — ἢ κυριολεκτικώτερα τὸ ἀποψινο ἀχνογλαυκο φάσμα του— ἀνάμεσα στὶς πυκνόφυτες μαυριδερὲς τοῦφες τῶν ἐλατοκυπάρισσων ποὺ τὸ περιστοιχίζουνε. Δεξιώτερα οἱ παράλληλες λεωφοροι Λαμπαρενέ, ἀριθμημένες ὀχτω, που ἀναμεταξὺ μὲ μεγάλα ἄλση κι οἰκοδομημένα τετράγωνα τραβοῦνε ὅλες τους μὲ κατεύθυνση στο σταυροθόλιο τῆς Γκράτσια Ντέι κι ἀπὸ δῶ ψηλὰ τα δυνατο κνάλια τὶς δείχνουνε νὰ ἑνώνουνται σχεδον, κεικατω, πολὺ μακρυά, πίσω ἀπ' τον κοσμολογητο ναο ποὺ τον ἔχω ἀπέναντι, ἴδιες γιγάντιες γαλαξιες κορδέλλες ἀπο οὐρανοφῶς, μακριες δεκαεννια ὁλάκερα χιλιομετρα, ποὺ οἱ ἄκρες τους θἄλεγε κανένας πως εἶναι ἀόρατα δεμένες πίσω ἀπο ἕνα σημεῖο ποὺ λαμποκοπάει στὴ βάση τοῦ παμμέγιστου κείνου φωταγωγημένου τρούλου. Παρέκει οἱ ἀπέραντοι ἀνθόκηποι τοῦ Σεληναίου —καὶ τούτη ἀκόμα την ἐποχὴ σὲ μιαν ὀργιαστικὴ ἄνθηση ποὺ χύνει γύρω μοσκοβολιὲς— μέσα στὴν ἴδια οὐρανὶ ἀντανάκλαση. Ἡ ἴδια λάμψη σελαγίζει νοτιώτερα στη Χολισπριν καὶ στὰ Γκρετάτρια, καὶ στὶς ἀχτινωτὲς πρασιὲς τῆς Ἀλεξιάδας, ποὺ εἶναι ἀπομοναχή της μιὰ ὁλάκερη μικροσκοπικὴ κηπούπολη, τοσο ξεκουραστικὴ καὶ θἄλεγες εἰδυλλιακὴ — ὄαση γαλήνης καταμεσὶς στὴν καρδιὰ τῆς σύγχρονης τούτης Βαβυλώνας. Καταυγαζει τα περιστύλια τοῦ Νόβουμ καὶ τοὺς Δρομους τῶν Γιασεμιῶν καὶ τὴν Κεντρικὴ Πινακοθήκη καὶ τὶς ἀψίδες τῆς πλατείας της μὲ τὶς περίφημες διακοσμήσεις, ποὺ τα θέματά τους εἶναι τὶς πιο πολλὲς φορὲς παρμένα ἀπ' τη βολκικη παράδοση, κι ἐδῶ κοντήτερα πλημμυρίζει μὲ γαλανὸ φῶς τὴ Sancta Virgo κι ὕστερα πρὸς τη δύση το ναο τοῦ Γκρέτλυς, στὸ κεντρικο Μάρκφορ, μὲ τὰ ὑπέροχα γλυπτά του στην προσοψη καὶ τὴν πανύψηλη λαξευτὴ πύλη τῆς κεντρικῆς εἰσόδου — ἔχω πάει προσκυνητὴς πρὶν δέκα μέρες, καθὼς ὅλοι οἱ ξενοι ποὺ ἔρχονται δῶ, κι ἔχω ἀνεβεῖ στον καθένα ἀπ' τοὺς τέσσερις ξακουστοὺς πύργους του μὲ τοὺς γίγαντες τὶς «ρώσσικες» καμπάνες, ποὺ ἀπο κεῖ πάνω ἡ θέα εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ κάθε περιγραφη, μὲ τὶς τέσσερις διαφορετικὲς ἀπόψεις τῆς πολιτείας, ποὺ μπορεῖ κανένας νὰ δεῖ ὁλόκληρες ἀπο κεῖ ψηλα διαδοχικὰ τὶς μακρυνότερες περιοχές της στὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντα. Τὸ ἴδιο παντοῦ γύρω. Ὅπου κί ἂν στρέψεις τὸ μάτι, τόξα ἡμικυκλικὰ ἢ ὀξυκορυφα ἀπὸ σάπφειρο, τοῦφες δέντρων καὶ κιονοκρανα ἀπὸ ὑλικὸ πλεγμένο ἀπο φωτεινὲς ἀνοιξιάτικες θαλασσογραφίες, παραμυθένιες σειρὲς ἀπο κολῶνες φτιαγμένες, θἄλεγες, ἀπο φῶς σεραφικο, ποὺ χάνουνται στὰ βάθη τοῦ ὁρίζοντα καὶ θαρρεῖς πως δὲν τελειώνουνε πουθενά, πρόδομοι ναῶν κι ἀετώματα ἀπὸ ἄκβα μαρίνα κι ἀπέραντες πλατεῖες κι' ὀβελίσκοι καὶ προπύλαια ἀπὸ τυρκουάζ. Ντυμένη σε διάφανο γαλάζιο φέγγος, μὲ τέτοιας λογῆς ἀπίθανη γιορτάσιμη στολή, ὑποδέχτηκε ἡ πόλη μας γιὰ μισὴ ὥρα το ἄνοιγμα τοῦ καινούργιου χρόνου.

Μετάφρασις: Γ. Μ. ΠΑΠΑΧΑΤΖΗ

Ἡ 90ὴ διεθνὴς διάσκεψις τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας

Ἀπὸ 26—31 Δεκεμβρίου 1965, συνῆλθε στὸ Ἄντυαρ τῆς Ἰνδίας ἡ 90ὴ διεθνὴς διάσκεψις τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ σεβασμίου Νιλακαντα Σρὶ Ράμ, λίαν γνωστοῦ καὶ συμπαθοῦς εἰς τοὺς κυκλους τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεοσοφικοῦ καὶ ἐσωτεριστικοῦ κινήματος.

Ἡ διάσκεψις συνῆλθε στὴν περιοχὴ τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας, ὅπου ὑπαρχουν ναισκοι ὅλων τῶν θρησκειῶν, διότι εἶναι σεβασταὶ ὅλαι αἱ θρησκεῖαι, εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκουν τὰ μέλη της, ἂν καὶ πιστεύουν ὅτι «οὐδεμία θρησκεία εἶναι ὑπερτέρα τῆς Ἀληθείας».

Κατὰ παλαιὸν ἔθιμον, ἡ διάσκεψις ἄρχισε μὲ τὴν «προσευχὴν τῶν θρησκειῶν», ἀπαγγελλομένην γιὰ κάθε θρησκεία ἀπὸ ἕνα λειτουργόν της. Ἀκολουθεῖται χρονολογικὴ σειρὰ ἀρχαιότητος τῶν θρησκειῶν, ἑπομένως πρῶτος ἕνας Ἰνδουιστὴς ἱερεὺς ἀπήγγειλε, στὴν γλῶσσα του, τὴν προσευχὴ πρὸς τὸν «χιλιοκέφαλον» θεὸν Πουρούσα, τὸν Ἕνα Θεον, ὁ ὁποῖος ζῆ κρυμμένος μέσα σὲ καθε πλάσμα. Ὁ ἱερεὺς τοῦ Ζωροάστρου προσηυχήθη πρὸς τὸν «Παντογνώστην Κύριον τῆς Ὑπάρξεως» καὶ ἐκήρυξε τὴν «ἀτραπὸν τῆς ἁγνότητος». Ὁ Ζαινιστὴς προσηυχήθη πρὸς τοὺς Ἀρχὰτ ἢ Τέλεια Ὄντα. Ὁ Ἑβραῖος ἔκαμε εὐχὴν ὅπως οἱ ἄνθρωποι «βαδίσουν τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκπληρώσουν τὰς ἐντολὰς Αὐτοῦ». Ὁ Βουδδιστὴς ἀνεφέρθη εἰς τὸν «Πεφωτισμένον». Ὁ Χριστιανὸς ἐδιάβασε προσευχὴν πρὸς τὸν «Παντοδύναμον». Ὁ Μουσουλμᾶνος ἐζήτησε νὰ ἀκολουθήσουν οἱ ἄνθρωποι τὴν ὁδὸν τοῦ «Λίαν Οἰκτίρμονος», ἐνῶ,

τέλος, ὁ ἱερεὺς τοῦ Σικισμοῦ ἐπεκαλέσθη τὴν εὐλογίαν τοῦ «Ἀληθοῦς Ἑνός, τοῦ Δημιουργοῦ, τοῦ ἀφόβου Πνεύματος». Μετὰ τὰς προσευχὰς τῶν θρησκειῶν, ὁ παγκόσμιος πρόεδρος **Ν. Σρὶ Ρὰμ** ἐζήτησεν ἀπὸ τὰ μέλη τῆς διασκέψεως ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον νὰ ἑνωθοῦν μαζί του διὰ τὴν προσευχὴν τῆς Ἑνότητος, ποὺ ἔχει συνταχθῆ τὸ 1925 ἀπὸ τὴν Ἄννι Μπέζαντ, πρόεδρον τότε τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας:

Ὢ Κεκρυμμένη Ζωή! πάλλουσα εἰς ἕκαστον ἄτομον.
Ὢ Κεκρυμμένον Φῶς! λάμπον εἰς ἕκαστον πλάσμα.
Ὢ Κεκρυμμένη Ἀγάπη! ἐναγκαλιζομένη τὰ πάντα
(εἰς τὴν **Μοναδικότητα.**

Εἴθε ὅστις αἰσθάνεται ἑαυτὸν Ἓν μετὰ Σοῦ
Νὰ γνωρίσῃ ὅτι εἶναι ὡσαύτως Ἓν μετὰ παντὸς ἄλλου.

Ἡ διαδικασία αὐτὴ τῆς ἐνάρξεως τῆς διασκέψεως, μέσα εἰς ἀτμόσφαιραν συνδιαλλαγῆς ὅλων τῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν ,μὲ τὴν ποικίλην ἀναγνώρισιν τοῦ Ἑνός, ἀπετέλεσε μιὰ μεγάλη πεῖρα, μιὰ μοναδικὴ πεῖρα, μιὰ πεῖρα ἀνατάσεως.

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος ἐκήρυξε τὴν ἔναρξι, τονίζοντας ὅτι ἡ Ἑταιρία (ἱδρυθεῖσα τὸν Νοέμβριο τοῦ 1875) εἰσῆλθε στὴν τελευταία δεκαετία τοῦ αἰῶνος τῆς ἱστορίας της, μέσα σ' ἕναν κόσμο, ὁ ὁποῖος, περισσότερο παρὰ ποτέ, ἔχει ἀνάγκην διαδόσεως καὶ ἐγκαθιδρύσεως τοῦ πρώτου σκοποῦ, τῆς παγκοσμίου ἀδελφότητος χωρὶς διάκρισι φυλῆς, πίστεως, χρώματος, γένους ἢ τάξεως. Ἔπειτα ἀνέφερε τὴν δραστηριότητα τῶν ἀνὰ τὸν κόσμο ἐθνικῶν θεοσοφικῶν ἑταιριῶν καὶ εὐχήθηκε νὰ ἑτοιμασθοῦν ὅλοι γιὰ τὴν Ἑκατονταετηρίδα μὲ ἐργασίαν ἀγάπης μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

«Ἡ Θεοσοφικὴ Ἑταιρία —εἶπε— ἔχει νὰ παίξῃ μεγάλο ρόλο στὸν κόσμο. Ἂς εἴμεθα γρηγοροῦντες ἐνώπιον τῶν ἐξελισσομένων μεγάλων γεγονότων».

Ἔγιναν κατόπιν ὁμιλίες συνέδρων μὲ θέματα: «Ποιός εἶναι ὁ δρόμος πρὸς τὸ Πραγματικόν», «Ἡ Θεοσοφία, ἐποικοδομητικὴ σύνθεσις», «Αἱ εὐθῦναι μας ἀπέναντι στὸν μεταβαλλόμενον κόσμο», «Ἡ παγκόσμιος ἐλευθερία ξεκινᾶ ἀπὸ τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου». Στὸ τέλος ἔγιναν δύο πνευματικὰ συμπόσια μὲ θέματα: «Ποιό εἶναι τὸ μέγιστον πρόβλημα τοῦ ἀνθρώπου τώρα;» καὶ «Σχέσις ἀρχαίας σοφίας καὶ συγχρόνου σκέψεως». Ἐπίσης ὁ παγκόσμιος πρόεδρος **Ν. Σρὶ Ρὰμ** καὶ ὁ ἀντιπρόεδρος Τζαίημς Πέρκινς ἀπήντησαν σὲ σειρὰ ἐρωτήσεων. (Ὅταν φθάσουν ἀπὸ τὸ Ἄντυαρ τὰ λεπτομερῆ πρακτικὰ τῆς διασκέψεως, θὰ δώσουμε περίληψι τῶν κυριωτέρων θεμάτων).

Ἡ ἐτησία γενικὴ συνέλευσις τῶν Τεκτονικῶν Στοῶν Ἑλλάδος

Μεταξὺ 31 Ἰανουαρίου — 7 Φεβρουαρίου, συνῆλθεν ἡ ἐτησία τακτικὴ γενικὴ συνέλευσις ἀντιπροσώπων τῶν Τεκτονικῶν Στοῶν καὶ ἐξέλεξε τὸ νέον συμβούλιον τῆς Μεγάλης Στοᾶς τῆς Ἑλλάδος, ποὺ εἶναι ἡ διοικοῦσα Ἀρχὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐλευθεροτεκτονισμοῦ.

Προσφωνῶν τὴν συνέλευσιν ὁ Μέγας Διδάσκαλος τοῦ Ἑλληνικοῦ Τεκτονισμοῦ κ. Ἀλέξ. Τζαζόπουλος, ἐτόνισεν ὅλως ἰδιαιτέρως τὸν ἐπιδιωκόμενον ὑπὸ τοῦ Τάγματος σκοπόν, ὅστις εἶναι «ἡ ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνόρθωσις τῆς ἀνθρωπότητος διὰ τῆς εἰρηνικῆς καὶ βαθμιαίας ἀνυψώσεως τοῦ ἀνθρώπου».

Ἀνεφέρθη, ἐν συνεχείᾳ, εἰς τὴν καταβληθεῖσαν προσπάθειαν ἐνημερώσεως τῶν καλῆς πίστεως ἀνθρώπων «περὶ τοῦ ἰδεολογικοῦ περιεχομένου καὶ τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Τεκτονισμοῦ, μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων ἀνέφερε τὰς διεξαχθείσας καὶ συνεχιζομένας ἐρεύνας καὶ μελέτας «περὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Τεκτονισμοῦ εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος (1821) καὶ περὶ τῆς τεκτονικῆς ἰδιότητος ἡγετικῶν στελεχῶν τοῦ ἀγῶνος». Πρόκειται, ὡς ἐξήγησε, διὰ προσωπικότητας, αἱ ὁποῖαι διεκρίθησαν μὲ τὴν δρᾶσιν των εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν Πολιτικήν, τὴν Ἐπιστήμην καὶ τὴν ἐν γένει κοινωνικὴν πρόοδον.

Περαιτέρω ἐξέθηκε τὰ τῆς ὑποδοχῆς τῶν μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς **ΑΧΕΠΑ** Τεκτόνων, καθὼς καὶ τὰ τῆς μεταβάσεώς του εἰς **Η.Π.Α.** ὅπου μετέσχεν εἰς μεγάλας συγκεντρώσεις τοῦ Ἀμερικανικοῦ Τεκτονισμοῦ, μὲ συμμετοχὴν καὶ πολλῶν ἐκεῖ ὁμογενῶν.

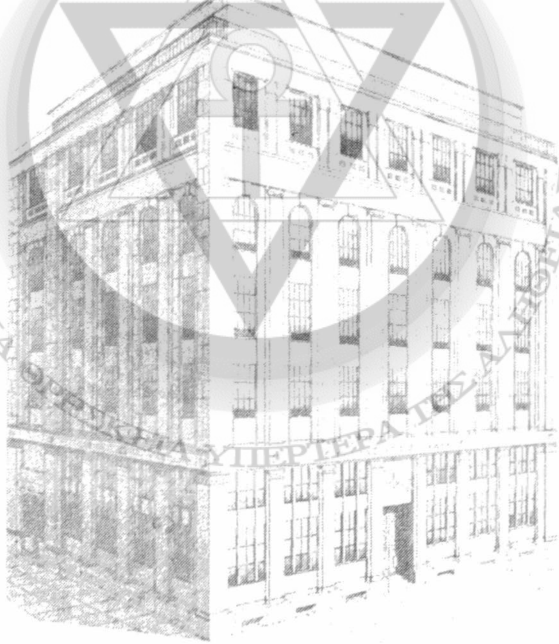
Εἰς τὸ τέλος τῆς προσφωνήσεώς του, ὁ Μέγας Διδάσκαλος εἶπεν ὅτι κατεβλήθη πᾶσα προσπάθεια διὰ τὴν προώθησιν τοῦ Τεκτονικοῦ ἔργου, ἡ ὁποία καὶ ἐπιβάλλεται νὰ συνεχισθῇ, ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀρχαιόθεν ρηθέντος: «Τὸ τέλειον ἐν παντὶ εὑρίσκεται μόνον ἐν τῷ Θεῷ καὶ ὁ Τέκτων ὀφείλει νὰ ἐπιζητῇ ἐν παντί, καταβάλλων σταθερὰν καὶ συνεχῆ προσπάθειαν, νὰ τὸ πλησιάση ὁλοὲν περισσότερον».

Μετὰ τὴν προσφώνησιν τοῦ Μεγ. Διδασκάλου, ἀνεγνώσθη ὁ διοικητικὸς ἀπολογισμός, εἰς τὸν ὁποῖον περιείχετο καὶ ἡ ἀναγγελία ὅτι προχωρεῖ ἡ ἀνέγερσις τοῦ νέου μεγάρου. Εἶχεν ἤδη γίνη ἡ ἔγ-

χυσις τῆς πρώτης πλακὸς — ὀροφῆς τοῦ ὑπογείου καὶ θὰ συνετελεῖτο, ἀνὰ 15θήμερον, ἡ ἔγχυσις καὶ τῶν ὑπολοίπων ἑπτὰ πλακῶν, δηλαδὴ ἐντὸς τοῦ Μαΐου πρέπει νὰ ἔχῃ συμπληρωθῆ ἡ κατασκευὴ τοῦ σκελετοῦ τοῦ κτιρίου.

Εἰς τὸν ἀπολογισμὸν ἀνεφέρθη ἐπίσης ἡ κοινωνικὴ καὶ φιλανθρωπικὴ δρᾶσις τοῦ Τεκτονισμοῦ, διὰ τῆς συντηρήσεως νυκτερινῶν, ἐπαγγελματικῶν κλπ. σχολῶν, ὅπου φοιτοῦν, ἐντελῶς δωρεάν, πτωχοὶ ἐργαζόμενοι νέοι, «αἱ αὐριαναὶ ἐλπίδες τῆς κοινωνίας ἡμῶν».

Οἱ ἀπολογισμοί, διοικητικὸς καὶ διαχειριστικός, ἐνεκρίθησαν ὁμοφώνως, ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, ἡ ὁποία ἐπροχώρησεν εἰς τὴν ἐκλογὴν συμβουλίου τῆς Μεγάλης Στοᾶς διὰ τὴν τριετίαν 1966—1968. Διὰ παμψηφίας σχεδὸν ἐπανεξελέγη ὁ Μέγας Διδάσκαλος κ. Ἀλέξ. Τζαζόπουλος, πλαισιούμενος ὑπὸ ἐξεχόντων παραγόντων τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Ἡ μακέττα τοῦ ὑπὸ ἀνέγερσιν ἐπιβλητικοῦ
Τεκτονικοῦ μεγάρου τῶν Ἀθηνῶν

ΤΟ «ΚΑΤΗΓΟΡΩ» ΤΟΥ ΑΡΧΙΜ. ΚΑΝΤΙΩΤΗ

«Τὸ πολίτευμά μας ὀνομάζεται Δημοκρατία. Εἰς τὸν θρησκευτικὸν τομέα εἶναι Δεσποτοκρατία. Πλὴν τοῦ κ. Κοτσώνη, ὁ ὁποῖος περιβάλλεται μὲ ἀνακτορικὸν μανδύαν, οὐδεὶς κατώτερος κληρικὸς δύναται νὰ ἐκθέση τας ἀπόψεις του. Ὑπὸ τὸ καθεστὼς αὐτὸ στενάζουν 8.000 κληρικοὶ κάτω ἀπὸ τὸ πέλμα τῶν δεσποτάδων.

...Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Νόμου 3596/1911 τοῦ Ἐλ. Βενιζέλου (καταργηθέντος ἐπὶ Μεταξᾶ), ὥριζεν ἐκλογὰς διὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἐπιτρόπους. Ἔκτοτε οἱ ἐπίτροποι διορίζονται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργηθοῦν δίκαι, σκάνδαλα καὶ νὰ διασπαθίζεται τὸ χρῆμα τῶν Ναῶν. Προσπάθειαι τῶν ὑπουργῶν Βογιατζῆ, Κασιμάτη, Ἀκρίτα, νὰ ἀνατραπῆ τὸ καθεστὼς αὐτὸ ἐναυάγησαν πρὸ τῆς ἐπιμονῆς τῶν μητροπολιτῶν, οἱ ὁποῖοι φοβοῦνται δῆθεν μήπως ἐκλεγοῦν κομμουνισταὶ ἐπίτροποι, ἐνῶ κατ' οὐσίαν φοβοῦνται τὸν ἔλεγχον, ἐνῶ τώρα ὑπάρχει ἀσυδοσία.

Τὸ ἄρθρον 12 τοῦ ἰδίου νόμου προέβλεπε νὰ ἐκλέγη ὁ λαὸς τὸν ἐφημέριον, ἐνῶ μετὰ τὴν κατάργησίν του «καθάρματα» εἰσῆλθον εἰς τὰς μητροπολιτικὰς αὐλάς.

...Ἡ ὁδὸς Φιλοθέης (ὅπου τὸ μέγαρον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς) ἀπέβη ὁδὸς ἁμαρτίας».

...Ἡ Πολιτεία, δύναται χωρὶς νὰ θίξη τίποτε ἀπὸ τὸ δογματικὸν καὶ ἠθικὸν περιεχόμενον τῆς πίστεως, νὰ συντρίψη τὸ τέρας τῆς δεσποτοκρατίας. Ἡ πνευματικὴ ἐξουσία τῶν ἐπισκόπων προέρχεται ἐκ τοῦ Χριστοῦ ἐνῶ ἡ κοσμικὴ ἐξουσία τὴν ὁποίαν ἀσκοῦν σήμερον ἀνατρέπει τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα καὶ προέρχεται ἐκ τοῦ διαβόλου. Κάτω ἀπὸ τὸ σύστημα αὐτὸ καὶ οἱ καλοὶ κληρικοὶ διαφθείρονται, ἀμφιβάλλω ὅμως ἂν μπορῆ ἡ κυβέρνησις νὰ τὸ συντρίψη.

ΑΥΓΟΥΣΤ. ΚΑΝΤΙΩΤΗΣ
Ἀρχιμανδρίτης

(Ἀποσπάσματα συνεντεύξεως εἰς τὸν Τύπον, 7 Δεκ. 65)

ΤΟ ΜΑΣΤΙΓΙΟ

Τῶν λίγων τὰ ἔργα ἀκούονται, τῶν λίγων ἡ κραυγαλέα ἀνοιία ντροπιάζει τὴν Ἐκκλησία μας. Στενοκέφαλοι, παμφάγοι, σὲ ὅ,τι μὲν ἀφορᾶ τὴν χριστιανικὴ διδασκαλία περιορίζονται σὲ μωρολογίες —ἄλλο δὲν ξέρουν παρὰ νὰ κατακρίνουν τὰ βαψίματα καὶ τὰ φορέματα τῶν γυναικῶν— καὶ σ' ὅ,τι ἀφορᾶ τὰ προσωπικά τους συμφέροντα, ἄλλο δὲν ξέρουν παρὰ πῶς νὰ μαζεύουν τὸ χρυσάφι.

Καὶ δὲν εἶναι μόνο τούτη ἡ τέλεια ἀνικανότητα τῆς πνευματικῆς τους προσφορᾶς —ποὺ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸν σκοταδισμὸ— οὔτε ἡ χρυσοθηρικὴ τους ἀπασχόληση, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα ἀνοήματα, γύρω ἀπ' τὰ ὁποῖα γίνεται ντόρος κάθε τόσο στὸν Τύπο.

Μεγάλο —μέγιστο— εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς κάθαρσης τῆς Ἐκκλησίας μας «ἀπὸ τὴν κόπρον». Θάρρος, χριστιανοί. Ὑψῶστε τὸ μαστίγιο, ποὺ πρῶτος ὕψωσε ὁ Κύριος.

ΔΗΜ. ΨΑΘΑΣ

(«ΝΕΑ», 24 Νοεμ. 65)

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Πρὸ ἡμερῶν εἰς μαθήματα, τὰ ὁποῖα εἶχα δώσει εἰς το Πανεπιστήμιον τῆς Βόννης, εἶχα δημοσίᾳ εἴπει, ὅτι εἶμαι ὑπὲρ τοῦ τελείου χωρισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Πολιτείας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τοῦτο ὅμως ὑπο ὡρισμένας προυποθέσεις. Καὶ μία ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ μακρὰ καὶ συστηματικὴ προπαρασκευή. Διότι, ὅπως καὶ ἀπὸ ἄλλους ἔχει ἤδη τονισθῆ, ἡ σχέσις μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἐντελῶς ἰδιότυπος λόγῳ τοῦ γεγονότος, ὅτι το 98% τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ ἀνήκει εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ἑπομένως, εἰς τὴν Ἑλλάδα Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία εἶναι περίπου αἱ δύο ὄψεις τοῦ ἰδίου πράγματος.

Χρειάζεται, λοιπον, συστηματικὴ καὶ μακρὰ προπαρασκευή, δια νὰ πεισθῆ ὁ ἑλληνικὸς λαος, δηλαδὴ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι τὰ ἐκκλησιαστικά, θὰ βαίνουν πολὺ καλύτερα, ἐὰν ἡ Πολιτεία, τὸ Κράτος, δὲν ἔχῃ εἰς αὐτὰ καμμίαν ἀνάμιξιν. Ἐπὶ παραδείγματι, θὰ πρέπει ὁ λαὸς νὰ πεισθῆ, ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ περιουσία θὰ διοικηθῆ καλύτερα, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ὁ κρατικὸς ἔλεγχος, ὅτι θα ἐκλέγωνται ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας ἀκόμη καλύτεροι, ὅτι τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον τοῦ Κλήρου θὰ ἀνέλθη κλπ. κλπ. Ὅπως ὅμως ἔχουν σήμερα τὰ πραγματα, εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῆ σοβαρῶς, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ μὴ ὑπάρχῃ κάποιος κρατικος ἔλεγχος εἰς τα ἐκκλησιαστικά;

ΙΕΡ. ΚΟΤΣΩΝΗΣ
Καθηγητὴς Πανεπιστημίου
Ἀρχιμανδρίτης
(«ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ», 4 Δεκ. 65)

ΑΙΤΗΣΙΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΑΝΩΘΕΝ

«Κλίνομεν ἐν εὐλαβείᾳ τὸ γόνυ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος πρὸ τοῦ ταπεινοῦ μέν, ἀλλα ζωοπαρόχου λίκνου τοῦ θείου βρέφους Ἰησοῦ, προσκυνοῦμεν Αὐτο, ὅπως ἐν τῇ ἄκρᾳ Αὐτοῦ συγκαταβάσει εὐδοκήσῃ νὰ δωροφορήσῃ τῇ ἁγιωτάτῃ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τὴν θείαν Αὐτοῦ εἰρηνευτικὴν εὐλογίαν, ἵνα, λύπην πᾶσαν ἀποθεμενοι ἐπὶ τοῖς ἐπ' ἐσχάτων συγκλονίσασι τὴν ἡμετέραν θεόσωστον Ἐκκλησίαν γεγονοσιν, ἀξιωθῶμεν Κλῆρος καὶ λαὸς ἀλλήλους εἰρηνικῶς περιπτυσσόμενοι ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει νὰ ἑορτάσωμεν καὶ πανηγυρίσωμεν την ἐφ' ἡμᾶς ἐπιφανεῖσαν χάριν ταύτην τοῦ Θείου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν, ἀναφωνοῦντες τὸν ἀγγελικὸν ὕμνον «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
(Χριστουγεννιάτικον μήνυμα)

«ΕΧΡΕΙΑΖΕΤΟ ΑΦΕΣΙΝ ΑΜΑΡΤΙΩΝ»

Δὲν ἐπερίμενε κανείς, οὔτε ἀπὸ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον, οὔτε ἀπο κανέναν ἄλλον, νὰ πῆ τίποτε νέον εἰς τὸ μήνυμά του ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων. Τὰ μηνύματα εἶναι ἔθιμον καὶ ἔθιμον σημαίνει ὀλίγον ἢ πολὺ ἐπανάληψιν τῶν ἰδίων πραγμάτων, ἄρα καὶ τῶν ἰδίων περίπου λογων. Χαρα εἰς ἐκεῖνον ποὺ ἠμπορεῖ να πῆ τὰς ὀλιγωτέρας κοινοτοπίας. Ἀλλα δὲν ὑπῆρχε λογος νὰ ζητήσῃ ὁ Μακαριώτατος τὴν παρέμβασιν τοῦ Θείου Βρέφους «ἐπὶ τοῖς ἐπ' ἐσχάτων συγκλονίσασι τὴν ἡμετέραν θεοσωστον Ἐκκλησίαν γεγονοσιν». Θα ἔπρεπε μᾶλλον νὰ ζητήσῃ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, δι' ὅσα εἰς βάρος τοῦ γοήτρου τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν διαπράξει οἱ ταγοί της, τὰ ὁποῖα δεν εἶναι καὶ λίγα. Ἐξ ἄλλου πῶς θα συμβιβασθῆ ἐκεῖνο τὸ «ἐπὶ γῆς εἰρήνη καὶ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία», ποὺ ἐνεθυμήθη ὁ σεπτὸς ἱεράρχης με τὴν ἀπροθυμίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας να μετάσχῃ εἰς τὴν ἄρσιν τοῦ ἀναθέματος ποὺ ἐδίχασε τοὺς Χριστιανοὺς μέχρι σημείου, ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέπεται οὔτε κἂν ἡ ταφὴ καθολικοῦ εἰς νεκροταφεῖον ὀρθόδοξον; Δὲν εὑρισκόμεθα δὲ ἐν Ἑλλάδι εἰς την κατάστασιν ποὺ εὑρίσκεται ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας,

ὅπου κάθε κίνησις ἐκκλησιαστική, τελεῖται ὑπὸ τὸν τρόμον τοῦ Κρεμλίνου.

Ο ΑΘΗΝΑΙΟΣ

(«Καθημερινή», 28 Δεκ. 65)

Ο ΕΜΜ. ΤΣΟΥΔΕΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

«...Τὸν λόγον ποὺ ἀπηύθυνα ἀπὸ ραδιοφώνου ὡς Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος τὴν 21ην Ἀπριλίου 1941, τὸν εἶχα ἑτοιμάσει ἀπὸ ἡμερῶν, πρὶν ἀκόμη κληθῶ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως διὰ νὰ συμμετάσχω εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἕνα μῆνα περίπου πρὶν εἶχα παρακληθῆ ἀπὸ τον Κωνσταντινον Μελαν να παραστῶ εἰς πνευματιστικην συνεδρίαν, κατα τὴν ὁποίαν ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος θα μου ὡμιλοῦσε ἀπὸ τὸ Ὑπερπέραν. Ελαβα μέρος εἰς τὴν συνεδρίασιν, εἰς την ὁποίαν παρίστατο, πλὴν τοῦ Κ. Μελᾶ καὶ ἕνας καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἡ μεσάζουσα Δώρα Κασσιανίδου. Ἐπεκοινώνουν μὲ τὴν μέθοδον τῆς «πλανσέτ». Μετὰ την κεκανονισμένην προσευχήν, ποὺ γίνεται εἰς την ἀρχὴν τῆς συνεδριάσεως, ἡ ὁδηγὸς ἐκάλεσε τὸν Ἐλευθέριον Βενιζέλον, ὁ ὁποῖος ἦλθε καὶ μοῦ προανήγγειλε ὅτι λίαν προσεχῶς, ὕστερα ἀπὸ ἐθνικὰς συμφορὰς ποὺ προσεγγίζουν, θὰ ἐκαλούμην εἰς τὴν Ἀρχήν, καὶ μὲ συνεβούλευε να μὴ διστάσω νὰ αναλάβω. Μοῦ ἔδιδε τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ μ' ἐβοήθει εἰς τὸ δύσκολον αὐτὸ ἔργον μου. Ἐπηκολούθησε, εἰς τὰς ἑπομένας ἡμέρας, καὶ δευτέρα καὶ τρίτη ἐπικοινωνία κατὰ τὰς ὁποίας, πλὴν τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, προσῆλθον ὁ Ἀλέξανδρος Παπαναστασίου, ὁ πατήρ μου καὶ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι μὲ συνεβούλευαν οπως καὶ ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος.

Ὁ πατήρ μου καὶ ὁ Ἐλευθέριος Βενιζελος ἐπροχώρησαν νὰ μοῦ εἰποῦν (ἀκριβέστερον νὰ γράψουν), ἐπὶ ἐρωτήσει μου, τὸ τί ἔπρεπε νὰ εἴπω πρὸς τὸν λαον ὅταν θ' ἀνελαμβανα Κυβερνήτης. Περὶ τῶν συνεδριάσεων αὐτῶν ὑπάρχουν πρακτικά.

Αὐτὰ μὲ παρεκίνησαν νὰ καθησω καὶ να ἑτοιμάσω τον λογον τὸν ὁποῖον, ἐξεφωνησα ἀργοτεερα, μολις ἀνέλαβα την πρωθυπουργίαν. Δὲν δυσκολεύομαι να ὁμολογήσω, ὅτι εἰς αὐτον τον λογον ἔχω παρμένα ἀρκετα ἀπο τα ὑπαγορευθέντα ὑπο τῶν ὑπερπέραν. Ετσι ἐξηγειται, πῶς ἤμουν ετοιμος να ὁμιλησω ἐντος ὀλίγων ὡρῶν ἀφοτου ἀνελαμβανα Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως».

ΕΜΜ. Ι. ΤΣΟΥΔΕΡΟΣ

(Ἀπο το βιβλίον: «Ἐμμ. Τσουδερος, ὁ πρωθυπουργος τῆς Μάχης τῆς Κρήτης», ΗΛ. ΒΕΝΕΖΗ).

ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Περίληψις ὁμιλίας στην Ἀκαδημία Ἀθηνῶν:

Ἡ καταγωγὴ τοῦ ἀνθρώπου στὴ μορφὴ που ἔχει σήμερα ἀνάγεται σὲ ἕνα ἑκατομμύριο χρόνια πρὶν ἀπὸ ἐμᾶς. Προέρχεται δὲ ἐξελικτικὰ ἀπὸ το εἶδος τοῦ αὐστραλοπιθήκου. Ὁ αὐστραλοπίθηκος αὐτὸς εἶναι προφανῶς, κοινος γεννητορας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πιθήκου, ἀπὸ τον ὁποῖον ἐξεπορεύθησαν τα δύο αὐτὰ πλασματα καὶ διαμορφωσαν χωριστοὺς κλάδους.

Στα 5 ἑκατομμύρια χρόνια, ἀφ' ὅτου στη γῆ ἐνεφανίσθη ἡ ζωή, ὑπὸ ὁποιαδήποτε μορφη ὀργανικῆς συνθέσεως καὶ ἐμβίων ὄντων, ἡ ἡλικία τοῦ ἀνθρώπινου γένους δὲν ξεπερνᾶ το ἕνα ἑκατομμύριο χρόνια.

Τὰ παλαιότερα καὶ σπουδαιότερα εὑρήματα παρουσίας τῶν ἀνθρώπων στη γῆ εὑρέθησαν στὴν Μ. Ἀσία, την Ἰαβα καὶ το Πεκῖνο στὴν Εὐρωπη ἀρχαιοτερος εἶναι ὁ Ἄνθρωπος τῆς Χαιδελβέργης καὶ ὁ Ἄνθρωπος τοῦ Νεάντερταλ.

Ἡ ἐξέλιξις δὲν ὑπῆρξε αὐτοματη, ἑνιαία, μονοχρονική. Ἐκράτησε μυριάδες χρονια καὶ ἀκολούθησε τὴν διαδικασία ἑνὸς «στρὶπ - τήζ», κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπογυμνωνόταν ἡ μιὰ μορφὴ μετὰ τὴν ἄλλη σ' ἐντελέστερη διαμόρφωσι καὶ ἀπο τὴν ἀρχέγονη ἀ-

μοιβαδα κατέληξε στο σημερινο τέλεια διαπλασμένο ὀργανικα ἄνθρωπο με την καταπληκτικη πνευματική, κοινωνικη καὶ πολιτικη ἐξέλιξί του.

Τελος, πρεπει να ὑπογραμμισθῆ πως ἡ βιολογικη ἀνάπτυξις τοῦ ἀνθρωπου δεν σταματᾶ οὔτε σημερα. Ὁποιαδηποτε δε καὶ ἡ μεγαλειωδεστερη διανοητικη ἐξέλιξίς του δὲν προκειται να ἐξουδετερωση τὴ μοῖρα τοῦ γονιδίου — τοῦ ἀρχετύπου αὐτοῦ παραγοντα τῆς δημιουργίας!

ΚΑΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ
(Ὁμοτ. καθ. Πανεπ. Θεσ/νίκης)

Η ΠΙΣΤΙΣ ΕΙΝΑΙ «ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΣ»

Μεσα σ' ολες τὶς ἱστορικὲς μεταβολες και διαδικασίες, ὁ ἄνθρωπος οὐσιαστικα δεν ἄλλαξε. Ἐξακολουθει να προβαλλει τα ιδια αἰτηματα στη ζωη του, να λατρεύει την ἐλευθερία την εἰρηνη, την ἀνθρωπια, να συγκλονίζεται ἀπο το ριγος τοῦ μυστηρίου τοῦ κοσμου καὶ ν' ἀναζητεῖ, καὶ να βρίσκει τον Θεο. Οἱ ἀθεεῖς θα μας ποῦν πως να πιστεύεις σημερα στο Θεο εἶναι συντηρητισμος. Ἀλλα ξεχνοῦν πως ὁ Θεος γκρεμίστηκε ἀπ' το κεφαλι τοῦ πολιτισμοῦ τους χρονους τῆς Ἀναγέννησης. Σημερα, λοιπον, που φτασαμε περνωντας ἀπο διαφορες φασεις, στο ἔσχατο τοῦ μηδενισμοῦ, το να πιστεύεις στο Θεο εἶσαι, για την Ἱστορία τοὐλαχιστον, νεωτεριστής. Καὶ τὸ λεμε αὐτο κρίνοντας μοναχα κατὰ τὴ διασταση τοῦ χρονου.

ΚΩΣΤΑΣ Ε. ΤΣΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
(«Καθημερινή», 23 Ἰαν. 65)

ΤΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

Μία καθολικη μοναχὴ κάποιας μακρυνῆς πολίχνης ἔστειλε τοὺς χαιρετισμοὺς της εἰς τοὺς ἐδῶ μεγαλοπρεπεῖς ἐπισκοπους μας. Κερδίσασα εἰς διαγωνισμον πολυτελες αὐτοκίνητον «Ζαγκουαρ», ἠρνηθη νὰ το παραλάβη, με την συγκινητικὴν αἰτιολογίαν ὅτι δεν τῆς ἐπιτρέπεται να κυκλοφορῆ με τοσον ἐπιδεικτικὸν μέσον, ἀνάλογον τοῦ ὁποίου δὲν διαθέτουν αἱ εἰς το ἱερον σχῆμα ἀδελφαί της. Καὶ ὁ καυμένος ὁ Ἰησοῦς Χριστος, ὡς γνωστον, διέτρεχε γυμνοπους τὰς κονισαλεας ἀτραποὺς τῆς Γαλιλαίας, ἡ δε μεγαλυτέρα του πολυτέλεια ητο ὁ πῶλος ὄνου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἰσηλθεν εἰς Ἱερουσαλημ δια τὸν Σταυρον...

Ἂς μελετήσουν τὸ μάθημα οἱ ἐπίσκοποί μας καὶ ἰδιαιτέρως ὁ ἅγιος Ἀργολίδος — καὶ ἤδη Μεταθετος — ὁ ὁποῖος εἰσέβαλεν εἰς τὸν Πειραιᾶ εποχούμενος λιμουζίνας, μὲ συνοδείαν πομπῆς ἀπὸ μεγάλα καὶ μικρα αὐτοκίνητα πλήρη μεταθετῶν φωνασκῶν τοῦ: ἄξιος!

Ν. Α. ΒΕΝΤΗΡΗΣ
(«Βραδυνη», 29 Ἰαν. 1966).

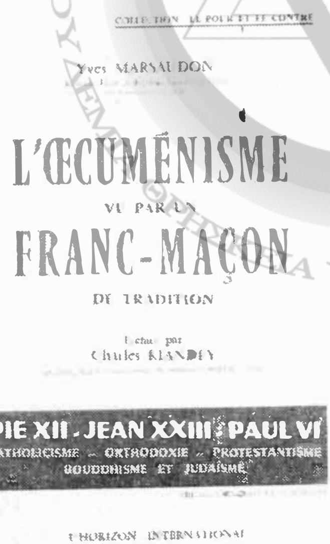
ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ὁ Χριστιανικὸς Οἰκουμενισμὸς ἀπὸ Τεκτονικῆς πλευρᾶς

Ἕνα ἐπίκαιρο βιβλίο στη Γαλλία (Editions Vitiano) του Μέλους του Ὑπάτου Συμβουλίου της Γαλλίας Βαρώνου Yves Marsaudon

Σημειώματα ΧΡ. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ ἐν Γαλλίᾳ Ἐλευθεροτεκτονισμὸς (τοῦ Ἀρχαίου καὶ Ἀποδεδεγμένου Σκωτικοῦ τύπου) ἔλαβε θέσιν «μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἄνευ ἐπιφυλάξεως» — ὅπως δηλώνει ὁ Ὕπατος Μέγας Ταξιάρχης τοῦ Τάγματος Charles Riandey — ὑπὲρ τῆς πρωτοβουλίας τοῦ Βατικανοῦ για την προώθησι τοῦ Χριστιανικοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Ἡ δήλωσίς του περιέχεται σὲ πρόλογο τοῦ βιβλίου «L' Oecuménisme vu par un Franc-Maçon» του ἐξέδωσε τελευταίως ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπάτου Συμβουλίου τῆς Γαλλίας Yves βαρῶνος Marsaudon. «Εὐχόμεθα ἐνθέρμως — τονίζεται σ' αὐτὸν τὸν πρόλογο — νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ Ἑνότης τῆς Χριστιανωσύνης. Ὑποστηρίζομε ἀποφασιστικὰ πᾶν ὅ,τι προσεγγίζει καὶ μᾶς θλίβει πᾶν ὅ,τι διαιρεῖ».

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου, 66 ἐτῶν, μὲ νομικὰς καὶ πολιτικὰς σπουδάς, διπλωματικὸς ἐπὶ κυβερνήσεως Ραυμὸν Πουανκαρέ, ἀπὸ 20ετίας ἀσχολούμενος μὲ τὴν ἐμπορικὴ ναυτιλία, ἦταν στενὰ συνδε-

δεμένος μὲ τὸν «καλὸ πάπα Ἰωάννη», ἀφ᾽ ἧς ἐποχῆς (1946), ὡς καρδινάλιος Ἄγγελος Ρονκέλι, ἦταν Ἀποστολικὸς νούντσιος στὸ Παρίσι. Εἰς μνήμην του, ἐπειδὴ υἱοθέτησε καὶ προώθησε τὴν ἰδέα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἀφιερώνει μὲ πολὺ σέβας τὸ βιβλίο του.

Ὑπὸ τὸν πάπα Ἰωάννη ἄλλαξε ἡ θρησκευτικὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ κόσμου. Ὄχι μόνον μὲ τὶς ἐπίσημες δεξιώσεις ἀξιωματούχων διαφόρων πίστεων, ὅπως ἡ Βασίλισσα Ἐλισάβετ τῆς Ἀγγλίας (ἀρχηγὸς τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας) καὶ ὁ σύζυγός της Πρίγκιψ τοῦ Ἐδιμβούργου (Μέλος τῆς Ἡνωμένης Μεγάλης Στοᾶς τῆς Μεγάλης Βρεταννίας), ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Περσίας, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Λουθηρανῶν καὶ τῶν Βαπτιστῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ ὁ Μέγας Ραββίνος τῆς Ρώμης· ἀλλὰ καὶ μὲ ἐκδηλώσεις εὐρυτάτης λαικῆς ἀκτῖνος, ὅπως ἡ κυκλοφορία τῆς Ἐγκυκλίου του «Ἐπὶ γῆς εἰρήνη» σ᾽ ὅλον τὸν Ἀνατολικὸ κόσμο, ἡ ἀνταλλαγὴ ἀντιπροσωπειῶν μεταξὺ τοῦ Βατικανοῦ καὶ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, τέλος ἡ ἐπίσκεψις τῶν «Φαρισαίων» γαμβροῦ καὶ κόρης τοῦ Νικήτα Χρουστσὼφ στὴν Ἁγία Ἕδρα. Καὶ κρίνει ὁ συγγραφεὺς ὡς ἄριστον οἰωνὸν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ σημερινὸς πάπας Παῦλος 6ος ἀκολούθησε τὸν δρόμο, ποὺ θέλησε νὰ διανοίξη ὁ προκάτοχός του, ἕναν δρόμο ποὺ ὁδηγεῖ «πρὸς τὶς πηγὲς τοῦ Χριστιανισμοῦ».

«Ὡραῖα, λοιπόν. Ὁ Χριστιανισμὸς βαδίζει πρὸς τὸν Οἰκουμενισμό: Ἀλλά, τί ἀνακατεύεσθε ΣΕΙΣ;» —αὐτὸ θὰ μποροῦσαν, σπεύδει νὰ πῆ ὁ συγγραφεύς, νὰ ἐρωτήσουν κάποιοι «ὄψιμοι Φαρισαῖοι», ἀντιμασόνοι, ἀντικομμουνισταί, ἀντὶ—γενικῶς, οἱ ὁποῖοι «ἀποβλέπουν στὴ θρησκεία ἀποκλειστικὰ σὰν σὲ πνευματικὴ χωροφυλακή». Ἔτσι, ἀφιερώνει ἕνα ὁλόκληρο κεφάλαιο τοῦ βιβλίου γιὰ νὰ δώση «ἐξηγήσεις».

Ἔχομε διανύσει σχεδὸν τὰ δύο τρίτα τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, λέγει. Δὲν ζοῦμε πιὰ στὴν ἐποχὴ (1910) ποὺ ἕνας καθηγητὴς τῆς θεολογίας ἔγραφε ὅτι «οἱ λογῆς αἱρετικοί, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἀποκόπτωνται ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας διὰ τοῦ ἀφορισμοῦ, ἀλλὰ πρέπει ν᾽ ἀποχωρίζωνται καὶ ἀπὸ τὴν κοινωνία τῶν ζώντων, διὰ τοῦ θανάτου», καὶ ἐλάμβανε ὡς ἀμοιβὴν τὸ κόκκινο καπέλο τοῦ καρδιναλίου. Ἔγιναν ἔκτοτε δύο παγκόσμιοι πόλεμοι, ἔγινε ἡ μεγάλη ρωσικὴ ἐπανάστασις, ἔγιναν τόσες ἀνατροπὲς στὸν κόσμο ἀπ᾽ ἄκρη σ᾽ ἄκρη, τὸ αἷμα καὶ τα δάκρυα που χύθηκαν ἔθρεψαν μιὰ νέα ἐλευθερία, ὥστε ὄχι μόνον οἱ «χωρισμένες» Ἐκκλησίες νὰ αἰσθάνωνται ἄνετα ἔξω ἀπὸ την Ρώμη, ἀλλὰ καὶ νὰ τολμοῦν θρησκευτικοὶ ἡγέται, ὅπως ὁ Ἀγγλικανὸς ἐπίσκοπος Φίλιπ Μπρούκς, νὰ σηκώνονται σὲ συνέδρια καὶ νὰ δηλώνουν ὅτι «τὸ μυστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀποβαίνει ἀσήμαντον(!) μπροστὰ στὸ Ἠθικὸν καὶ Κοινωνικὸν ἔργον τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἔχουν, λοιπόν, ξεθωριάσει οἱ παλαιὲς δογματικὲς διαφορὲς καὶ ἐπιβάλλεται

θεώρησις τῆς πραγματικότητος ὑπὸ ἕνα νέο πνεῦμα. Αὐτὸ τοῦτο τὸ συμφέρον τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ἐπιβάλλει τὸν συγχρονισμό της, ἂν θέλη νὰ ἐπιζήση. Ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ὑπολογίζεται σὲ τρία δισεκατομμύρια κατοίκων. Μόνον 800.000 εἶναι Χριστιανοὶ (ὁ καρδινάλιος Μπέα τους ἀνεβάζει σε 900.000) καὶ ἀπὸ αὐτους οἱ μισοὶ μόνον εἶναι Ρωμαιοκαθολικοί. Ἀλλά, ἂν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ φτώχεια ὠθεῖ στὴν ἀπεριόριστη παιδοκομία, τα κράτη τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς θὰ αὐξήσουν δυσανάλογα πρὸς τὸν δυτικὸ κόσμο τὸν πληθυσμό τους, ὥστε μετὰ 20 χρόνια θὰ εἶναι δυσμενέστερη ἡ ἀναλογία τῶν Χριστιανῶν στὸν κόσμο. Καὶ ἂν ἀκόμη ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι καλοῦνται Χριστιανοὶ ὅσοι ἐβαπτίσθησαν «εἰς Χριστὸν» καὶ ὄχι μόνον ἐκεῖνοι, ποὺ ζοῦν «ἐν Χριστῷ», ἡ προοπτικὴ γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Χριστιανισμοῦ γίνεται πιὸ σκοτεινή.

«Συνεπῶς —λέγει ὁ συγγραφεὺς— ἂν ὁ Χριστιανισμὸς θέλη νὰ ἐπιζήση καὶ να ἀμυνθῆ, δεν ἔχει παρὰ μιὰ μονάχα ὁδό: Τὴν Ἑ ν ό τ η τ α. Ἀλλὰ εἶναι δυνατὸν νὰ προσδοκᾶ κανεὶς Ἑνότητα, ὅταν τὴν ἐννοεῖ δογματικὴ καὶ πειθαρχική, ἢ ἐάν, ὅπως συμβαίνει μὲ τὸν καρδινάλιο Μπέα, ἀρκεῖται σὲ ἀμοιβαία κατανοησι καὶ πνεῦμα ἀγάπης; Ἐμεῖς, οἱ Μασόνοι, θα λέγαμε: Ἀ ν ο χ ή ν. Καὶ αὐτὴ ἐπιβάλλεται, ἂν σκεφθῆ κανείς, ὅτι στὴν Ἱσπανία, ἐπὶ παραδείγματι, εἶναι πρακτικῶς ἀδύνατον σ' έναν Προτεστάντη νὰ ἀναπτύξη ὁποιαδήποτε δραστηριότητα καὶ ὅτι γιὰ νὰ κατορθωθῆ νὰ κτισθῆ στὴ Μαδρίτη ἕνα μικρὸ Ὀρθόδοξο ἐκκλησάκι, εἶναι γιατὶ τὸ ἀξίωσε ἡ Πρεσβεία τῆς Ἑλλαδος γιὰ τὴν ἰδιαίτερη χρῆσι της».

Ὁ συγγραφεὺς ἐπισκοπεῖ σὲ χωριστὰ κεφάλαια τὴν σημερινὴ κατάστασι στὶς τρεῖς μεγαλυτερες Ἐκκλησίες, τὴν Ρωμαιοκαθολική, τὴν Ὀρθόδοξη καὶ τὴν Διαμαρτυρόμενη.

Βασικά, ὑπενθυμίζει τὴν ἄποψι τοῦ Πάπα Πίου 11ου κατὰ τῆς μισαλλοδοξίας, ἡ ὁποία ἠρνήθη τὸν ἀπίθανον ἰσχυρισμό, ὅτι μία Ἐκκλησία διετήρησε την ἀποκλειστικότητα τῆς Ἀλήθειας. Ὁ πάπας ἐκεῖνος εἶχε πῆ: «Οἱ ὀγκόλιθοι, ποὺ ἀποσπῶνται ἀπὸ χρυσοφόρο βράχο, εἶναι χρυσοφόροι ἐπίσης» (8 Ἰανουαρίου 1927).

Ἔπειτα προβαίνει σὲ κριτικὴ τῆς γνώμης τοῦ καρδιναλιου Μπέα, γραμματέως τοῦ Βατικανοῦ γιὰ τὴν Χριστιανικὴ ἑνότητα, ὅτι ναὶ μὲν μπορεῖ νὰ συζητηθοῦν ὡρισμενες μεταρρυθμίσεις, ἀλλὰ νὰ μὴ θιγοῦν «τρεῖς νόμοι, θεσπισθέντες ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ», ἤτοι «ἡ ὕπαρξις τοῦ Ἐπισκοπάτου, τὸ πρωτεῖον στην Ἐκκλησία καὶ τὸ ἀδιάλυτον τοῦ γάμου». Ἂν καὶ δὲν διεκδικῆ διόλου «ἐξουσίαν κανονικοῦ δικαίου», φρονεῖ ὅτι γιὰ τὸ Ἐπισκοπᾶτον θὰ μποροῦσε νὰ ἐξευρεθῆ ἕνας ὁρισμὸς συμβιβαστικός, ὅπως ὅτι ὅλοι οἱ ἐπίσκοποι, ὄχι μόνον οἱ ἐξαρτώμενοι ἀπὸ τὴν Ρώμη, μὰ ὅλοι γενικῶς, οἱ Ὀρθόδοξοι, ἀκόμη καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν μικρῶν σχισματικῶν ἐκκλησιῶν,

ἔχουν καταγωγὴ ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους. Στὸ ζήτημα τοῦ γάμου, ἀναφέρεται στὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον (5:32 καὶ 19:9) ποὺ δέχεται τὸ διαζύγιο καὶ νέο γάμο, κατὰ τὴν διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, ὑπὸ ὡρισμένους ὅρους. Καὶ παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀδιαλλαξία τῆς ρωμαιοκαθολικῆς ἐκκλησίας δὲν ὡδήγησε τοὺς πιστοὺς στὴν πειθαρχία, ἀλλὰ σὲ γενίκευσι τῆς μοιχείας. Ἡ Ρωμαικὴ ἐκκλησία θὰ πρέπει νὰ προσαρμοσθῆ στὶς ἀντιλήψεις τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν, ποὺ εἶναι λογικώτερες καὶ θετικώτερες. Ὅσο γιὰ τὸ πρωτεῖον τοῦ Πάπα, αὐτό, λέγει, δὲν θὰ τὸ ἀναγνωρίσουν ποτὲ οἱ ἄλλοι Χριστιανοί. Καὶ θὰ πρέπει νὰ ὑψωθοῦν ὅλοι πάνω ἀπὸ τὰ στενὰ δόγματα, γιὰ νὰ μπορέσουν κάποτε νὰ ποῦν, μαζὶ μὲ τὸν Ἀντρὲ Ζίντ: «Δὲν εἶμαι οὔτε Καθολικός, οὔτε Προτεστάντης, ἀλλὰ Χριστιανὸς ἁπλούστατα».

Στὸ κεφάλαιο γιὰ τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία ἐκφράζεται μὲ πολλὴ συμπάθεια. Ἐγνώρισε, λέγει, κατὰ τὰ 30 χρόνια τῆς ζωῆς του μέσα στὰ Μασονικὰ ἐργαστήρια, πολλοὺς Ὀρθοδόξους, ἐξεδήλωσε ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ δόγμα των, παρηκολούθησε λειτουργίες καὶ κατέληξε νὰ «διαποτισθῆ» εὐμενέστατα. Τοῦ ἔχει κάμει ἐντύπωσι, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐπικρατοῦσα στὸν Ρωμαιοκαθολικισμὸ κατάστασι, τὸ κάποιο πνεῦμα φιλελευθερισμοῦ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Δὲν ὑπάρχουν σ' αὐτήν, παρατηρεῖ, ὅπως ἀλλοῦ, κόμματα καὶ φατρίες, ἀλλὰ τάσεις καὶ παραλλαγὲς πάνω σὲ πνευματικὰ θέματα, μὴ δογματικά. Ἡ Ἑλληνικὴ θεολογικὴ σκέψις, λέγει, δὲν εἶναι ἀπόλυτα μονολιθική. Καὶ σημειώνει εὐφήμως τὴν ἐπὶ εἰκοσαετία δραστηριότητα τῆς Ἀδελφότητος τῶν θεολόγων «Ζωή», ἡ ὁποία «ἀποβλέπει σὲ μεταρρυθμίσεις ὄχι ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν οἰκουμενικὴ κίνησι». Φαίνεται καλὰ πληροφορημένος γιὰ τὴν κατάστασι τῆς Ὀρθοδοξίας εἰδικὰ στὴν Ἑλλάδα καὶ εὔχεται «οἱ συντηρητικοὶ ὀρθόδοξοι τῶν Ἀθηνῶν» νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι δὲν μπορεῖ πιὰ ὁ κόσμος νὰ ξαναγυρίση στις ἄγονες δογματικὲς διαμάχες τοῦ παρελθόντος (μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ γιὰ τὸ γένος τῶν ἀγγέλων) καὶ νὰ συμβάλουν κι αὐτοὶ ἐπίσης στὸν ἐν ἐξελίξει οἰκουμενισμό.

Στὰ τελικὰ του συμπεράσματα, ἀποφαίνεται ὅτι ὁ Οἰκουμενισμὸς εἶναι ἀκόμη ἀνώριμος, ὡστόσο ἔχει ξεκινήσει τὴν πορεία του. Τὴν ἄρχισε μέσα στὴ φωτιὰ τοῦ πολέμου, ὅταν Χριστιανοὶ ἀσχέτως ἐκκλησίας καὶ Ἑβραῖοι, ἀλλὰ καὶ ἐξέχοντες Μασόνοι, συνεργάσθησαν ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ καὶ ἔδωσαν τὴν ζωή τους δίπλα - δίπλα, ὅπως, σὰν ἕνα παράδειγμα χαρακτηριστικό, ὁ Λεμάν, μέλος τοῦ Ὑπάτου Συμβουλίου τῆς Γαλλίας καὶ ὁ Ἰησουίτης πατὴρ Ναλλάρ, συνεργαζόμενοι στὴν ἴδια ὀργάνωσι ἀντιστάσεως. Καὶ οἱ δύο συνελήφθησαν διαδοχικὰ καὶ πέρασαν στὸν θάλαμο τῶν ἀερίων. «Ἐξοχώτατοι καὶ Σεβασμιώτατοι Πατέρες —λέγει ὁ συγγραφεὺς— σᾶς παρακαλοῦμε νὰ σκεφθῆτε αὐτὸν τὸν οἰκουμενισμὸ τοῦ κρεματο-

ρίου». Σήμερα, ὅμοια συνεργασία ἐπιβάλλεται, σ' ἕναν ἄλλον ἀγῶνα, ἀγῶνα πνευματικοῦ χαρακτῆρος.

Ὁ συγγραφεὺς ἀποκαλύπτει ὅτι, μὲ τὴν μεσολάβησι τοῦ δικηγόρου συγγραφέως 'Αλὲκ Μελλορ, συναντήθηκαν ὁ Ὕπατος Μέγας Ταξιάρχης τοῦ Γαλλικοῦ Τεκτονισμοῦ Σαρλ Ριανταὶ μὲ τὸν ρωμαιοκαθολικὸ ἐπίσκοπο Παρισίων πατέρα Ρικέ, μὲ τὸν ὁποῖον συνεζήτησαν θέματα κοινοῦ ἐνδιαφέροντος, ὅπως τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ «ὁρμητικοῦ κύματος τοῦ ὑλισμοῦ». Ἐπίσης ἀποκαλύπτει ὅτι, τὸ ψήφισμα τῆς Μανίλας (ὅπου συνῆλθον ἀντιπρόσωποι τοῦ Καθολικισμοῦ, τοῦ Προτεσταντισμοῦ, τῆς Ὀρθοδοξίας, τοῦ Ἰνδουισμοῦ, τοῦ Βουδδισμοῦ, τοῦ Σιντοισμοῦ, τοῦ Ἰσλὰμ καὶ τοῦ Ἰουδαισμοῦ, μὲ πρωτοβουλία τῆς διεθνοῦς κινήσεως τῶν ρωμαιοκαθολικῶν διανοουμένων Πὰξ Ρομάνα) ὑπὲρ τῆς μετατροπῆς τῶν μεγαλων θρησκειῶν, ἀπὸ τείχη διαχωριστικά, σὲ γέφυρες γνωριμίας τῶν ἀνθρώπων, ἀνεγνώσθη στὸ Ὕπατον Συμβούλιον τοῦ Τεκτονισμοῦ καὶ ἐνεκρίθη ὁμοφώνως.

Θὰ πρέπει, λοιπόν — ὑποστηρίζει ὁ συγγραφεὺς — νὰ διευρυνθῇ ὁ Οἰκουμενισμός, ὥστε μιὰ ἡμέρα νὰ περιλάβῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ὁ Ἀδελφὸς Φραγκλῖνος Ρούζβελτ (ἦταν Τέκτων) ἐζήτησε τὴν μία ἀπὸ τὶς περίφημες Τέσσαρες Ἐλευθερίες του: τὴν ἐλευθερία νὰ λατρεύουν τὸν Θεὸ κατὰ τὰς ἀρχάς των καὶ τὰς πεποιθήσεις των.

Μιλῶντας γιὰ τὸν βαθὺ θρησκευτισμὸ τοῦ Τεκτονισμοῦ καὶ συνάμα τὸν οἰκουμενισμό του, ἀποκαλύπτει ὅτι τὸν περασμένο Δεκέμβριο, ἔγινε στὸ Παρίσι μιὰ ἐπιβλητικὴ τελετή: «Τέκτονες κριθέντες ἄξιοι ν' ἀνυψωθοῦν σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς πιὸ ὑψηλοὺς βαθμούς, ὤμοσαν τὸν ὅρκο τους, ἐνώπιον τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἀρχηγῶν τοῦ Τάγματος, πάνω σὲ ἑπτὰ ἱερὰ βιβλία».

Τὸ λιγώτερο, λοιπόν, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ τώρα, θὰ ἦταν μιὰ ἐκεχειρία μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Τεκτονισμοῦ, ἀφοῦ ὁ Τεκτονισμὸς ὄχι μόνον δὲν ἀντιτίθεται στὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ τὶς ἔχει ὅλες στοὺς κόλπους του. Θὰ μπορούσαμε, λέγει ὁ συγγραφεύς, νὰ ποῦμε, κατὰ παράφρασιν τοῦ ὁρισμοῦ ἑνὸς διασήμου πολιτικοῦ ἀνδρός, ὅτι σ' ἐμᾶς τοὺς Μασόνους: «ΚΑΘΟΛΙΚΟΙ, ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ, ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΕΣ, ΙΣΡΑΗΛΙΤΑΙ, ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΙ, ΒΟΥΔΔΙΣΤΑΙ, ΙΝΔΟΥΙΣΤΑΙ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΦΡΟΝΕΣ, δὲν εἶναι παρὰ βαπτιστικὰ ὀνόματα. Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπώνυμον εἶναι Μασόνοι».

Καὶ ὁ συγγραφεὺς καταλήγει μὲ τὴν μετρημένη αἰσιοδοξία, ὅτι θὰ χρειασθῇ γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ Οἰκουμενισμοῦ ὑπομονὴ καὶ καιρός, ἀλλὰ ὁ καιρὸς θὰ ἔλθῃ.

Γιὰ μιὰ ἀκόμη ἀπόδειξι τοῦ ὅτι ἡ ἰδιότης τοῦ Τέκτονος καὶ

τοῦ καλοῦ Χριστιανοῦ συνδυάζονται ἁρμονικά, ἀναφέρει δύο φράσεις ἀπὸ τὸν 18ον βαθμόν:

«Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΚΕΙΝΟΥ, ΟΣΤΙΣ ΑΠΕΘΑΝΕΝ ΕΠΕΙΔΗ ΔΙΕΚΗΡΥΞΕΝ ΟΤΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΛΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΛΑΜΠΕΙ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΣΑΝ ΦΑΡΟΣ...».

«Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΚΕΙΝΟΥ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΑΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΙ ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΝ ΕΥΤΥΧΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ ΤΙΜΩΡΗΘΗΚΑΝ ΜΕ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΑΥΤΗ ΜΟΝΗ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΘΡΙΑΜΒΕΥΣΗ ΠΑΝΩ ΣΤΑ ΣΚΟΤΗ...».

«Λοιπὸν —καταλήγει— ἐξ ὅλης καρδίας, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας του ὡς Χριστιανοῦ καὶ ὡς Τέκτονος εὔχεται ὁ ταπεινὸς συγγραφεὺς (θὰ ἔλεγε: ὁ ταπεινότερος ὅλων... μερικοὶ θὰ καταλάβουν), εὔχεται ὁλικὴν ἐπιτυχίαν στη συνένωσι τῶν Χριστιανῶν ὅλου τοῦ κόσμου».

ΟΙ ΚΡΥΠΤΟΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ

Μελέτη ΝΙΚΟΥ Ε. ΜΗΛΙΩΡΗ

«Ὅστις ἂν ἀρνήσηταί μοι ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κἀγὼ αὐτὸν— εἶπεν ὁ Χριστὸς (Ματθ. 10:33)— ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

Ὑπῆρξαν, ὅμως, περιπτώσεις ἀρνήσεως τῆς πίστεως τῶν Χριστιανῶν κατόπιν ἀδείας τῶν ἐκκλησιαστικῶν τους ἀρχηγῶν. «Διὰ τὴν κατ' ἐπιφάνειαν μόνον καὶ ἐν ἀναποδράστῳ ἀνάγκῃ ἐξώμοσιν». Αὐτὸ συνέβη κατὰ τὴν διάρκεια τῆς δουλείας ὑπὸ τοὺς Τούρκους, ὁπότε καὶ ἐδημιουργήθη τὸ λεγόμενον «κίνημα τῆς ἀποκρυφίας», μιὰ χριστιανικὴ ἐκκλησία «ὑπὸ τὴν γῆν» κυριολεκτικὰ θαμμένη στὰ βάθη τῆς ψυχῆς ἐκείνων, ποὺ ἀναγκάσθηκαν νὰ γίνουν μουσουλμᾶνοι, ἐξωτερικῶς μόνον, διατηροῦντες ἐσωτερικῶς τὴν πίστιν των καὶ προσπαθοῦντες, μὲ τρόπους μυστικούς, νὰ τελοῦν τοὺς τύπους τῆς ἀληθινῆς λατρείας των.

Αὐτοὶ οἱ κρυπτοχριστιανοί, ποὺ ἀπεκλήθησαν ἐπίσης δ ί π ι σ τ ο ι, γ υ ρ ι σ τ ο ὶ ἢ κ λ ω σ τ ο ὶ (ἀπὸ τὸ κλώθω =γυρίζω) καὶ λ ι ν ο β ά μ β α κ ο ι, εἶναι τὸ θέμα τῆς μελέτης τοῦ κ. Νίκου Ε. Μηλιώρη, ὁ ὁποῖος ἐξετάζει τὸ ἐκπληκτικὸ φαινόμενον τοῦ τυπικοῦ ἐξισλαμισμοῦ ἑκατοντάδων, ἴσως, χιλιάδων Χριστιανῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τοῦ Πόντου.

Ὁ συγγραφεὺς ἀπανθίζει ἀπὸ τὴν ὑπάρχουσαν βιβλιογραφίαν πλῆθος στοιχείων μεγάλης δραματικότητος καὶ γραφικότητος συνάμα γιὰ τὴν προσπάθεια ἐκείνων, ποὺ δὲν μπό-

ρεσαν νὰ γίνουν ἥρωες φανεροί, ἀλλὰ ἔγιναν μάρτυρες κρυφοί, στὴν ἐπὶ γενεὲς καὶ γενεὲς προσπάθεια νὰ διατηρήσουν τὴν πίστι τους, χωρὶς να χάσουν καὶ τὴν ἀσφάλειά τους, ὅση τοὺς προσέφερε τὸ καθεστὼς τῆς δουλείας.

Τέλος, ὑψώνεται ἀπὸ τὸ ἱστορικὸ ἐπίπεδον τῆς ἰδιότυπης αὐτῆς περιπετείας τοῦ Γένους μας, γιὰ νὰ τὸ προβάλη σὰν ἕνα πρόβλημα γενικώτερο, ἐπίκαιρο πάντοτε, ποὺ ἐρεθίζει τὴν πανανθρώπινη ἠθικὴ εὐαισθησία καὶ ζητεῖ κάποια δικαίωσι γιὰ τὸν σημερινὸν ἄνθρωπο. «Ἂς εὐχηθοῦμε καὶ ἂς ἐλπίσουμε — καταλήγει— τὸ ὑψηλὸ ἰδανικὸ τῶν μεγάλων ἀνθρωπιστῶν, ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου (καὶ ὁ ἐ μ ε λ ι α κ ὴ ἐλευθερία εἶναι ἡ π ν ε υ μ α τ ι κ ὴ ἐλευθερία καὶ ἡ ἐλευθερία λ α τ ρ ε ί α ς) θὰ ἔλθη σύντομα ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ποὺ νὰ ἐπικρατήση π ρ α γ μ α τ ι κ ῶ ς, π λ ή ρ ω ς καὶ π α γ κ ο σ μ ί ω ς. Τότε, ἐπὶ τέλους, καὶ οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, οἱ λίγοι ἢ πολλοὶ σήμερα, θὰ μποροῦν πιὰ νὰ λατρεύουν φανερά, ἄφοβα καὶ ὅπως τὸ λαχταροῦν τὸν Θεό τους, ποὺ αἰῶνες τώρα, ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεά, τὸν προσκυνοῦνε κρυφά».

ΔΙΚΕΣ ΜΟΥ ΣΤΙΓΜΕΣ
Ντόρας Ἀδαμοπούλου - Φάλαρη
Ποιήματα

«Δικές μου στιγμὲς» ὀνομάζει ἡ κ. Ἀδαμοπούλου τὰ ποιήματά της. Καὶ εἶναι, πράγματι, δικές της. Γιὰ τὴν ζωή της σὰν παιδούλας, νεαροῦ κοριτσιοῦ, συζύγου, μητέρας. Γύρω σὲ περιστατικὰ τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς, στὴν ἐναλλαγὴ χαρᾶς καὶ πόνου. Τέτοιες στιγμὲς εἶναι ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Μόνον ποὺ φοβοῦμαι, ὅτι στὴν ποιητικὴ μορφή τους, γιατὶ εἶναι μιὰ ἁπλῆ συναισθηματικὴ ἀφήγησις, συμπαθὴς μέν, ἀλλὰ δίχως παλμὸ δημιουργικό, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μεταγγισθοῦν καὶ νὰ κοινωνηθοῦν. Μ' ἄλλα λόγια, οἱ δικές «της» στιγμὲς δὲν γίνονται καὶ δικές «μας».

ΝΙΚΟΣ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΑΚΗΣ
ὁ ποιητὴς τῆς Ἰωνίας
ὑπὸ Χρ. Σολομωνίδη

Ὁ ἀκάματος ἐρευνητὴς τοῦ κόσμου τῆς Σμύρνης κ. Χρ. Σολομωνίδης, σὲ μιὰ σύντομη (σελ. 59) ἀλλὰ μεστὴ μελέτη του σκιαγραφεῖ τὸν ποιητὴν Νῖκο Τουτουντζάκη μὲ πολλὴ συμπάθεια.

Εἶναι ἕνα ἐνδιαφέρον ἀφήγημα γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὸ ποικίλο ἔργον του (ποίησις, πεζογραφία, θέατρο) ποὺ ξεκινάει καὶ ἀναπτύσσεται γύρω ἀπὸ τοὺς διωγμοὺς τῶν Τούρκων γιὰ νὰ φθάση στὴν περίοδο τῆς γερμανικῆς κατοχῆς.

«Ἡ ποίηση τοῦ Τ. —γράφει ὁ κ. Σολομωνίδης — βασίζεται στὸ αἴσθημα· κι ὅταν κάτι βασίζεται σ' αὐτό, ἀγγίζει, ὅπως λέει καὶ ὁ Γκαῖτε, ὅ,τι πιὸ βαθὺ στὴν ψυχή μας καὶ μοιάζει μὲ τὸ μελωδικὸ κελάδημα ἑνὸς πουλιοῦ, ποὺ ἔπλεξε τὴ φωλιά του στὸ γείσωμα ἑνὸς φιλόξενου σπιτιοῦ».

ΧΡ. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΚΑΛΗΜΕΡΑ, ΣΕΛΗΝΗ!

Ἕνα ἀνθρώπινο ἔργον, αὐτόματον παρατηρητήριον, με ἱκανότητες σοφοῦ ἐπιστήμονος, ἐγκατεστάθη στη Σελήνη το βράδυ της Πέμπτης 3 Φεβρουαρίου!

Ἡ Σοβιετική Ἕνωσις, η οποία ἔφερε εἰς πέρας αὐτό τὸ κοσμοιστορικό επίτευγμα, είχε ἀποτύχει τέσσαρες φορές προηγουμένως στην προσπάθεια να τοποθετήση παρατηρητήριο στη Σελήνη. Ἡ πέμπτη προσπάθεια ὑπῆρξε θριαμβευτική: Ὁ «Λούνα 9», να περιττώκο συνολον εὐαισθήτων οργάνων βάρους ἑνός και ημίσεος τόννου, ἀφοῦ ἐξεκίνησε για το μεγάλο ταξίδι του την Δευτέρα 31 Ἰανουαρίου, ἐκάλυψε την μεταξὺ Γῆς και Σελήνης ἀπόστασι τῶν 384.000 χιλιομέτρων σε τρεις και μιση ἡμέρες. Και τὸ βράδυ τῆς 3ης Φεβρουαρίου, ὥρα 8.45 30 ἀκριβῶς (ὥρα Ἑλλάδος) προσεδαφίσθη ὁμαλῶς στην περιοχή του «Ὠκεανοῦ των καταιγίδων».

Ἦταν η πρώτη ομαλή προσεδάφισις που επετύγχανε ὁ ἄνθρωπος σε ἄλλο πλανήτη και μάλιστα στην Σελήνη, που δεν έχει ατμόσφαιρα, και ἡ τροχοπέδησις δεν ημπορεῖ να γίνη με ἀλεξίπτωτα, ἀλλὰ μόνο με ἀνασχετικούς πυραύλους.

Ἦταν ἕνα μεγάλο επίτευγμα τῆς ραδιοηλεκτρονικῆς και του ηλεκτρονικοῦ αὐτοματισμοῦ το να κατευθυνθῆ ἀπό τη γη ἕνα διαστημικόν σκάφος και να φθάση στον τόσο μακρυνὸ προορισμό του, με την βοήθεια τῶν τηλεμετρικῶν συντονιστικῶν κέντρων.

Ἀπό την σειρά τῶν φωτογραφιῶν που μετεδόθησαν, ἡ ἐπιφάνεια τῆς Σελήνης δεν φαίνεται να καλύπτεται ἀπό ἕνα παχὺ στρῶμα σκόνης, οπου θα εβούλιαζε το διαστημικό σκάφος, καθὼς ἐφοβοῦντο πολλοὶ ἐπιστήμονες. Εἶναι μᾶλλον στερεά καὶ μπορεῖ να ἀντέξη στο βάρος πραγμάτων σήμερα, ἀνθρώπων αὔριο.

Ἄνοιξε, λοιπόν, ἡ θύρα της Σελήνης καὶ περιμένει τον πρώτο ἐπισκέπτη τῆς Γῆς.

«Δεν μπορούμε ἀκόμη—είπε ὁ Σοβιετικός ἀστροναύτης Γιούρι Γκαγκάριν—να περπατούμε με τα πόδια μας πάνω στην Σελήνη. Ἔγιναν μακρυά, όμως, τα χέρια μας καὶ φέραμε την Σελήνη κοντά μας, με τα όργανά μας φέραμε την Σελήνη στα χέρια μας. Ἀργότερα, θα πρέπει να εγκατασταθῆ εκεί ένας ἀριθμός ἀστρονόμων. Είμαστε τώρα στο μεταίχμιον της πραγματοποιήσεως των ονείρων μας».

Εἰς την ερώτησιν ξένου δημοσιογράφου ἂν θα εἶναι Ρῶσος ὁ πρῶτος ἄνθρωπος που θα πατήση ἐπὶ τῆς Σελήνης, ὁ Γιοῦρι Γκαγκάριν ἀπήντησε:

«Δεν ἔχομεν πρόθεσιν να καθυστερήσωμεν». Και συνέχισε: «Στην επιφάνειαν της Σελήνης, οπου δεν ὑπάρχει ἀτμόσφαιρα, ἠμπορεῖ να πραγματοποιηθῆ πτῆσις σε οιονδήποτε ὕψος, όχι ὅμως χαμηλότερα ἀπό 10 - 15 μέτρα».

ΙΣΟΠΑΛΙΑ

Ἡ ὁμαλή προσεδάφισις τοῦ «Λούνα 9» στη Σελήνη ἀναζωπύρωσε τον ειρηνικό ἀνταγωνισμό μεταξὺ Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ Σοβιετικῆς Ἑνώσεως στο Διάστημα καὶ ἔθεσε πάλι

ἐπὶ ταπητος το θέμα: Ποιος θα φθάση πρῶτος στὴν Σελήνη;

«Ἰσοπαλία», λέγει ὁ διάσημος Βρεταννος ἀστρονόμος καὶ διευθυντης τοῦ ἀστεροσκοπείου τοῦ Τζοντρελ Μπυνκ σερ Μπέρναρντ Λοβελ. «Οἱ πιθανοτητες καὶ ἡ τύχη τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἶναι σχεδον ἰσες τωρα», να ἀποστείλη ἡ κάθε μία πρωτη ἄνθρωπο στην Σεληνη.

Καὶ συνεχισε: «Τωρα ἡ Σοβιετικη Ἑνωσις προηγειται στην τεχνικη τῆς ὁμαλης προσεδαφίσεως. Οἱ Ἀμερικανοι ομως, προηγοῦνται ἤδη στο ἄλλο οὐσιῶδες στοιχειο, δηλαδη τὴν συναντησι στο Διαστημα».

Αὐτα τα δύο στοιχεια κατα τον σὲρ Μπέρναρντ εἶναι τα βασικα δια τὴν ἀποστολη ἀνθρωπου στην Σεληνη. «Ἀν το ἀμερικανικο προγραμμα «Σαρβεϋορ» (ὁμαλης προσγειωσεως) ἐπιτύχη εντος τοῦ ἔτους, καὶ ἀν ἡ Σοβιετικὴ Ἑνωσις πραγματοποιηση τὸ ραντεβοῦ, θα εἶναι πάλι ἰσοπαλοι», κατέληξε.

Η ΣΠΑΤΑΛΗ

Οἱ «Τάιμς Νέας Ὑορκης» ἔγραψαν ὅτι τὸ ἰδιο πείραμα τοῦ «Λουνα 9» θ' ἀναγκασθοῦν να το καμουν καὶ οἱ Ἀμερικανοί, ὅπως καὶ οἱ Ρῶσοι θ' ἀναγκασθοῦν να καμουν για λογαριασμο τους τὸ πείραμα τῶν Ἀμερικανῶν «Τζεμινι 6 - 7», χάρις εἰς το ὁποῖον ἐπραγματοποιήθη τὸ «ραντεβοῦ» δύο διαστημοπλοίων.

«Οἱ Ἀμερικανοὶ —γράφει— θὰ πληρώσουν μὲ τὰ ἴδια ποσά, καθως ἐπλήρωσαν καὶ οἱ Ρῶσοι. Ἐπίσης οἱ Ρῶσοι θα πληρώσουν μὲ τὰ ἴδια ποσά, ποὺ ἐπληρωσαν οἱ Ἀμερικανοί, γιὰ τὸ ἴδιο πρᾶγμα. Ἄν αἱ δύο Δυνάμεις συνειργαζοντο, ἡ οἰκονομία θὰ ἦταν τεραστία ἀπὸ κάθε πλευρὰ καὶ θὰ μποροῦσε νὰ χρησιμοποιηθῆ γιὰ ἄλλους σκοπούς, ἀμέσου ἀποδόσεως. Ἡ ἐπιστημονικὴ σημασία αὐτοῦ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ εἶναι βέβαια τεράστια, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ διάσπασις τῆς ἀνθρώπινης ἐνέργειας ἐκμηδενίζει τὰ πλεονεκτήματά της, ἂν δὲν καθιστᾶ παθητικὴ τὴν ὅλη ἐπιχείρηση παρὰ τὸ μεγαλεῖο της. Κάθε προσπάθεια πρέπει να γίνη, ὥστε οἱ διαστημικὲς δυναμεις νὰ συνεργασθοῦν πάνω σ' ἕνα προγραμμα κοινό, μὲ πορους κοινούς, ἐπιστημονες σὲ μικτα ἐπιτελεια. Δυστυχῶς, το φρᾶγμα ποὺ χωρίζει την Οὐάσιγκτων καὶ την Μοσχα εἶναι τοσο ψηλό, ὥστε να φτανη ἀκομα καὶ στὴ Σελήνη καὶ περα ἀπο τη Σεληνη. Αὐτο εἶναι μία ἀπο τις πιο ἀποκαρδιωτικὲς πλευρες τῆς ἀνθρωπινης τραγωδίας».

Πανω στο ἰδιο θέμα, ὁ κ. Ρομπὲρ Ἐσκαρπί, γραφει στο Παρισινο «Μοντ» ὅτι, ἀν αἱ δύο ὑπερδυναμεις συνεργαζοντο σε ἑνα ἑνιαιο προγραμμα και δεν εἶχαν μεταφερει τον ψυχρο τους πολεμο στο κοσμικο χαος, οἱ δαπανες αὐτῆς τῆς ἰλιγγιωδους ἐπιστημονικῆς ἐξορμησεως θὰ περιωρίζονταν τοὐλάχιστον στο ἡμισυ, ἐνῶ τα ὑπολοιπα ποσα καὶ ἡ ἀπομένουσα ἀνθρώπινη ἐνέργεια θα ἔμπαιναν στην ὑπηρεσία τῆς ἀνθρωπινης εὐημερίας.

«Ἀποκαλύπτομαι —γράφει στὴν «Κομπα» ὁ κ. Ἀλκιὲρ— μπροστὰ στο ἱστορικὸ ἐπίτευγμα τοῦ «Λούνα 9», ἀλλα ὁμολογῶ ὅτι με συνεκίνησε πολυ περισσότερο το ἐπίτευγμα τῆς Τασκένδης, ὅπου ἡ ἰδια δύναμη, ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωση, ἐπετυχε νὰ συμφιλιώση τοὺς Ἰνδοὺς καὶ τοὺς Πακιστανοὺς καὶ να τερματίση τὸν ἄγριο πολεμο ποὺ εἶχε ἀρχίσει μεταξύ τους, χωρὶς οὐσιαστικα καμμιὰν αἰτία. Καὶ δὲν θα μὲ συγκινήση τόσο πολὺ κανένα ἀμερικανικὸ διαστημικὸ ἐπίτευγμα, οσο θὰ μὲ συγκινήση ἂν οἱ Ἀμερικανοὶ τερματίσουν τον πολεμο τοῦ Βιετνὰμ καὶ διαθέσουν τα περισσεύματα τῆς εὐημερίας τους για την διατροφὴ τῶν λιμοκτονούντων ἑκατομμυρίων Ἰνδῶν.

Τὴν κάποια ψυχρότητα τοῦ κόσμου για τὴν ἐπικη κούρσα πρὸς τὴν Σελήνη, ἐνῶ στὴ Γῆ μένουν ἄλυτα τοσα προβλήματα τῶν λαῶν, ἐκφράζει ἕνα σκίτσο ποὺ εἰκονίζει δύο γυναῖκες ὁδοκαθαρίστριες στὴ Ρωσία:

— Τἄμαθες ; Θὰ πᾶμε σύντομα στὸ φεγγάρι!

— Τὸ ξέρω. Γιὰ νὰ σαρώνουμε κ' ἐκεῖ...

Η ΑΜΦΙΒΟΛΙΑ

Εκαμε τον κύκλο τοῦ εὐρωπαικοῦ τύπου το ἑξῆς «ἀστροναυτικο» ἀνεκδοτον:

Ὅταν ὁ ἀστροναύτης Λεονωφ γύρισε ἀπο το Διάστημα, ὁ κ. Κοσύγκιν τον τῆρε κατα μέρος καὶ τον ρωτησε:

— Μηπως 'κεῖ πανω εἶδες τον Θεό;

— Ναί, τοῦ ἀπαντησε ὁ Λεονωφ.

— Το ὑποπτευομουνα, ἀλλα μη πῆς τίποτα σε κανεναν.

Ὕστερα ἀπο λίγες μέρες, ὁ ἀστροναύτης συναντᾶ τον Πατριαρχη Ἀλέξιο. Κι' αὐτος με τὴν σειρα του, σκύβει στ' αὐτὶ τοῦ Λεονωφ καὶ τοῦ θέτει την ιδια ἐρωτησι:

— Εἶδες τον Θεό;

— Ὄχι, ἀπαντᾶ αὐτος.

— Το ὑποπτευόμουνα, λέει ὁ Πατριάρχης, ἀλλα μὴ το πῆς σε κανεναν!

Θα μποροῦσε να ὑπενθυμίση κανεὶς την διδασκαλία τοῦ Σωκράτους, ὁ ὁποῖος ἀπέτρεπε τους ἀνθρωπους ν' ἀσχολοῦνται «περὶ τὰ οὐρανια», ἀφοῦ καὶ οἱ μέγιστον καυχωμενοι δια τοιαύτας ἐρεύνας δεν ἔχουν τας αὐτας δοξασίας, ὥστε διακεινται προς ἀλλήλους, ὅπως οἱ τρελλοί. Ὥστε, καὶ το ἁπλοῦν ἐρώτημα «εἶδες τον Θεο;» εἶναι ἀστεῖον.

Ἀλλα, πέραν τοῦ ἀστείου, «ὁ μῦθος δηλοῖ» ὅτι ὑπάρχει μια μεγάλη στον κοσμο δύναμις: ἡ ἀ μ φ ι β ο λ ί α. Θεμελιωνει, ἠθικα, την ἀνοχη.

Η ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ

Το ζήτημα τῆς ἡλικίας τοῦ σύμπαντος συζητεῖται ἐκ νέου ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψι νέων ἀπωτέρων «κβάζαρ» ραδιοαστέρων, οἱονεὶ ἀστέρων - ραδιοπηγῶν, ποὺ ἐκπέμπουν ἰσχυρὰ κύματα, τὰ ὁποῖα φθάνουν στην γῆ ἀπο ἀδιανοήτους ἀποστάσεις).

Ἐπιστεύετο, ὅτι ἡ πιὸ μακρυνὴ πηγὴ τέτοιων κυμάτων ἦτο ὀκτὼ δισεκατομμύρια ἔτη φωτὸς μακρυὰ ἀπὸ τὴν Γῆ. Ἀλλὰ οἱ ἀστρονόμοι Σμὶτ καὶ Μάθιους ἀνεκάλυψαν, στὸ Παλομάρ, ἕνα «κβάζαρ», ποὺ εὑρίσκετο εἰς ἀποστασιν δέκα δισεκατομμυρίων ἐτῶν φωτὸς καὶ ἐκινεῖτο μὲ ἰλιγγιωδη ταχύτητα. Τὰ φωτεινὰ αὐτα σημαια μᾶς διηγοῦνται πῶς ἦτο το σύμπαν εἰς τὴν νύκτα τῶν αἰώνων. Οἱ ἀστρονόμοι, λοιπόν, ἐλπίζουν να εὕρουν τὴν ἀπάντησιν, διὰ να ἐπιλέξουν μεταξὺ τῶν διαφόρων κοσμολογικῶν θεωριῶν περὶ καταγωγῆς τοι ἐκείνην ποὺ φαίνεται ὡς περισσοτερον βάσιμος καὶ ἀντιπροσωπευτική.

Ὑπολογίζεται «προχείρως», ὅτι ἡ ἡλικία τοῦ σύμπαντος κυμαίνεται ἀπο 15—30 δισεκατομμύρια ἔτη. Φυσικα, ἡ ἡλικία τοῦ ἡλιακοῦ μας συστηματος εἶναι πολὺ μικρότερη, γύρω στα 4,7 δισεκατομμύρια ἔτη. Εἶναι ἡ ἡλικία ὡρισμένων βραχωδῶν μετεωριτῶν τῆς περιοχῆς Ἁγίου Παύλου τῶν Ἀζορῶν νήσων, βάσει μετρησεως τοῦ ἀνακαλυφθέντος Στροντίου 87.

Ἀλλα, κατα τὴν γνώμη τῶν Τόμας Γκόλντ, τοῦ Χέρμαν Μπόντι καὶ τοῦ Φρεντ Χόυλ, εἰς το σύμπαν, τίποτε δεν καταστρέφεται καὶ τίποτε δεν δημιουργεῖται. Ἡ ὕλη δημιουργεῖται συνεχῶς. Ὅταν ἕνας μεγάλος ἀστὴρ ἐκρηγνυται, τα θραύσματα του ἐκσφενδονίζονται μακράν, ἀλλα συνενώνονται μὲ την ἄλλην παροῦσαν ὕλην καὶ σχηματίζουν νέους ἀστέρας. Ὁ κοσμος δὲν ἐγεννήθη ποτε, διοτι ὑφίστατο πάντοτε καὶ διοτι ἡ διεργασία τῆς δημιουργίας τῆς ὕλης οὐδέποτε ἔχει ἀρχήν. Ταυτοχρονως τὸ σύμπαν δὲν θα ἔχη ποτὲ τέλος. Ἡ συνεχὴς δημιουργία ὕλης καλύπτει ὅλας τὰς ἀπωλείας.

ΛΑΤΡΕΥΕΤΑΙ ΠΑΝΤΑ Ο ΑΜΜΩΝ ΡΑ...

Το ἀμερικανικὸ πρακτορεῖον Ἀσσοσσιέιτεντ Πρὲς μετέδωσε ἀπὸ τὸ Κάιρο, ὅτι λείψανα τῆς ἀρχαίας λατρείας τοῦ θεοῦ Ἄμμωνος Ρᾶ ἐπιζοῦν ἀκόμη στὴν Αἴγυπτο. Ὅταν ἕνα παιδάκι χάση ἕνα δόντι, τὸ συνήθειο εἶναι νὰ σταθῆ, ἔχοντας πλάϊ του τὴν μητέρα του, μὲ τὸ πρόσωπο καὶ οἱ δυὸ πρὸς τὸν φωτεινὸ ἡλιακὸ

δίσκο, ὁπότε τὸ παιδάκι, κρατώντας τὸ βγαλμένο δόντι στὰ χέρια του ἀπευθύνει στον ἥλιο τούτη τὴν παράκλησι: «Ἥλιε μου, πιὸ φωτεινὲ ἀπ' ὅλα τὰ ἀστέρια, πάρε τ' ἀσχημόδοντο μου καὶ δῶσε μου ἕνα ἄλλο ὄμορφο, τρισόμορφο, νυφιάτικο δοντάκι». Καὶ τότε τὸ παιδάκι πετάει τὸ δόντι πρὸς τὴν κατεύθυνσι τοῦ θεοῦ τῶν προγόνων του, τοῦ ἡλίου.

(Στην Ἑλλάδα, σε ἀνάλογη περίπτωσι, συνηθίζουν τὰ παιδιὰ νὰ πετοῦν τὸ δόντι στὰ κεραμίδια, λέγοντας: «Πάρε, κουρούνα τὸ δόντι μου καὶ δος μου σιδερένιο»).

Τὸ Λοῦξορ εἶναι ὁ παλιὸς τόπος τῆς λατρείας τοῦ θεοῦ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου Ἄμμωνος - Ρα. Ἐκεῖ ὁ κόσμος ἐξακολουθεῖ να ὁρκίζεται στὴ ζωὴ τοῦ γενναιοδώρου Ἡλίου. Βεβαίως, δὲν λατρεύουν τὸν ἥλιο — ἀφοῦ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Μουσουλμάνοι — ἀλλὰ τὸν πιστεύουν σαν θεὸ σχεδόν.

Λείψανα τῆς λατρείας τοῦ ἡλίου, στὰ πλαίσια τοῦ Ζωροαστρισμοῦ διεπίστωσε σὲ τελευταῖο ταξίδι του στὴν Περσία καὶ ὁ δικός μας ἀρχαιολόγος κ. Ἰω. Παπαδημητρίου. «Ἀλλὰ —τοῦ εἶπεν ἕνας ἱερεὺς τοῦ Ζωροαστρισμοῦ— μὴν ἀπατηθῆτε ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴ μορφὴ τῆς λατρείας. Δὲν εἴμεθα τόσο ἀφελεῖς, ὥστε νὰ λατρεύωμε τὸν ἥλιο, σήμερα ἀκόμη. Εἶναι γιὰ μᾶς τὸ σύμβολον τοῦ ἱεροῦ, τοῦ ἀρχικοῦ πυρός, τῆς κοσμικῆς δημιουργίας».

«ΣΥΝΥΠΑΡΞΙΣ» ΣΕ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΕΣ

Μέγας θόρυβος ξέσπασε τελευταῖα στὴν Ἰταλία, γιατὶ στὶς τοιχογραφίες τῆς νέας ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου, στὸ Ἀβελίνο τῆς Ρώμης, μεταξὺ τοῦ πλήθους ποὺ περιστοιχίζει τὸ φιλόσοφο ἀσκητὴ τῆς Ἀσσίζης διακρίνονται πλάι στον Πάπα Ἰωάννη 23ο τὸ πρόσωπο τοῦ Παλμίρο Τολιάτι καὶ σε συνέχεια ὁ Μάο Τσὲ Τούγκ, ὁ πρόεδρος Τζόνσον, ἐνῶ σὲ ἄλλα σημεῖα διακρίνονται ἐπίσης ὁ Φιντὲλ Κάστρο, ὁ δολοφονημένος πρόεδρος Κέννεντυ, ὁ Πικασσό, ὁ Σαραγκάτ, ὁ Παξιέττα καὶ ἄλλες ἐπιφανεῖς προσωπικότητες τῆς Ἰταλίας καὶ τοῦ κόσμου.

Ὑπάρχει ἕνα ἀνάλογο προηγούμενον, που ἀπεκαλύφθη μόλις τώρα: Στην μοναδικὴ ἐκκλησία τῆς περιοχῆς τοῦ Λοκεβ, κοντὰ στὴν Τεργέστη, που τώρα ἀνήκει στη Γιουγκοσλαβία, ὑπάρχουν τοιχογραφίες ποὺ ἀποτελοῦν πραγματικὸ ἰδεολογικὸ μανιφέστο. Παρουσιάζουν τον Ἰούδα με την μορφὴ τοῦ Μουσσολίνι καὶ τον Χίτλερ σαν ἅρπαγα ληστή! Καὶ γύρω τους, ἀνάμεσα ἀπὸ βιβλικὲς ἀναπαραστάσεις διαφαίνονται γκρεμισμένα σπίτια, στρατόπεδα συγκεντρώσεως, ὅπλα καὶ φασιστικὰ καὶ ναζιστικὰ ἐμβλήματα. Οἱ τοιχογραφίες αὐτες εἶναι ἔργο τοῦ γνωστοῦ Γιουγκοσλάβου ζωγράφου Τόνε Κράλυ, που τώρα μένει στη Λουμπιάνα. Παρ' ὀλίγον να πληρώση μὲ τὴ ζωὴ του τὸ θάρρος του καὶ τὴν ἔμπνευσί του, διότι ἔκαμε τὴν ἐργασία του σὲ πλήρη ἀκμὴ τοῦ Ἄξονος, ἀλλὰ ἐγλύτωσε μ' ἕνα πιστοποιητικὸ .. τρέλλας.

Ἀλλά, ὑπάρχει καὶ ἕνα ἄλλο προηγούμενον (ἀπὸ τὴν ἀνάποδη). Εἶναι οἱ μεγάλοι πίνακες τῆς Βενετίας στὸ Παλάτσο Ντουκάλε, ὅπου οἱ διάσημοι ζωγράφοι ἀναγκάσθηκαν ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς νὰ τοὺς εἰκονογραφήσουν παρόντας σ' ὅλα τὰ ἱστορικὰ γεγονότα, ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ στὸ σπήλαιο τῆς Βηθλεὲμ μέχρι καὶ τῆς Ἀναλήψεως!

Τώρα, ποιὰ εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἀσέβεια ἢ ἁπλῶς ἀσέβεια, ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τὶς «συνυπάρξεις», εἶναι ζήτημα ἀτομικῆς κρίσεως.

«ΣΥΛΛΗΨΙΣ» ΔΙΑ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΥ

Ὁ καθημερινὸς Τύπος ἀνέγραψε τὴν πληροφορία, ὅτι μιὰ νεαρὰ Ἰταλίδα (ὀνόματι Λουάνα Ποντιτσέλι, ἤδη 22 ἐτῶν, κάτοικος Νεαπόλεως) πιστεύει ἀκραδάντως ὅτι ἕνα... πνεῦμα τὴν κατέστησεν ἔγκυον πρὸ πενταετίας καὶ τὸ τέκνον, τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη τὸ 1961 ἀπὸ τὴν... συνομιλίαν μὲ τὸ ἐν λόγῳ πνεῦμα, εἶναι γόνος ἑνὸς φανταστικοῦ μεσαιωνικοῦ

οίκου τῶν πριγκίπων τοῦ Ἁγίου Σεβήρου.

Κατα τον ἰταλικο Τύπο, το ὑπεύθυνο πνεῦμα ἔχει σαρκα καὶ ὀστᾶ, εἶναι γιατρος καὶ ὀνομάζεται Φάλβιο ντὶ Πασκουάλε, ὁ ὁποῖος ἔπεισε δια φιλοδωρημάτων το μεντιουμ να ἐπαναλαμβάνη δια τῆς φωνῆς τῶν πνευματων του, ὅτι ἡ Λουανα δεν ἦτο κοινη θνητη, ἀλλα πνεῦμα, προοριζομενο δια «μεγαλα ἔργα».

Ἀφοῦ ἐκαλλιεργήθη καταλλήλως το ἔδαφος, ἐνεφανίσθη ἐν δεύτερον πνεῦμα, ἰσαξιον τῆς Λουάνα, ὑπο το σαρκινον περίβλημα τοῦ ἰατροῦ Πασκουάλε καὶ ἡ συνομιλία τῶν δυο αὐτῶν πνευματων ἀπέδωσεν ἐν εὐτραφεστατον βρέφος, ἡλικίας σημερον 5 περίπου ἐτῶν.

Ὁ ἰατρος προσεφέρθη να νυμφευθῆ τὴν Λουανα καὶ ν' ἀναγνωρίση ὡς ἰδικον του το τέκνον, ἀλλα ἡ νεαρα Ἰταλὶς ἐπεμενε ὅτι τοῦτο ἐγεννήθη ὑπο πνευματων καὶ εἰς οὐδενα γηινον ἄνθρωπον ἀνηκει, ἤδη δὲ ἡ ὑπόθεσις πρόκειται να λυθῆ δικαστικῶς.

Χρειαζονται σχολια;

ΟΧΙ ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΑΘΥΡΜΑΤΑ

Στην Ἑλβετία ἕνα μεγαλο κατάστημα με πολλα παραρτηματα ἀπηγόρευσε, κατα τας ἑορτας Χριστουγέννων και Νεου Ἔτους, τα στρατιωτικοῦ χαρακτῆρος παιδικα ἀθύρματα. Ἡ ἀποφασίς του αὐτη ἀνηγγελθη στο κοινον με ὁ λ ο σ έ λ ι δ ο ν κείμενον στὶς ἐφημερίδες. «Φρονοῦντες —ἔλεγε ἡ ἐμπορικη ἑταιρία— ὅτι αἱ μικρογραφίαι πολεμικῶν μηχανῶν δεν ὀφελεῖ να περιέρχωνται στα χέρια τῶν παιδιῶν, ἀπεφασίσαμε να τας ἀποκλείσωμε ἀπο τα πωλούμενα ειδη στα καταστηματα μας. Δεν προτιθέμεθα ἐφεξῆς να πωλοῦμε τέτοια ἀθύρματα, ἐπειδη σκεπτομεθα ὅτι αὐτα δεν διευρύνουν το πνεῦμα τῶν παιδιῶν καὶ δεν τα βοηθοῦν στην ἀντιμετώπισι τοῦ κοσμου, ποὺ αὔριο θα κληθοῦν να οἰκοδομήσουν».

Σε συνέντευξί του ὁ γενικος διευθυντης τῶν καταστημάτων εἶπεν, ὅτι η ληφθεῖσα ἀποφασις θα κοστίση, ἀσφαλῶς, βαρειὰ στὴν ἑταιρία, διοτι τα στρατιωτικὰ παιχνίδια ἔχουν εὐρεῖαν κατανάλωσιν καὶ εὐρὺ περιθωριον κέρδους ἐπίσης. «Ὁ ἐμπορικος παραγων δεν πρέπει νὰ μᾶς διευθύνη παντοτε», προσέθεσε.

Ἐξ ἄλλου, μία μεγάλη ἑλβετικὴ ἑταιρία τροφίμων (ἡ δεύτερη σὲ μέγεθος τῆς Ἑλβετίας, τῶν συνεταιρισμῶν Μιγκρο), ἀπεφάσισε νὰ ἀποκλείση ἀπο τὰ καταστήματά της τὸ κρασί, τα ποτα, ἀκομη καὶ τὴν μπύρα.

Με τέτοιες ἀποφάσεις, γράφει το περιοδικο «Κυανοῦς Λωτος», εἶναι δυνατὸν να σκεφθῆ βαθμηδὸν ὀρθοτερα ὁ πληθυσμος καὶ ν' ἀλλάξη νοοτροπία.

«ΚΡΙΣΙΣ ΣΤΕΓΗΣ» ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

Ὁ Νομοκτηνίατρος Ἀττικῆς κ. Ἠλίας Κατσανιωτης ἐδηλωσε ὅτι σ' ὅλη την περιοχη πρωτευούσης παρατηρεῖται ἔλλειψις χωρου γιὰ τὸν ἐνταφιασμο τῶν νεκρῶν. Ἡ περιοχη κατοικεῖται ὁλοένα καὶ πυκνότερα, με ἀποτέλεσμα νὰ ζητοῦν οἱ διαφοροι σύλλογοι τὴν μὴ ἵδρυσιν νέων νεκροταφείων κοντα σὲ κατοικίες ζωντων. Ὁπωσδήποτε, ὑπάρχει θέμα νεκροταφείων, κατέληξε.

Ὁ καθηγητὴς τῆς ἰατροδικαστικῆς κ. Συλλάβαντος, ὁ ὁποῖος ἑτοιμαζει πραγματεία περὶ τοῦ θέματος τῆς ταφῆς ἢ τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν, ἐδήλωσε ὅτι ἄρχισε καὶ στὸν τοπο μας κάποια κίνησις ὑπὲρ τῆς εἰσαγωγῆς κρεματορίων, ἀλλὰ συναντα σκληρη ἀντίδρασι τῆς Ἐκκλησίας, με το ἐπιχείρημα ὅτι ὁ Χριστὸς ἐνεταφιασθη.

Σε ἔρευνα ἀθηναικῆς ἐφημερίδος, τα 60% τῶν συγγενῶν ἀπήντησαν ὅτι «ἡ καῦσις ἐξαφανίζει ὁριστικὰ τον νεκρο, ἐνῶ ὁ τάφος λιγοστεύει την ὀδύνη γιὰ τον χαμό του». Οἱ 20% ἀπήντησαν ὅτι «δὲν πρέπει, πάντως, να ὑπαρχουν νεκροταφεία σε κατοικημένες περιοχές, ἀλλα ἡ θρησκεία ἀποφασίζει γιὰ τὴν τύχη τοῦ σωματος τοῦ νεκροῦ», ἐνῶ οἱ ὑπολοιποι 20% ἀνέφεραν ὅτι «καὶ ἡ καῦσις εἶναι μία λύσις περισσότερο

ος Γε-
βιβλίο
α μπρο-
νει τολ-
θμίσεων,
ποχρεω-
τῶν ἐπι-
δεν τη-
βδελυρο-
γενειά-
ληρικῶν
τοῦ ρά-
κ.ἄ.

ιοτελοῦν
σκληρὴ
ρῶν τοῦ
αὶ κατα-
ον καὶ
ς) ἀπο-
μεταθέ-
ιτῶν.

αὐτὸς
Ἀρχιε-
βιβλίου
οσιογρα-
εὐκαιρία
ἀπολογί-
Ἀρχιεπι-

ἰσάγεται
αθαρσιν»
ν «ἀρχί-
Μὲ ἄλλα
Ἐκκλη-
, ὅτι εὐ-
παρα

να ὁδηγήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν αἰωνίαν καταξίωσιν, τὴν ἄλλως, κατὰ τὴν χριστιανικὴν ὁρολογίαν, θέωσιν, ὅπερ εἶναι ἐν ταὐτῷ ἡ μεγάλη νίκη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ μεγάλη νίκη τοῦ Ἀνθρώπου ἐντὸς τῆς Ἱστορίας καὶ πέραν αὐτῆς».

«Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΧΑΟΣ»

Ὁ γνωστὸς (ἀπὸ τὴν καταγγελία κατὰ τοῦ ἐκλεγέντος καὶ ἐξαναγκασθέντος εἰς παραίτησιν ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Ἰακώβου Ἀττικῆς)

Πολύπτυχον καὶ πολύχρωμον διαφημιστικὸν ἔντυπον τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἀεροπορίας (σὲ 5 γλῶσσες) πληροφορεῖ τοὺς καθολικοὺς ἐπιβάτας ὅτι:

«Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξιδίου των με ἀεροσκάφη τῆς «Ὀλυμπιακῆς Ἀεροπορίας», οἱ καθολικοὶ τὸ θρήσκευμα ἐπιβάται, ἀπαλλάσσονται τοῦ κανόνος τῆς ἀποχῆς ἀπὸ τοῦ φαγητοῦ καὶ τῆς νηστείας κατὰ τὰς Παρασκευὰς καὶ ἄλλας νηστησίμους ἡμέρας. Ἡ εἰδικὴ αὐτὴ ἀπαλλαγὴ παρεσχέθη εἰς τὴν Ἑταιρίαν μας διὰ

Ἐν .... τῇ 1966

Σᾶς ἐγγράφω συνδρομητὴν διὰ τὸ 1966 τόν:

Τὴν συνδρομὴν ἐκ δρχ. .... σᾶς στέλλω ἀμέσως / ἀργότερον

διὰ ταχ. ἐπιταγῆς

Ὀνοματεπώνυμον ἀποστολέως:

Διεύθυνσις:

Ὑπογραφή

οἴκου
δηρου.
Κατ
θυνο
εἶναι
διο ντ
δια φ
ἐπανα
πνευμ
το κοι
ριζομε
Ἀφ
τὸ ἐδ
πνεῦμ
τὸ σω
Πασχ
αὐτῶν
τραφε
μερον
Ὁ
θῆ τὴ
ὡς ἰδι
αρα
νηθη
γηινον
ὑποθε
στικῶ
Χρε

ΟΧΙ ...

Στ
στημα
γορευ
γέννω
τιωτικ
ματα.
γελθη
δ ο ν

«Φρονοῦντες —ἔλεγε ἡ ἐμπορικὴ ἑταιρία— ὅτι αἱ μικρογραφίαι πολεμικῶν μηχανῶν δὲν ὠφελεῖ νὰ περιέρχονται στὰ χέρια τῶν παιδιῶν, ἀπεφασίσαμε νὰ τὰς ἀποκλείσωμε ἀπὸ τὰ πωλούμενα εἴδη στὰ καταστήματα μας. Δὲν προτιθέμεθα ἐφεξῆς νὰ πωλοῦμε τέτοια ἀθύρματα, ἐπειδὴ σκεπτόμεθα ὅτι αὐτὰ δὲν διευρύνουν τὸ πνεῦμα τῶν παιδιῶν καὶ δὲν τὰ βοηθοῦν στὴν ἀντιμετώπισι τοῦ κόσμου, ποὺ αὔριο θὰ κληθοῦν νὰ οἰκοδομήσουν».

Σὲ συνέντευξί του ὁ γενικὸς διευθυντὴς τῶν καταστημάτων εἶπεν, ὅτι ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις θὰ κοστίσῃ,

εἰσαγωγῆς χρηματοδοτ..., ἀλλὰ ... ναντα σκληρὴ ἀντίδρασι τῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ὁ Χριστὸς ἐνεταφιάσθη.

Σὲ ἔρευνα ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος, τὰ 60% τῶν συγγενῶν ἀπήντησαν ὅτι ἡ καῦσις ἐξαφανίζει ὁριστικὰ τὸν νεκρό, ἐνῶ ὁ τάφος λιγοστεύει τὴν ὀδύνη γιὰ τὸν χαμό του». Οἱ 20% ἀπήντησαν ὅτι «δὲν πρέπει, πάντως, νὰ ὑπάρχουν νεκροταφεῖα σὲ κατοικημένες περιοχές, ἀλλὰ ἡ θρησκεία ἀποφασίζει γιὰ τὴν τύχη τοῦ σώματος τοῦ νεκροῦ», ἐνῶ οἱ ὑπόλοιποι 20% ἀνέφερον ὅτι «καὶ ἡ καῦσις εἶναι μία λύσις περισσότερο

ὑγιεινή, ἀλλά.. ὑπαρχουν πολλες προυποθέσεις για την εφαρμογη της. Εἶναι γνωστες οἱ ἀντιδρασεις και ὁ θορυβος που ἐδημιούργησε ἡ ἐπιθυμία τοῦ μεγαλου μουσουργοῦ Μητροπούλου νυ ἀποτεφρωθῆ το σῶμα του μετα τον θανατο του.

ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἀπο τα Χανια πληροφορούμεθα, ὅτι ὁ ἐκει Λυκειαρχης κ. Γεωργ. Λ. Καψωμενος ἔδωσε στην Κρήτη σειρα διαλέξεων με θέμα: Ἡ μεταφυσική δικαίωσις τῆς δημοκρατίας .

Στην ἀρχη ἀπεσαφηνισε τὶς ἐννοιες: **Μεταφυσικη** εἶναι ἡ ἔρευνα περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ἐσχάτων λογων τῶν πραγμάτων, ποία δηλ. ἡ ἀληθὴς οὐσία τῶν ὄντων καὶ ἡ τελολογία τῆς Δημιουργίας. Δημοκρατία εἶναι το πολίτευμα τῆς λαικῆς κυριαρχίας, τὸ ὁποῖον, κατὰ βάθος, ἀποτελεῖ μορφὴν ζωῆς.

Ἡ σύνθεσις τῶν δύο ἐννοιῶν ὁδηγεῖ, κατὰ τον ὁμιλητήν, εἰς το συμπέρασμα ὅτι ὑπο τὸ καθεστὼς τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐλευθερίας ὁ ἄνθρωπος ἀνέρχεται πνευματικῶς δια να συλλάβη τὰ μηνύματα ἀπο τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀπολύτου, ὑπάρχει, ἑπομενως, ἡ «μεταφυσικὴ δικαίωσις τῆς δημοκρατίας».

Ἀφοῦ συνοψίζει τὰ διάφορα φιλοσοφικὰ συστήματα καὶ θεωρίας, καταληγει ὑποστηρίζων ὅτι «εἰς τὴν Δημοκρατίαν ἐπιφυλάσσεται ἡ τιμὴ να ὁδηγηση τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν αἰωνίαν καταξίωσιν, την ἄλλως, κατα τὴν χριστιανικὴν ὁρολογίαν, θέωσιν, ὅπερ εἶναι ἐν ταὐτῷ ἡ μεγάλη νίκη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ μεγάλη νίκη τοῦ Ἀνθρωπου ἐντος τῆς Ἱστορίας καὶ πέραν αὐτῆς .

«Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΧΑΟΣ»

Ὁ γνωστὸς (ἀπὸ τὴν καταγγελία κατὰ τοῦ ἐκλεγέντος καὶ ἐξαναγκασθέντος εἰς παραίτησιν ἀρχιεπισκοπου Ἀθηνῶν Ἰακώβου Ἀττικῆς) ἀρχιμανδρίτης κ. Δαμασκηνὸς Γεωργακοπουλος εξέδωσε ἑνα βιβλίο ὑπο τον τίτλον Ἡ Ἐκκλησία μπροστα στο χαος , ὅπου διατυπώνει τολμηρες προτασεις μεταρρυθμίσεων, ὁπως τὴν καταργησιν τῆς ὑποχρεωτικῆς **παρθενίας** τῶν ἐπισκοπων (ἡ ὁποία, ὀχι μονον δεν τηρειται, ἀλλα καὶ ὁδηγει σὲ βδελυροτητες), την κατάργησιν τῆς γενειάδος και μακρας κομης τῶν κληρικῶν εν γενει, τον περιορισμον τοῦ ρασου μονον μέσα στοὺς ναους κ.ἀ.

Αἱ προτάσεις του αὗται ἀποτελοῦν τον θετικον ἐπίλογο σε μια σκληρὴ κριτικη τῶν ἀρνητικῶν πλευρῶν τοῦ κληρου, μεταξὺ δε ἄλλων καὶ καταδίκη τῶν τελευταίων (ἀκύρων καὶ ἀπαραδεκτων ἀπὸ τὸ Κράτος) ἀποφασεων τῆς Ἱεραρχίας περὶ μεταθέσεως καὶ ἐκλογῆς μητροπολιτῶν.

Ἐπειδη ὁ ἀρχιμανδρίτης αὐτος «δεν ἐζήτησε τὴν ἄδεια» τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς για τὴν ἔκδοσι τοῦ βιβλίου του ἡ για τὴν ὀργανωσι δημοσιογραφικῆς συνεντεύξεως μὲ την εὐκαιρία τῆς ἐκδοσεως, ἐκλήθη εἰς ἀπολογίαν ἀπο τον ἀνακριτη τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Στὴν πραγματικότητα, εἰσάγεται εἰς δίκην, ἐπειδη ἐζήτησε «κάθαρσιν» τοῦ σωματος τῶν κληρικῶν «ἀρχίζοντας ἀπο τὴν κεφαλη». Μὲ ἄλλα λογια, «ἐσυκοφάντησε» τὴν Ἐκκλησία, ἡ ὁποία εἶναι πάγκοινον, ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὴν ὑψηλοτέραν παρα ποτε στάθμην!

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΝΗΣΤΕΙΑΣ

Πολύπτυχον καὶ πολύχρωμον διαφημιστικον ἔντυπον τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἀεροπορίας (σὲ 5 γλῶσσες) πληροφορει τοὺς **καθολικοὺς** ἐπιβατας ὅτι:

«Κατα τὴν διάρκειαν τοῦ ταξιδίου των με ἀεροσκάφη τῆς «Ὀλυμπιακῆς Ἀεροπορίας», οἱ καθολικοὶ το θρησκευμα ἐπιβάται, ἀπαλλάσσονται τοῦ κανόνος τῆς ἀποχῆς ἀπὸ τοῦ φαγητοῦ καὶ τῆς νηστείας κατὰ τας Παρασκευάς καὶ ἄλλας νηστησίμους ἡμερας. Ἡ εἰδικὴ αὐτὴ ἀπαλλαγὴ παρεσχέθη εἰς τὴν Ἑταιρίαν μας δια

τοῦ ὑπ' ἀριθ. 99415) Δ. Διατάγματος τῆς Ἁγίας Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ, φέροντος τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Ἐξοχωτάτου Καρδιναλίου Πιέτρο Τσιάρτσι, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22 Ἰουνίου 1965».

Ἀλλὰ ἐχρειάζετο αὐτὸ τὸ εὐεργετικὸν διάταγμα τῆς Ἁγίας Συνόδου(!) τοῦ Βατικανοῦ; Δὲν ἄρκουσε τὸ «ἀσθενὴς καὶ ὁδοιπόρος (ἄρα καὶ ἀερεπιβάτης) ἁμαρτίαν οὐκ ἔχει».

Καὶ ἐνθυμούμεθα τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Ροΐδη (πρὸ 100 ἐτῶν!), κατὰ τὸν ὁποῖον ἤκμαζε, κατὰ τὸν Μεσαιῶνα, τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα εἰς τὴν Δύσιν, δηλ. ὑπῆρχον ἄνθρωποι τρώγοντες ἀστακὸν τὴν Παρασκευήν!

Ο ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

★

ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

ΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ τοῦ «Ἰλισοῦ» ἔχουν ἀνα χειρας το πρῶτο τεῦχος τοῦ ἑνδεκατου ἔτους. Ἡ δεκαετης πορεία τοῦ περιοδικοῦ ὑπῆρξε σταθερῶς ἀνοδικη. Καλον εἶναι, ὅμως, οἱ φίλοι τοῦ «Ἰλισοῦ» να ξέρουν ὅτι:

—Ἀπο το τεῦχος αὐτο ὁ «Ἰλισος» κυκλοφορει ἀποκλειστικα μεταξὺ τῶν συνδρομητῶν του, ἤτοι ἔπαυσε να κυκλοφορῇ στα ἀθηναικα περίπτερα καὶ τὰ ἐπαρχιακὰ πρακτορεια χαριν ἀγοραστῶν, καὶ τοῦτο διοτι ἡ διαδικασία καὶ ἡ δαπάνη ἦσαν δυσανάλογες προς το ἀποτέλεσμα.

—Θα εὑρίσκεται ὅμως, στὰ Βιβλιοπωλεια Κολλαρου, Βασιλείου, Κορναρου, Γκοβοστη, Πατσιλινάκου, Καραχάλιου, καθὼς καὶ Παπαχρηστου (Πατρῶν) καὶ Ἀντ. Στυλιανοῦ (Arcane Bookshop — Λεμεσοῦ Κύπρου).

—Ὡστοσο, ἡ διακοπη τῆς πωλήσεως τοῦ περιοδικοῦ κατα τεῦχος δημιουργει ἕνα προβλημα, ποὺ περιμένει τὴν λύσι του ἀπο τοὺς ἀφοσιωμένους φίλους του, δηλ. ἀπο τοὺς συνδρομητας: Το προβλημα ἀναπληρώσεως τῶν ἀγοραστῶν διὰ τῆς αὐξησεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνδρομητῶν.

—Πρεπει να ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι μὲ τὴν μετατροπὴ ἀπο τοῦ 1965 τοῦ «Ἰλισοῦ» ἀπο τριμηνιαίου εἰς διμηνιαῖον, ἐπεβαρύνθησαν τα ἔξοδα ἐκδόσεως, χωρὶς ἀνάλογη ἄνοδο τῶν εἰσπράξεων. Ὑπῆρξε κατὰ 25% αὔξησις τῶν σελίδων καὶ ἐπὶ πλέον αὔξησις τῶν γενικῶν ἐκδοτικῶν δαπανῶν, ἰδίως τῶν ἐργατικῶν. Δὲν ἐκαλύφθη καὶ ἀπέμεινεν ἕνα ἔλλειμμα, ποὺ πρέπει νὰ καλυφθῆ ἐφέτος, ἂν θέλωμε νὰ σταθεροποιηθῆ ἡ διμηνιαία ἔκδοσις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ «Ἰλισός». Χρειάζεται, λοιπόν, νὰ ἐγγραφοῦν καὶ ἄλλοι συνδρομηταί:

—Τὸ πρόβλημα, εἰδικὰ γιὰ Σέναν, ἀγαπητὲ φίλε, ποὺ ἔχεις τώρα στα χέρια σου τὸ περιοδικο, τίθεται ἔτσι: ΕΣΥ θα μπορέσης να μᾶς γραψης ἄλλον ἕναν ἀκομη συνδρομητη; Στο παρον τεῦχος ὑπαρχει ἕνα ταχυδρομικο δελταριο. Ἀποκοψέ το, συμπληρωσέ το, ταχυδρομησέ το. Ὁ μικρος αὐτος κοπος θα βοηθήση οὐσιαστικα το ἔργο τοῦ «Ἰλισοῦ» καὶ προ παντος μη λησμονήσης να ἐμβασης την ἰδική σου τὴ συνδρομή.

Ὁ «Ἰλισος» πρέπει να ἀνέβη περισσοτερο, να ἰσχυροποιηθῆ ὡς διμηνιαιος, ὥστε να ἀντιμετωπίση το ἅλμα τῆς μηνιαίας ἐκδοσεως.

—Ἐμπρος, λοιπον! Ὅσοι, ἀγαπητοὶ φίλοι, δὲν μπορεῖτε να ἐγγράψετε συνδρομητάς, ἀλλα θέλετε τὴν βοηθειά μας, γιὰ να ὑποκινήσετε το ἐνδιαφέρον φίλων ἢ γνωστῶν σας, για να ἐγγραφοῦν οἱ ἴδιοι συνδρομηταί, στείλτε μας ὀνοματα καὶ διευθύνσεις, για να τοὺς ταχυδρομήσωμε ἕνα τεῦχος δωρεαν ἐξ ὀνοματος σας.

☆

ΟΙ ΦΙΛΟΙ τοῦ «Ἰλισοῦ» θα παρατηρήσουν ἀπὸ τὸ τεῦχος αὐτο λίγες καταχωρίσεις ἐπαγγελματικῶν ἀγγελιῶν. Αὐτὲς ἐνισχύουν τὸ περιοδικο (κοστίζουν 50 δραχ. το τέταρτον τῆς σελίδος καθε φορά), ἀλλὰ καὶ βοηθοῦν στὴν σύνδεσι τῶν φίλων τοῦ «Ἰλισοῦ» μεταξύ των.

—Χρησιμοποιήσατε, λοιπον, ὅσοι μπορεῖτε την στήλη τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀγγελιῶν τοῦ «Ἰλισοῦ».

☆

ΚΑΙ ΤΩΡΑ τὰ συνηθισμένα «Μεταξύ μας»:

Τα Γραφεῖα τοῦ ΙΛΙΣΟΥ, Δραγατσανίου 6, (Τ. 122), Πλ. Κλαυθμῶνος, εἶναι ἀνοικτὰ μόνον κάθε Δευτέρα καὶ Παρασκευὴ ὥρας 11-1.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ: Οἱ συνδρομηταὶ ποὺ ἀλλάζουν διευθύνσεις ἢ βλέπουν τὴν διεύθυνσί τους νὰ ἀναγράφεται λανθασμένη, παρακαλοῦνται νὰ μᾶς εἰδοποιοῦν ἀμέσως.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ μὲ ταχ. ἐπιταγὴν εἰς την διεύθυνσιν: «Κωστῆν Μελισσαρόπουλον, Δραγατσανίου 6, Ἀθήνας 122». Ἀποσταλαὶ μὲ τραπεζιτικας επιταγας ἢ ἐντολας, μᾶς δυσκολεύουν. Να ἀναγράφεται καθαρα τὸ ὀνοματεπώνυμον καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀποστολεως. Πίσω ἀπο το ἀποκομμα τῆς ἐπιταγῆς νὰ γράφεται λακωνικα ὁ λογος ἀποστολῆς τῶν χρηματων.

ΕΙΣ ΟΣΟΥΣ ἐνδιαφέρονται νὰ συμπληρώσουν την σειραν, ὑπενθυμίζομε, οτι ἡ τιμη τομων παρελθοντων ἐτῶν εἶναι 50 δρχ. Ἀλλα, τομοι ἔτους 1962 ὑπαρχουν μονον χωρὶς το τεῦχος Νο 25. Μεμονωμένα τεύχη ἐτῶν 1956—'59 (Νο 1 - 16) δὲν ὑπαρχουν. Ἐπίσης δεν ὑπαρχουν μεμονωμένα τεύχη Νο 18, 19, 23, 25, 28, 29 καὶ 33.

ΚΥΠΡΟΣ: Ἀντιπροσωπος τοῦ «Ἰλισοῦ δι' ὁλοκληρον την Κύπρον: «Βιβλιοπωλεῖον Ἀντων. Στυλιανοῦ Λεμεσος — Κύπρος».

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Χρ. Σολομωνίδη: Νῖκος Τουτουντζακης, Ὁ ποιητης τῆς Ἰωνίας, Ἀθηνα 1965.

Σαραντου Παυλέα: Ἀνθη Στοχασμοῦ, (1960—'64), Θεσσαλονίκη 1965.

Πέτρου Γλέζου: Ἡ πρώτη γνωριμία (Διηγήματα), Ἀθήνα 1965.

Μαρίας Λαππα: Ὁ ἥλιος στὴν παρθένα, (Μυθιστορημα), Ἀθήνα '65.

Τασίας Ἀδαμ: Θωμᾶς Οἰκονομου, (Λυρικη Βιογραφία), 1965.

Ἀπ. Φωτοπούλου: Νικηταρᾶς (Θεατρικη βιογραφία).

Γεωργ. Καψωμένου: Ἡ μεταφυσικὴ δικαίωσις τῆς Δημοκρατίας, Χανια, 1965.

Ξεν. Χατζησαράντου: Ἐπὶ τῶν ἀρχῶν καὶ σκοπῶν τοῦ Τεκτονισμοῦ, Ἀθῆναι 1965.

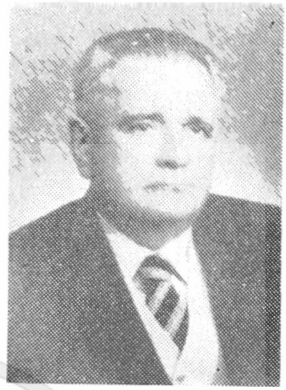
Μαρίας Δέδε: Ὁ ἀνθρώπινος χαρακτῆρας τοῦ συνεργατισμοῦ, Ἀθήνα 1965.

Βασίλη Φανοῦ: Για νὰ ντραπεῖτε, (Ποιήματα), Ἀθήνα 1965.

Πάνου Ν. Παναγιωτούνη: Ἑλληνικος Λογος, (Ποιήματα), Ἀθήνα 1966.

Σὲ κόσμους φωτεινότερους

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣ

Ἀπῆλθεν εἰς τοὺς φωτεινοτέρους κοσμους τῆς Αἰωνίας Ἀνατολῆς ὁ Διονύσιος Διακος, Ὕπατος Μέγας Ταξιαρχης τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλοσοφικοῦ Τεκτονισμοῦ, ὑποκύψας εἰς δεινην παλην μετα δυστύχημα.

Ὁ σεβαστος ἀδελφος μας ἐγεννήθη εἰς Πύργον Ἠλείας το 1889. Ἐσπούδασε Νομικα καὶ ἀφιερώθη εἰς την ὑπηρεσίαν τοῦ Δημοσίου, ἐξελθων ταύτης με τον βαθμὸν τοῦ Ἐπιτίμου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Τελωνείων.

Εἰς τον Τεκτονισμὸν ἐμυήθη τὸ 1917, εἰς την ἐν Πειραιεῖ Στοὰν «Μιαούλης» καὶ χάρις εἰς τὸν ζῆλον του καὶ τὴν τάσιν πρὸς την φιλοσοφίαν ἀνῆλθε μέχρι τῶν ἀνωτάτων ἀξιωματων (μέλος τῆς Μεγάλης Στοᾶς ἀπο τοῦ 1931 μέχρι 1936· ἀπο τοῦ 1935 33ος καὶ Μέγας Ρήτωρ τοῦ Ὑπάτου Συμβουλίου ἀπο τοῦ 1940, ἐν συνεχείᾳ Ἀνθύπατος Μεγας Ταξιάρχης καὶ ἀπο τοῦ 1964, οτε ἀπέθανεν ὁ Βασ. Κριμπᾶς, Ὕπατος).

Κατα το διάστημα τοῦτο ἀνέπτυξε σοβαρον κοινωνικὴν δρᾶσιν καὶ ἐπέδειξε χαρίσματα ἀληθοῦς Τέκτονος, δια τῆς καλωσύνης, ἀγάπης, φιλαλληλίας καὶ ἀνθρωπισμοῦ ἐν γένει.

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ του ἐκηρύχθη ἑξαμηνον πένθος εἰς ἅπαντα τὰ φιλοσοφικὰ ἐργαστήρια.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ
ΑΠΟ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΤΟΥ "ΙΛΙΣΟΥ„

θέλετε ένα πραγματικό brandy;
ἀπό τό 1882
ΚΑΜΠΑ
V.S.O.P.
OVER 30 YEARS OLD
CAMBAS BRANDY
ΠΑΛΑΙΟΝ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
"ΑΝΔΡΕΑΣ Π. ΚΑΜΠΑΣ"
ΑΘΗΝΑΙ